

# BUDAPESTI NAPLÓ

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Kerepesi-ut 25.  
Főkiadóhivatal: Múzeum-körút 18.

Főszerkesztő: VÉSZI JÓZSEF.  
Egyetemes szerkesztő: BRAUN SÁNDOR.  
A SZERKESZTŐSÉG.

Égész évre 14 kor., 1/2 évre 7 kor., 1/4 évre 3 kor.  
50 fillér, egy hónapra 1 kor. 20 fillér.  
Egyes szám Budapesten és a vidéken 4 fillér.

## A BUDAPESTI NAPLÓ

Budapest és vidéken egyaránt

egyedül 2 krajcár

Az előfizetési díj az eddiginek fele:

7 frt helyett 7 korona féltre

3 frt 50 helyett 3 kor. 50 fill. negyed évre

1 frt 20 helyett 1 kor. 20 fill. egy óra

### Csak az előszobáig.

Budapest, január 30.

(G—A) Pörös atyafiak, ha sehogysen tudnak már egymásközt megbékülni, bíró elé viszik a dolgukat. Ez a természetes és megszokott rendje a dolognak. Senki sem csodálkozik rajta s senki sem tartja döröszégnak. Hanem azokon a pörös atyafiakon már csak kacagni lehet, akik benyitván a bíró előszobájába, az ott ülőket szólítják föl, hogy tegyenek igazságot köztük.

Tessék beljebbmenni, — mondja váltig az előszoba népe — mert nem mi vagyunk a bíró, a mi igazságunk nem ér semmit, nincs foganatja s nincs semmi ereje. A bíró odabenn ül, egy szobával beljebb. Annál van a bírói pálcá, amellyel ütni is lehet, ha kell. Nálunk csak a cirokcspró van, amellyel az előszobát takarítjuk.

A pörös atyafiak azonban a viláért sem akarnak beljebbkerülni. Igaz, hogy olyan döntésre volna szükségük, amelynek foganatot is lehessen szerezni, amely a bírói hatalom és a bírói bölcsesség forrásából fakadjon, de azért csak így szólunk: Köszönjük szépen, de megteszi nekünk a figyelmetek bölcsesége is.

## TÁRCA

### Pavelka, a tudományos.

— A Budapesti Napló eredeti tárcája. —

Írta: Thury Zoltán.

Pavelka doktor ur arra ébredt föl éjjeltájában, hogy valaki a mellén ül. Vagy talán a macska, bár az nem lehet olyan rettenetes nehéz, hogy majd megfulladt alatta. Felült, gyertyát gyújtott, nagyokat sóhajtott s miután hiába nézett körül, hogy hol lehet az, aki a mellére telepedett, letárgyogta az arcáról a verejtéket az inge ujjával és azt mondta az időközben szintén fölébredt asszonynak.

— Nekem befellegzett. Barátoskám, nekem már lőttek. Doktor vagyok, nem árníthatom magamat, mint más ember. S a többi doktor se tehet bolondd, mert a szemükbe kacsogok. Hogy kétszer kettő négy, az bizonyos. Ugy-e? Nohát még ennél sokkal bizonyosabb az, hogy szívbeteg vagyok. Minden szimptoma passzol. Megáll a szívverés. Tudod, miért. Mert a szívtatyuban rossz a dugasz. Nem képes szertelődni a vért. Szortyog, mint mi ugynevezett túzóltóinknak a szívtatyuja. Nem működik az illendő precizitással. Szeg ember elfulad, ha idejében meg nem indul újra a masina benne, hát kapkod, kapkod levegő után s aztán meggebed. S a masina napról-napra kopik. Eszi a betegség s egyszer csak végem lesz. Talán itt melletted vagy valahol künn a községokban, ahol gyógyítani akarok s meghalok magam. Ez zikker. Barátoskám, jól teszed, ha elkészülsz arra, hogy egyszer csak hirtelen, amikor legkevésbé várod, egyedül maradsz. Ugy ám. Egyik pillanatban még kacag az ember ezzel a betegséggel s a másik-

ban hanyattvágja magát s még rug egyet-kettőt és vége neki.

— És nem mennek beljebb. Nem mennek oda, ahol az igazi bíró osztogatja a maga erős és okos igazságait, hanem ott szerzett ítéllettel mennek haza. Mire aztán visszakerülnek a falujukba, megint összevesznek, hajbakapnak, reggeltől estélig, estétől reggelig civódnak, amiből sok vörös csik támad a hátukon, de hasznát ugyan nem veszi az — ország.

Az ország? Az. Mert pörös atyafiaink a parlament viaskodó pártjai, amelyek sehogysen tudnak igazságot tenni egymásközt és azon az uton vannak, amely a legokosabb perdőntő bíró elé, a nemzet elé vezet. A nemzet bírói széke elé kell hát vinni a tizenháromhónapos vizsályt, ítéljen az, döntsön benne s mondja meg, kinek van igaza s ki a patvarkodó. Pörös parlamentünk azonban nem megy el az ítélletért a bíróig, nem az igazi bíró kérdézi meg, nem megy be a legbelsőbb szobákba, nem hatol le kérdésével a nép alsóbb rétegéig, ahol pedig csöndesen szendereg a higgadt, leszűrt ítéllet s ahol az évszázadok óta pihenő nagy nemzeti erő szunnyad. Milyen bölcs ítélletet tudna pedig mondani ez a bíró s milyen hatalmas erővel tudna fölkeredni, ha igazságainak érvényesítésére kerülne a sor. E helyett vizsálykodó pártjaink megmaradnak az előszobában s megelégésnek avval az ítéllettel is, melyet ott nyerne, aztán visszatérnek majd házukba s újból folytatják pereskedéseiket.

Komoly szándék-e az, amely a választói jog reformja dolgában anketre gyűjtötte össze a parlament különböző pártállású férfait? Akár komoly, akár nem, egy dolog bizonyos. Az, hogy a választói jog reformálásának gondolatát nem az a kényszerítő és teljesen átértett igazság érlelte meg, hogy az ország azon rétegei, melyek eddig kivülállottak az alkotmány sáncain, ma már érettségüknel, gazdasági erejüknel s emberi jogaiknál fogva

érdemesek a politikai jogokban való részese-désre. Nem ez a meggyőződés teremtette meg a reform gondolatát, hanem az, hogy a munkára képtelen, kimerült, vértelen parlamentet újból munkaképesre tegyék.

Ez a felfogás természetesen további felfogásokat hozott a világra. Az anketén, melyet pedig egy demokratikus reform megbeszélésére hívtak össze, a legkonzervatívabb, a legelmaradottabb véleményeket hallottuk. Pártemberek tanácsokat adtak, hogy miként lehetne pártjuk mandátumait szaporítani. Molnár János például az egész reformot a néppárt látszóve elé állította s mivel ez a látszó csak olyant mutat, ami a néppártnak kedvező, az egész parlamenti reform csak néppárti mandátum-politika lett előtte. A tót vidékek alacsony földbirtokcenzusa rendkívüli fontosságúnak látszott előtte, már jó előre tiltakozott az ellen, hogy ezt a cenzust fölemeljék, mert hisz akkor mi lesz a néppárti választókkal? S mialatt ilyen módon megvédelmezte pártja választóinak választói jogát, mélyen hallgatott, mikor különbséget tettek a munkásosztály tagjai között, akiket elite- és kevésbé elite-munkásokra osztottak. Szótlanul hallgatták majdnem mindnyájan, hogy csak az önálló munkások számára iparkodtak kinyitni az alkotmány sáncaiba vezető ajtókat, mialatt a többi munkás még mindig künn akarják feledni a politikai jogtalanság területein. Még mindig a jövedelem alapján akarják fölépíteni a nemzetet s rettegve beszélnek arról, hogy az egyes adó alapján állapítsák meg azt, hogy ki legyen benn s ki legyen odakünn. Volt-e szava valamelyiknek az ellen, hogy amíg pártérdekből lelkes védőre talált a negyven krajcár adót fizető tót választó, addig védtelenül maradt a fogyasztási adó révén huszszor annyit fizető magyar munkás? Nemzeti alapon kívánják megoldani a demokrácia kérdését? Nagyon

ér azzal szemben. Hát hagyd te csak papolni a papot.

— Mit ért az emberi szervezethez a pap? Mint orvos mondom. . .

Most már felült az asszony az ágyban s az ura szeméi közé nézve, elhallgattatta azt egy intéssel és ő beszélt.

— Hát mint orvos se igen beszélj. Én tudom, hogy micsoda orvos vagy. Ha nem lenne gazdaságunk is, már mint az én gazdaságom, ha nem tartanék baromfit s nem bérelnék is földet, már mint én, s ha a fiam nem törné magát a munkával, hát akár éhen is pusztulnánk a te tudományod mellett. Ami nincs. Mert nem sokat tudsz s most is inkább az lehet a bajod, hogy megterhelted a gyomrod. Mondom, mindig mondom, hogy esténként igyál egy kis tejet s ne tömd magad tele hussal. Az a bajod. S ne higgyél magadnak többet, mint amennyit az emberek hisznek neked. Tudod jól, hogy a te tudományodban senki se bizik. Ha valami urféle beteg, hát más orvost hívnak. S ha kimondják, hogy: Pavelka, hát mosolyognak is hozzá. S rosszul is mondtam az előbb, hogy ne papolj. Inkább papolj, csak ne doktorkodjál. A te szimptomaid. . .

Pavelka ur alig jutott szóhoz:

— De kérlek.

— En kérlek, hogy hagyjál nekem békét. S ha rosszul érzed magad, hívjál orvost. Orvost, tudod? Olyat, aki érti a dolgát.

— Az nekem hazudik, nekem duplán hazudik. . . En azonban őszinte vagyok magammal szemben. Csak nem leszek olyan ostoba, hogy áltassam magam.

— Olyan nem, csak hogy egyébképpen vagy ostoba. Ha másban nem tudod megtalálni a be-teuséget, hát félreismered magadban is. És még valami bolondot csinálsz s én nem akarok özvegyasszony lenni, tudod? Ha már így van,



helyes. De hát hol van a nemzeti gondolat akkor, amikor a magyarul érző és magyarul gondolkodó munkást kizárják a politikai jogokból, de a tőlül beszélő és panszlávlul érző tótót ijedten sorozzák be a magyar állam politikai jogokkal bíró polgárai közé? A nemzeti szempont ezen a téren hiába keresi az ember s az anketé bölcsesége tudna csak megfelelni erre a kérdésre. Az anketé bölcsesége, ha ugyan tudna felelni, azt felelné, hogy munkásaink nagy része a nemzetköziség maszlagával van megmérgezve és így veszedelme a nemzeti állam eszméjének. Mi pedig tűnődve olvassuk olykor a panszláv agitátorok beszédeit s csodálkozva nézzük a tót választópolgárokat, akik negyvenkrajcáros adójukkal váltanak jogot arra, hogy beleszóljának a magyar állam ügyeinek intézésébe. Ha választanunk kellene a kétféle nemzetköziség közt, bizonyára nem a Prágába és Moszkvába szító panszláv tótóktól választanánk. Inkább tudnánk megbátkozni a magyar munkások nemzetköziségével, amelyet sokan csak azért tartanak veszedelmesnek, mert nem értik meg, s legfőképpen azért vetik meg, mert nem tartották érdemesnek arra, hogy foglalkozzanak vele, s amely, ha nemzetközinek is mondja magát, de ezt legalább magyarul mondja és magyarul érzi is.

Azon pedig, amit most az anketén a magyar tudományosság kiválóságai mondtak, csakugyan bajos nem kagagni. Mialatt künn döngetik a tóket és annak uralmát s mialatt Európán végig megharsan a harci kiáltás, hogy a politikai jogokat nem egyedül az összegyűjtött vagyonra, hanem a munkára is kell fölépíteni, s mialatt könyvtárakat irnak arról az igazságról, hogy a gazdasági élet reformját a munka alapján kell megoldani, azalatt előáll az anketén a politikai tanszék magyar képviselője s azt kéri, hogy készítsenek statisztikát arról, hogy vajjon hány polgárnak van — takarékpénztári betétkönyvecskéje. Ettől a betétől függ minden. A megtakarított összegről függ a választói jogosultság s aki még annyira sem ember a talpán, hogy takarékpénztári betéteket sem tud fölmutatni, anna: csakugyan nincs szükség arra a fényüzésre, hogy deputátust küldjön a magyar képviselőházba. Mintha a magyar politikai tanszék tudós képviselője elfeledte volna, hogy millió kéz csak a kenyérrért dolgozik s gyakran még ezt sem sikerül eloroznia a jövedelem-elosztás nagy forgatagá-

ból. Szinte jól esik az elmés Pichler Győző gunyos figyelmeztetése, aki azt dobta oda a professzornak, hogy:

— Sok embernek a harisnyájában van a pénze.

Nagyjában ezek azok a szempontok, amelyek az anketé tagjait vezérelték, amikor egy demokratikus reform megvalósításáról volt szó. Látnivaló, hogy konzervatívok maradtak az anketén is, amint konzervatívok a parlamentben. Igazságért kell mennie a parlamentnek a nemzethez. A nemzet bölcseségéhez kell fordulni. Birói döntésre van szükség, de semmi kétség, hogy megint csak az előszobáig fognak eljutni, amelyben nem a nemzet, hanem csak a cenzus-nemzet honol. A nagy, a bölcs és erős biró belső szobába be sem jutnak. A nemzetet kellene megkérdőzni, de csak azt engedik meg, hogy a választók feleljenek a kérdésre. A bíróhoz kellene menniük, de az előszobában ülőktől fogadják el a választ s azt mondják:

— Elég nekünk a kigyelmetek okosága is.

## Szünet előtt.

Budapest, január 30.

A folyosón már tíz óra körül tudta mindenki, hogy a delegációk előtt a mai ülés lesz az utolsó. Egy-két ülést lehetne ugyan még tartani, de a miniszterelnök nyilván ezzel a dologgal is úgy van, mint a Smialovszky indítványának napirendre tűzésével. Miért ne? Hiszen egészen mindegy, hogy mivel ölik az időt! Ha hétfőn és kedden volna még ülés: obstrukciónak. Ha szünet lesz: akkor se történik semmi. Hát legyen inkább szünet, az mégis kelemesebb.

Ez a mai tehát egyelőre az utolsó ülés volt. Szenzióciója nem volt. Smialovszky Valér megokolta az ő béke-indítványát s béke-indítványt ritkán csináltak olyan általános háborúságot, mint ma Smialovszky. Nem tetszett ez az indítvány se a többségnek, se a Kossuth-pártnak, se a néppártnak, se az Ugronistáknak. De még a disszidenseknek sem. Apponyi legalább többek előtt úgy nyilatkozott, — igaz, hogy csak a szabadelpvűrt tegnapi elítélő határozata után — hogy Smialovszky indítványát ő sem helyesli s célravezetőnek nem tartja. S a mindenkitől megtagadott indítványról mondta Falk Miksa ezt a kis tréfát:

— Az egyszeri gyerektől kérdezték: „Ki az apád?” Azt felelte: „Nincs apám!” „Hát ki az

ha te vagy az uram, hát maradj is az, amíg az isten adja. Csak ne kurálj magad: ha beteg vagy, menj doktorhoz. Hívass tanárt, ne sajnáld a pénzt. Vagy menj le Pestre...

— Ertd meg, hogy nekem nem mondják meg, hogy mi a bajom, lehadzudják a betegséget csupa kollégiáltságból.

— Ne mond meg, hogy ki vagy. Vegyülj a többi ember közé valamelyik klinikán. Nincs az orrodra írva, hogy te vagy Pavelka, a tudományos... Csakugyan nincs. Sőt inkább valami egyéb van az orrodra írva. Hanem az már mindegy. Hát erdj Pestre s aztán gyere vissza s aztán hajgy nekem békét a szívbajoddal. Ertd?

Pavelka bután bánt az asszonyra s egyszerűen csak földért az area.

— Az ám. Nem kell neki tudni, hogy ki vagyok. A tanárnak. Csakugyan lemegyek.

Halogatta azonban az utat. Előbb még mindenféle szimptomákat megállapított s csakugyan lesoványodott, költöbe görnyedt abban a gondban, hogy most már egész bizonyosan megromlott a szívében a gépezet. Egyszer, amikor szemben, a községégháza udvarán gyakorlatot tartottak a titóztok, a kapuból halgatta a szívtűt s mikor az asszony is kijött a házból, titokzatosan sugta neki: — Eppen így szortyog a szívem. Eppen így...

Az asszony már nem állhatta ki tovább ezt az állapotot s másnap maga kergette föl a kocsiára az urát. Az ülés alatt volt a pakkja, a tárcájába pénzt tett s elkísérte az állomásig s addig vissza se ment a faluba, míg meg nem győződött arról, hogy az emberével továbbment a vonat Buda-

pest felé. — A doktor pedig szerencsésen eljutott ebbe a reneteg városba, beszállította magát egy kis szállóban s másnap csak úgy, ahogy volt, a kötésformára esomózott nyakkendővel a nyakán, öcska, dióbarán, lenyuzott zsebu kabátjában, a kezében szorongatva a sipkáját, szép csendesen várt a sorára egy rémszerűen goromba tanárnak a klinikáján. A többi szegény ember között, sunyi mosolygás alá rejtve a mélységes tudományt. Valami vidéki szatócsnak látszott, vagy regálebérlinek, de igen-igen gyámoltalan embernek, akire szánalommal néztek a betegok. Csak azt nem értették meg, hogy mit vigyorog. Pavelka ur mulatott azon, hogy micsoda tévedésben tartja ő itt a népeket. Mi lenne, ha hirtelen kiegyesednék, fölgaskodnék kissé, hogy elnézzen az emberek feje fölött, s azt mondani, hogy: Pavelka vagyok...

Azonban egy fiatalember megfogta a karját s huzta maga után.

— No, jöjjen, öregem.

Valami orvosnövendék volt és a következő percben Pavelka doktor ur már benn volt a másik szobában. Csupasza berotvált arcu egy szál ember volt a tanár s körülötte nagy esomó fiatalember. Talán harminc is. Erre nem volt elkészülve, zavarba jött s a tanárnak másodszor is rá kellett szólni: álljon le!

— Hát mi a baj? Hogy hívják?

— A szívem... Kriszt Gábor.

— Ugy? A szív? Mivel foglalkozik?

— Egygyel-mással. Gazdálkodó vagyok meg van egy kis üzletem is.

— Mit röhög?

anyád?" „Nincs anyám!" „Hát ki vagy?" „En a nagynénem — balesete vagyok!" — Ez az indítvány is valakinek balesete, melyet el akartak volna titkolni...

Tisza István miniszterelnök röviden végzett a hosszú indítványával. Elvből tiltakozott a pártközi konferencia eszméje ellen, mely bevallása a kormány és a többség tanácsatlanságának. A kormány és a többség tudja, hogy mit akar és akaratának érvényét is fog szerezni. Pártközi konferencia tehát nem kell, de a helyzet tisztázása érdekében, ismételte a miniszterelnök, barátságos megbeszélésekre mindig hajlandó.

S ezzel az indítványt már el is vetették.

A folytatólagos obstrukció szolgálatában ma a Kossuth-párti Kecskenedhy Ferenc és azonkívül Holló Lajos beszélt. Egyikről sincs különösebb följegyzés.

Az ülés végén négy interpelláció volt...

## A képviselőház ülése január 30-án.

— Kezdeté délelőtt 10<sup>1/2</sup> órakor. —

Elnök: Perczel Dezső.

A kormány részéről jelen vannak: gróf Tisza István, Nyirv Sándor.

Elnök: Megnyitja az ülést s jelenti, hogy Szentiványi Árpád lemondott az állandó igazoló bizottság elnökségéről s a bizottság Vörös Lászlót választotta meg elnökévé.

Beliska Béni előadó jelenti, hogy az igazoló bizottság Makfalva Géza és Telcsky Kristóf mandátumát igazolta.

Elnök arra való tekintettel, hogy öt interpelláció van bejegyezve, átánja, hogy két óra körül térjen át a Haz az interpellációkra. (Helyeslés.)

Következik a napirend.

(A béke-indítvány.)

Smialovszky Valér azon kezd, hogy nem bizik ugyan a politikai csodákban, de jöhet a többség már megállapodott, hogy elveti az ő indítványát, mégis ötéreszre, hátha az utolsó pillanatban mégis lesz valami hatása. A békeszerző eszme nem sajátja, régen kísért az már, s legutóbb ugyancsak lemorit a pártközi konferencia idejére a hazszabályok módosításának szükségére kaposan.

Gróf Tisza István miniszterelnök: Dehogya merült fel! Szó se volt róla!

Smialovszky Valér: Az eszme nem elvetendő, habár még a függetlenségi száj is köptelenségnek mondja. Visszaidezi azokat a zavaros napokat, amikor a törvényhozás új, fényes palotájába költözött; s a kiegyezés jövője aggasztotta a közvéleményt s a képviselőház királyi leirattal el volt napolva. Az obstrukció nem a katonai kérdések körül, hanem a kiegyezés miatt támadt. Volt idő, amikor a többség is kénytelen volt belátni, hogy az obstrukció eredményeket ért el. Közvetlenül azután megtört az obstrukció és csak főz-obstrukció maradt. Tagadhatatlan, hogy közjogi helyzetünknel fogva a gazdaságilag gyarmati jellegűnk van és hogy a szoldos hadsereg mindig ellentétben állott a magyar nemzetet. (Elnök helyeslése a baloldalon.) A hadsereg idegen test a nemzet testében.

— Pavelka ur tudniillik megint titokzatosan mosolygott, hirtelen abbahagyta azonban.

— Semmi, kérem.

A tanár rászorította a fülét a mellére, kopogtatta a hátát, újra hallgatózott s bosszankodva mérte végig néhányszor az összegubbaszkodott emberkét.

— A szive? Hogy magának szivbaja van?

Ki mondta?

— A háziorvosom.

— Ugy? — Ki az a számár?

A beteg fölkapta a fejét.

— Hát nincs?

— Semmi baja sincs. A szívének legalább is semmi. Ki az az ökör, aki így elbolondította?

Pavelka ur felállott. A tanár újra kérdeste.

— Ki az orvos? Hova való ember maga?

Pavelka urnak boldogság ömlött el az aróán és azt se titkolta, hogy meg van sérve, egy kicsit huzódzott a feletől, de aztán csak ki-nyögte:

— Gabaróci ember vagyok. Pavelka Áron az orvosom. Nagytudományu ember az, kérem, megbotlik az ezerpengős paripa is... Hát ő is botolhat...

A tanár vállat vont, egy fiatalember azonban mintha hallott volna már valamit arról a bizonyos Pavelkáról, felvilágosítással szolgált a tanárnak.

— Az, kérem, országos számár. Híre van azon a vidéken.

PFANHAUSER-féle



Perfect-separatorok.  
Perfect teigazdasági  
Berendezések és eszközök.

PFANHAUSER ANTAL  
BUDAPEST, V. ker., Báthory-utca 9. szám.



Felelt, hogy a boszniai hadjárat idején ebednél egy magasrangú tiszt annyira megsértette a magyar nemzetet, hogy a magyar tartalékos tisztek összeszűntek és atól fogva csak hivatalos ügyben érintkeztek az osztrák tisztekkel. Ha meddő volt is az önégyedves obstrukció, nem kárbotatandó és nem becsúszhatatlan. (Zajos helyeslés a baloldalon.) Nehéz iskola volt, de tanulságokat eredményezett. Ha az ellentéteket ezeken az összejelentkezési pontokon pártközi konferencia után, házhátrózzal vagy felirattal szüntet, erősen el lehet oszlani, akkor a kormány olyan alapot teremt, amelyen aztán tovább lehet építeni. Nagy szerencsége Magyarországnak, hogy a Habsburg-dinasztia védőszárnyai alatt és oly nagy hadsereg védelme alatt áll.

**Olay Lajos:** Minden baj és szerencsétlenség abból származik!

**Szmalovszky Valér:** Egyébként Lengyelország sorsára jutottunk volna. (Zajos ellenmondás a szélsőbaloldalon.) A mi ezérvés alkotmányunk ereje oly nagy, hogy előbb-utóbb amugy is Magyarország lesz a monarchia sulypontja. A főbaj az, hogy a kiegyezés sorsa bizonytalan. Ha Baross érne, 1898-ban meglelt volna a kiegyezés. Létre kell hozni a kiegyezés, a választási reform és a házszabálymódosítás körül a megegyezést s ez csak pártközi egyezmény után lehetséges. Erre való indítvány, amelyet elfogadásra ajánl. (Helyeslés a baloldalon.)

**Gróf Tisza István miniszterelnök:** Merőben képtelennek tartja az indítvány szűvegét, mert házhátrózzalban pártok létezéséről, konstrukciójáról beszélt, holott pártoknak közögi jelentőségük, személyiségük nincs. Ezen lehetne ugyan segíteni, de komolyabb kifogás alá esik, hogy az indítvány homlok-egyenest ellenkezik a parlamentarizmus lényegével. (Zajos helyeslés a jobboldalon.) Tagadja hogy a pártközi megegyezések a parlamenti életnek szükséges tényezői volnának, a felelősség elvével ellenkezők a vezetési pártközi konferenciára ruházn; a parlamentarizmus a felelősség elvét nemcsak a kormányzat körében valósítja meg, hanem éppen az egyik nagy előnye, hogy beleviszi az egyéni felelősséget a parlament vezetésebe és működésének szabályozása is. Ezt a közeleltséget minden kormány tartozik teljesíteni. (Helyeslés jobbról.)

**Báró Kaas Ivor:** A személyi uralom princípiuma!

**Gróf Tisza István miniszterelnök:** Ehhez semmi köze a személyi uralomnak. A személyi uralom sokkal könnyebben érhet célra, ha óvatosan elbukik bizonyos ügyben jelöltült Vordermann mögé. Ha a pártközi konferencia eszméjét elfogadná, olyan színe volna a dolognak, mintha a többség és a kormány ki akarja bújni a felelősség alól. Erről a mai körülmények közt szó sem lehet. (Élénk helyeslés jobbról.) A többség és a kormány iparkodott 3 hónap óta egy megszabni eljárását, hogy megkönnyítse az obstrukcióban részvevő összes képviselők részére az extrem jegyzeteket lörakását. E célból megtett mindent, ami a félreértések, előítéletek eloszlására alkalmas; de arra a lére nem halandó lénni, amelyen a kormány és a többség könnytelen volna abdikálni és közeleltségenek teljesítése elől meghátrálni s ezzel letenne a konszolidáció munkájáról, amelyre vállalkozott s amely téren az idő rövidségéhez képest is némi sikert ért el. (Helyeslés a jobboldalon.) Ezért kéri a Ház, hogy ne tűzze napirendre az indítványt.

**Rákosi Viktor:** Az ügy a lovagiaság szabályai szerinti el van intézve!

**Elnök:** Elrendeli a szavazást. A kisebbség: a függetlenségi párt, az Ugron-csoport és Apponyival áln a volt nemzeti párt szavazatai ellenében a többség elveti az indítványt.

Bemutaja az összejelenthetetlenségi bizottság ítéletét, melylyel Baross Károly mandátumát megsemmisítette.

Következik a napirend.

(Az ujoncmegajánlás.)

**Keoskémthy Ferenc:** Hosszasan vitatkozik az ujoncmegajánlás tárgyalása során elhangzott beszédekkel, fejtegeti az okokat, amelyek őt arra indították hogy a függetlenségi párt taktikáját helytelenüven, a harcólókhoz csatlakozzék. Bűn volna a küzdelmet abbahagyni amíg a magyar vezényszót ki nem erősztik. (Helyeslés a baloldalon.)

**Holló Lajos:** A közök ellenek nem teheti meg azt a szolgálatot a hadügyi kormányzatnak, hogy a mostani kónyszerveletzetből kiszabadítsa, mert csak kénysszörrel oszkarhaja ki a nemzet követeléseit, amelyeknek jogosságát senki sem merte tagadni. (Zajos helyeslés a baloldalon.) Ha az elszánt küzdelem nem hátrál meg, előbb vagy utóbb megkapja Magyarország a közös hadsereg kiözrésítését tevő magyar hadseregben a magyar kommandó, aztán tért fog hódítani minden intézményben a magyar államnyelv és ki fogja küzdeni ez a nemzet az öálló hadsereget is. Ne számíton a kormány arra, hogy a magyar vezényszó nyelv biztosítása nélkül véget érven az a küzdelem, amelyet annyi önfeláldozással vitt a harcóló csapat. (Élénk helyeslés a baloldalon.) Szóval teszi a békeszerző indítványt, amely elől a kormány és a többség elzárkózott, mert erőszakot akar, majd határozati javaslatot nyújt be, amelyben hangsúlyozta, hogy az ujoncmegajánlás megszavazása elől a kormány utasítandó a közös hadsereg magyar részében a magyar államnyelv érvényesítésének biztosítására, a magyar zászló és címer behozatalára, a katonai büntető-igazságszolgáltatásban a magyar nyelv jogának épségben tartására, a magyar tisztek

viasszahelyezésére és a magyar tisztképzés ügyének rendezésére. (Élénk helyeslés a baloldalon.)

**Elnök:** Indítványozza, hogy a delegációs ülésére való tekintettel a Ház a legközelebbi ülésére a delegáció berekesztése után való napon délelőtt 10 órakor tartsa és annak napirendjére tűzze ki a legközelebbi ülés napirendjének megállapítását. (A talános helyeslés.)

(Interpellációk.)

**Lendli Adolf** meginterpellálja a földmívelési minisztert a kiszétoí vizámalom és a gyertyámosi patak szabályozása tárgyában.

**Rákosi Viktor** a belügyminiszterhez intéz kérdést a kolozsvári Nemzeti Színház építési terve miatt. A belügyminiszteriumban legutóbb tartott ankét elhatározta, hogy a bécsi Fellner és Helmer-céget bizza meg az építéssel amely tavaszszal megkezdődik. Sehol a világon nincs olyan anket, amely határozón, megbízást adjon, mert az anket csak arra való, hogy a szakértői véleménye kialakuljon. Mi sohasem beszéljük meg a magunkét; a nagyurak Párisban mostaják, vasaltaják lehneműjüket, mintha bizony itt mi élünk nem tudnák kimosni a nagyurak szennyesét. (Derültség. Felkiáltások balról: Parlamenti vizsgálóbizottság!) Magyar gyufát vásárolunk, de milliókra menő építkezéseket külföldi cégre bizzuk, pedig a magyar építőművészek vannak olyan kiválóak. Kérdi a belügyminisztert mennyi öszszeggel járul a kormány a kolozsvári színházépítéshez és mi indította arra, hogy a magyar művészek mellözésével a bécsi Fellner és Helmer-céget bizza meg az építéssel? (Helyeslés a szélsőbaloldalon.)

**Szederkényi Nándor** a királyi bányá- és erdőkinésári tanács fizetési pótléka miatt interpellálja a pénzügyi és földmívelési minisztert.

**Várady Károly** a cseleddtörvény módosítását sürgeti a belügyi és igazságszügyi miniszterekhez intézett interpellációjában.

**Elnök:** Kiadja az interpellációkat a minisztereknek és a jegyzőkönyv hitelesítése után az ülést délután 4 órakor bezárja.

## BELFÖLD

**A helyzet.** Ma már a helyzettel egész röviden végezhetünk, mert a képviselőházzal együtt a helyzet is elnapolta magát; sőt nemcsak elnapolta magát, hanem — el is költözött *Bécsbe*. A magyar delegáció szerdán ül össze érdemleges tanácskozásra. Mintegy beharangozásképpen bejelentik ma a kormányhoz közel álló hírforrások, hogy a magyarországi katonai oktatásban tervezett reformokra vonatkozó elaborátum már készen van és a szerdán összeülő delegáció elé terjesztik. Amiből persze semmi meglepő sincs, mert hiszen az magától értetődik, hogy az az előterjesztés, amelynek szerdán kell a delegáció elé kerülnie, ma körülbelül készen lehet. A helyzet alakulása most ezen az előterjesztésen fordul meg. Az most a legfőbb kérdés, hogy a bejelentendő reformok kielégítik-e majd a magyar delegációt és a magyar közvéleményt; ha igen, mit szól majd hozzájuk az osztrák delegáció, mitéle perfidiókkal fognak osztrák részről előállani, és végeztül, hogy ezekkel a támadásokkal szemben mennyi korrektséget fog tanusítani *Pitreich* és a közös kormány? Ezekben a kérdésekben öszzpontosul most a politikai körök érdeklődése. A mai napnak mégis volt egy érdekessége, amely első látásra szenzációnak. Az a hír terjedt el ugyanis az esti órákban, hogy *Szöll Kálmán Budapestre érkezett és innen hohnap Bécsbe utazik*. A hír igaznak bizonyult, de szenzációnak éppen nem. *Szöll Kálmán* ugyanis valóban Budapestre érkezett, de nem a közök hozta ide, hanem a *Nemzeti Kaszinó* holnapki közgyűlése; és az is igaz, hogy innen egyenesen Bécsbe megy, de őt is csak a delegáció viszi oda, amint hogy oda költöztette a delegáció néhány hétre az egész politikai életet, a helyzettel és minden várható fordulatával egyetemben.

**Három képviselő összejelenthetetlensége.** A képviselőház állandó összejelenthetetlenségi bizottsága ma délelőtt ülést tartott *Baross Károly*, *gróf Khuen-Héderváry Károly* és *Wolfner Tivadar* összejelenthetetlenségi ügyeinek elintézése végett. Nagyon hamar végezt a bizottság *Baross Károly* ügyével. Miután *Heints Hugó* előadó bemutatja a budapesti törvényeszk jogerős ítéletét, amelylyel *Baross Károly* elmebetegség miatt gondnokság alá helyezte, a bizottság kimondta, hogy *Baross Károly* képviselői megbízatása megszűnt.

*Khuen-Héderváry Károly* ellen *Olay Lajos* jelen-

lett be összejelenthetetlenségi esetét a Papp Zoltán-éle megvesztetetés kaposán. *Olay* meg is jelent az ülésen és fenntartotta mindazt, amit a képviselőház nyílt ülésén mondott és kéri, hogy a bizottság vizsgálóbizottság adatait. A bizottság erre *egyhangulag* olyan ítéletben állapodott meg, amely *Olay* bejelentését elutasítja. Határozatát azzal okolja meg hogy a bejelentési eset nem tartozik az összejelenthetetlenségi esetek körébe és *Olay* nem jelölte meg a bejelentés tárgyát tevő esetet pedig ezt a kelleket a házszabályok értelmében a bizottságnak számon kell kérnie a bejelentő országgyűlési képviselőtől. Egyébként olyan összejelenthetetlenséget, amilyen a szóban forgó eset, a törvény nem ismer, annak megtorlása a büntetőtörvény feladata. A bejelentő azt állítja, hogy súlyos erkölcsi vétékről van szó. De a bizottság nem illetékes a büntettek és vétségek megállapítására, az a büntetőbíráóság hatáskörébe tartozik; és csak a bíróság ítélete alapján hozhatná meg határozatát.

Végül *Wolfner Tivadar* ösze érhetlenségi esete került tárgyalás alá, melyet dr. *Fehér Márton* upejsti ellenzéki lapszerkesztő jelentett be a Háznak. A bejelentés szerint *Wolfner Tivadar* részes a *Wolfner Gyula* és *Társas* cég jövedelmében, amely a hadsereggel szerződéses viszonyban van. A főjelentő a tárgyaláson beismerte, hogy ő pártfődekből tette a főjelentést. *Wolfner Tivadar* ezután hiteles adatokkal mutatja ki, hogy a cégből már az 1898-iki választás után kilépett és azóta semmiéle része sincs a cég jövedelmében. Már 1897-ben is tetek ellene ily feljelentést, de azt az összejelenthetetlenségi bizottság elutasította. *Bartha Miklós* meggyanusította egy cikkében, de meggyőződően a gyanu alaptalanságáról, bocsnálatot kért tőle. Egyébként bemutatja a bizottságnak a feljelentőnek hozzá írtézt levelet, amelyben 500 koronát kér tőle s mint ellenzéki lap szerkesztője, tőle, a kormánypárti képviselőtől kér irányítást. Azt hiszi, a feljelentések ez a zsarolás lehetett a célja. Végül *Wolfner* felajánlotta az esküt is előadása igazolására.

A tanuk kihallgatása után *Wolfner Tivadar* képviselő *letette az esküt* arra, hogy a *Wolfner Gyula* és *Társas* cég jövedelmében, hasznában *semmi része sincs*. Az *elől* ezzel a vizsgálótt befejeztetnek mondotta ki és kijelentette, hogy a házszabályok szerint, az iratokat az összejelenthetetlenségi zsűri elé terjesztés végett elküldi a képviselőház elnökének.

**A fumei kormányzó beiktatása.** Nagy lényegű, a fumeiek lobogó lelkesedésével ment végbe az új fumei kormányzónak, báró *Roszner* Ervinnek a beiktatása. Fume város és kitézője gazdag zászlószótt öltött a mai napra. Számos küldöttség *Buskariig* utazott elébe a kormányzóhoz. A fumei pályaudvaron órási embertömeg várta a kormányzót, aki különvonaton a *Rákóczi-induló* hangja mellett robogott be. A városi képviselőtestület élén *Vio Ferenc* polgármester üdvözlötte a kormányzót, aki néhány szives szóval megköszönte a meleg fogadtatást és aztán a podesztával a négylovas diszhintón új otthonába hajtott. A lakosság az uton is zajos óvációkban részesítette. Déli 12 órakor kezdődött a városnézés díszteremben az ünnepléses beiktatás. Miután *Vio* polgármester megnyitotta az ünnepi közgyűlést, *Roszner* Ervin lelkes élelenezések közt felolvasta a király kinevezési kéziratát, aztán megtörtölt székfoglaló beszédét.

A közönet szavaival kezdte a szép fogadtatást és reméli hogy a megnyitókózt rokonszenven állandó marad. Igéri, hogy minden erejével törekedni fog Fume nyomasztó gazdasági helyzetének javítására és számít e tekintetben a képviselőtestület támogatására. Szóli aztán a reprezentanza által elhatározott *beruházási köle-önről*. Beesvágja hogy kormányzása alatt minél több hasznos és maradóan inermény létesíltjön, és mártányul minden törekvést, mely Fume felvirágzására irányul. Rajta lesz, hogy a kormány intenciótt öszintén megvácsítsa, de egyuttal *hó* tölmácsa lesz a fumei hazafias polgárság jogos aspirációinak. Fumeban a kereskedelem és ipar helyzete ma komoly, sőt nyugtalanító, de csüggedéses nincs ok. A mai helyzet lóképp az egész országga nehezű gazdasági bizonytalanság következménye és reméli, hogy Fume is jobb jövő elé tekinthet. Nem változott volna fényes, gondtalan állására, ha nem ismerte volna a kormányznak jóindulatát Fume iránt. Ami Fume *autonómiaj*tt illeti, hangsúlyozza, hogy régi állásában is barátja volt az önkormányzatnak, mennyivel inkább marad az Fumeban, ahol az önkormányzat annyira szívéhez nőtt a polgárságnak! Örömmel konstátálhatja, hogy a félreértések az autonóm jogok tekintetében szerencsésen eloszlottak. Igaz rokonszenvenvel viseltetik az *olas nyelv* és kultúra iránt, de egyuttal iparkodik fog, hogy Fume-nek összes lakossága nyelv- és valláskülönbség nélkül érvényesüljön és mindazok, akik e város javát akarják, megtájják az együttműködés lehetőségét. Közögi tekintetben természetesen azon a megvált-

**MOLL-FÉLE SEIDLITZ POR MOLL-FÉLE SÓS-BORSZESZ**  
 felülmulhatatlan háziszor mindama gyomorbojoknál, melyekből a rossz emésztés és székrekedés szokott keletkezni. A gyógyszerárakban MOLL készítménye kérendő eredeti dobozokban 2 korona.  
 legjobb fájdalomcsillapító bedrűzős, csú, kőszvény és egyéb meghűlési bajoknál. A r-ktárakban ölémmal zárt (plombirt) üvegekben 1 koroná 90 fillérettel kapható. MOLL készítmény kérendő.



KÜLFÖLD

tozhatatlan alapon áll, hogy Fiume mint *corpus separatum adnexum* közvetlenül Magyarországhoz tartozik. De ott is, ahol a közügyekben politikai elvi ellentétet utat állják az egyetértésnek, remélik, hogy a társadalom terén nevezetesen a jótkönyv intézmények szolgálatában az egész lakosság egy táborban lesz található. Végül munkára szólítja föl az egész várost és hangsúlyozza, hogy a Fiumének teit minden szolgálat a magyar hazának is üdvére lesz.

A beszédet rendkívüli melegen fogadták és örömmel konstátálták, hogy az új kormányzó olasz kieléte mlyl tiszta. A beszédnek sem egy passzusát lelkes *Bravo!* és *Viva!*-kiáltások. Másutt ismét é énk tapsok szakították fébe. Midőn báró Roszner az autonómia tiszteletben tartásáról beszélt, percekig tartó lelkes tapsvihar tört ki. A beszéd befejezése után pedig a rapresentanza valamennyi tagja felállott s hosszú ideig evvívazott és tapsolt.

A tapsvihar lecsillapulása után dr. Vio Ferenc polgármester állott fel szólásra. Szavait báró Roszner Ervinhez intézte. Köszönetet mondott imént elhangzott beszédért. Örömmel öli el, ugymond, hogy báró Roszner, mint első a fumei kormányzók közül, respektálni kívánja az *olasa nyelv* törvényadta jogait. A kormányzó iménti beszéde kedvező társadalmi és közgazdasági kiállításokkal biztatja Fiumét. Azzal végzi, hogy az új kormányzó egész alatt ez a drága föld vissza fogja nyerni tekintélyét és méltóságát. Báró Roszner Ervin sokáig éjlen! (Hosszantartó lelkes éjlenzés és *olasa*-kiáltások s taps.)

Roszner székfoglalója közben érdekes incidens történt. Mikor ugyanis Roszner ki-elentette, hogy Fiume jogait és az *olasa* nyelvét tiszteletben fogja tartani, a szűfő ásíg megéit karzatról egy fiatalember közbekiáltott: *Vedremo!* (Meglátjuk.) Roszner egy pillanatra elhalgatott, aztán újra és nyomatékkal ismerteite ki-elentését s azt mondta: *St, vedremo!* (Igen, meglátjuk.)

A rapresentanza ülése után a kormányzó a küldöttségeket fogadta palotájában. Délután 2 órákor a kormányzó József főhercegnél tisztegett. Este 7 órákor a kormányzó és neje, szűf. *Forgách* Klótild grófnő ebédet adtak, amelyre vagy 200 meghívót küldtek szét.

**A hadsereg és a magyar ipar.** A *Magyar Gyár-iparosok Országos Szövetsége*, tekintettel a delegacionális lélszszak megkezdésére, újabb beadványt intézett a kormányhoz a magyar iparnak a közös minisztériumok, valamint a közös hadsereg és a haditengerészet szállításában való részvételére tárgyában. A szövetség e kérdések helyes rendezése érdekében a következőkre kéri a magyar kormányt:

1. hogy a magyar arzenál építésére nézve több ízben nyilvánított kívánásoknak megvalósításával sür-gősen foglalkozzék;
2. hogy tárgyalásokat folytasson oly célból, hogy Magyarország részvételével a közös szállításokban az összes szükséglet arányában állapíttassék meg;
3. hogy az iparos-beszerzésekre fordítandó összeg 34%-a minden körülmények között a magyar iparnak jusson és hogy Magyarország azokban az iparágakban, amelyekben versenyképes, nescak a kvóta arányában részesüljön megrendelésekben hanem olyan arányban, mely kárpótolja és kiegészíti a kvótát azon ölszerelési cikkekre fordított összegek után is, amelyekből a megrendelés Magyarországon éppen nem vagy nem a kvóta arányában történik;
4. hogy az a kimutatás, mely arról szól, hogy a közös hadsereg szállításai miként oszlanak meg a két államterület szerint, minden egyes iparcikk beszerzését részletezze;
5. hogy különös gond fordíttassék a haditengerészet szállításaira, amelyekből egyes fontos iparágaknál a magyar ipar a szükségletnek alig 3%-át fedezi;
6. hogy a közös minisztériumok és hatóságok, valamint a közös hadsereg és a haditengerészet szállításából Magyarországot megillető kvótaszűrés rész kiírása és odaátélése az osztrák résztől függetlenül történjék;
7. hogy általában a katonai ipari szállításoknak kiadása a kereskedelemügyi m. kir. minisztérium ellen-örzése mellett történjék.

— BUDAPESTI NAPLÓ. Január 31-ikén új előfizetés nyílik a Budapesti Naplóra. Kérjük azokat a tisztelt olvasóinkat, akiknek az előfizetése ezen a napon lejár, méltóztatassanak a megújításról idejekorán gondoskodni, hogy a lapot akadálytalanul küldhessük tovább.

Az orosz-japán konfliktus.

Az angol sajtó alig tudja örömet leplezni. Az orosz-japán konfliktus mai állása nagy meglepéssel tölti el. Mind világosabban látszik, hogy a konfliktus szálainak bogyoszásában az angol kéznek van a legnagyobb része. Oroszország nem hiába haragszik úgy Angliára. Bár, ha objektív szemmel nézzük Anglia eljárását, azt kell mondanunk, hogy a maga szempontjából igaza van. Angliának Ázsiában előbb-utóbb le kell számolnia az oroszokkal. Mért ne segítene tehát az olyan helyzetnek előidézésében, mely Oroszország erejének a gyöngítésére vezethet? Segit is diplomáciájának ismert furlangjával és ügyességével. Leg-újabb híreiben teljesen reménytelennek tünteti fel a béke ügyét. A sötét színekkel kissé pazarul bánik, de azért a dolog lényegét illetőleg, úgy látszik, mégis igaza van. Mert az orosz forrástól érkező hírek is azt jelentik, hogy a pétérvári jegyzék, melyet valoszinűleg a jövő héten küldenek el Tokióba, ultimátumszerű lesz. Japánnak Khina függetlenségére és Mandurióra vonatkozó ismert követeléseit a leghatározottabban vissza-utasítja. Az orosz hírszolgálat, mely a jegyzéknek ezirányú álláspontját szellőzteti, azzal argumentál, hogy ha Oroszország Japánnak ezeket a kívánásait is teljesítene, akkor Kelet-Ázsiában teljesen elveszítendő presztizsét. Hát ez szent igaz is. És az is igaz, hogy Oroszország már eddig is sokat engedett, különösen a Koreára vonatkozó követelések tekintetében. Miuthogy pedig az európai diplomácia meg van győződve, hogy Japán egy lépést sem hátrál, a háborút mindenütt kikerülhetetlennek tartják. A *Kölnische Zeitung* londoni levelezője szerint még az angol üzleti és pénzügyi körökben is lemondottak a béke reményéről. A londoni reggeli lapok pedig a leghatározottabban állítják, hogy aki még most is békéről beszéli, az ábrándozik. A *Times* szerint a tegnapi kiadott hivatalos orosz kommuniké, mely szerint Oroszország mindent megtesz a béke fúntartásáért, más-résztől azonban Japán követeléseit nem teljesítheti, a diplomaciai tárgyalások megszakításának kezdetét jelenti. Ennek a fellogásnak helyessége mellett szól az a *Tiensimból* érkező hír, hogy Japán hétfőn négyszázötven ezer embert mozgósít. A helyzetre rendkívül jellemző egy másik, *Csifu*-ból érkező jelentés, mely azt adja hírül, hogy egy japán hadihajó háromszor az *Aryim* nevű orosz kereskedelmi hajó orra elé lőtt. Az *Aryim* Nagazakiból Dalnita igyekezett. Az ágyulövés a csemulpi kikötő előtt történt. Az orosz hajó kapitánya a megijedt utasok kérelmére megállította a hajót. A japánok nem üldözték tovább. Hát ha ez nem is jelenti a háború kitérését, de mindenesetre olyan hangulatot jelez, mely a nyílt harcokat szokta megelőzni. De hogy a mai hírek sötét színei közé világos árnyalat is vegyüljön, *Londonból* egy olyan jelentés is érkezik, hogy míg a japánok eddig ragaszkodtak Mazampha megerősítéséhez, addig most ebben a pontban úgy látszik engednek. Ez a hír mindenesetre figyelemet érdemelne, ha nem volna benne az *ugy látszik*. Mit ől látszik? Honnan látszik? Ki mondta? Miuthogy a hír mindezekre a kérdésekre nem ad választ, éppen olyan jelentőség nélkülinek kell tartanunk, mint azt a másikat, melyet, mint New-Yorkból taviratozzák, az *Associated Press* jelent. E szerint a külügyi hivatal arról értesíti a tokiói amerikai követ, hogy a tokiói angol követ a pétérvári angol nagykövettől azt a hírt kapta, hogy az Oroszország teletöltött tartalmazó jegyzék *Japánt kielégítő tartalmu lesz*. Felteszik, folytatja a jelentés, hogy Oroszország, ha ez a hír való, tett bizonyos engedményeket. De ha ez a hír nem való? És valoszinűleg nem való. Mert az orosz forrásból érkező hírek éppen az ellenkezőjét jelentik. Oroszország nem tud továbbmenni engedményekben, mert ha továbbmenne, ez majdnem kapitulációt jelentene. Ha tehát választania kell a biztos és az esetleges megalázódás közt, valoszinűleg az utóbbit választja és a fgyvörekre bízza a döntést.

**As angolok tibeti expedíciója.** Angolország már évek óta őrzi a terveket, hogy mint lehetne Tibetbe befészkélni. Sejtik, hogy a hegységek ebben az országában mérhetetlen kincsek rejtőznek. Előszörül tehát egy expedíciót küldött néhány hónap előtt Tibetbe. A *Reuter*-ügynökség most azt jelenti *Kuwból*, hogy *Younghusband*, az angol-tibeti expedíció vezetője beszélt Depon lámával, az öt tibeti tábornok legidősebbikével. A láma felszólította az ezredet, hogy térjen vissza Natongba, mert abból, ha tovább is előre haladna komoly kellemetlenségek keletkezének. De ki tudja, hogy Anglia nem akar-e egy ilyen kis kel-

lemetlenséget. Anglia nem egy nagy birtokbeszerzésnek ilyen előzetes kellemetlenség volt a kiinduló pontja.

HIREK

Ki építse a magyar színházakat?

Erre a kérdésre nagyon egyszerű a felelet. Ki más, mint az *osztrák* Helmer és Fellner cég! Hisz ez természetes. Ez nem a művészet, nem a nemzeti becsüvgy kérdése, hanem a kényelemé. Már pedig milyen kényelmes dolog az, hogy nem kell pályázatot hirdetni, a pályaműveket nem kell latolgatni. Csak ki kell mondani, hogy legyen színház, és lesz. Itt van egyszeribe kéznél a csudatévő osztrák színházgyár, mely egy-kettőre úgy szállítja a magyar nemzeti műintézeteket, mint a prágai Pojazzi-féle gyufagyár a masinát, amely olyan előzékeny és figyelmes, hogy a skatulyákra még magyar nemzetiszínű borítékat is ragaszt. Ezt a Helmer és Fellner cég is megteheti, sőt meg is teszi, annyival nagyobb készséggel, mert odahaza, szűkebb osztrák hazájában a portékája nem olyan kelendő ám, mint ahogy mi gondoljuk. És éppen ezért mindég van a raktárakon ilyen árukból elegendő készlet a — mi számunkra. A bécsi Burg-színházat nem bízták rájuk, a Raimund Theatert nem ök építették, a Kaiser-Jubileums Theatert se, de még a meránit sem, se a prágait, se a pilsenit. Ellenben ök szállították nekünk, minden nyilvános pályázat nélkül, a Népszínházat, a Somossy-mulatót, a Vigszínházat, a fumei, szegedi, pozsonyi, kecskeméti stb. színházakat.

Hát ez talán mégsem jól van így. És nem is szükséges, hogy úgy legyen. Lehet másképp is. Még ugy is lehet, hogy magyar építőművészek is meg tudják oldani az ilyen nagy feladatokat, csak úgy, mint az osztrákok, vagy tán még jobban is. Ott van az Ybl Miklós példája, aki két évtizeddel ezelőtt olyan Operaházat épített nekünk „itt helyben“, amely ma is első helyen áll az enemű műalkotások között Európaszerte. Hát joggal fel lehet tenni, hogy tudnának a magyar műépítők is olyan színházat építeni, amely művészi, biztossági és használhatósági szempontokból minden, mai nap támasztható követeléseknek megfelel.

Mindezt nagyon szépen, ékesen és az érvek meggyőző csoportosításával bizonyítja most a belügyminiszter elé terjesztett külön-külön memorandumban két olyan testület, melyet ebben a kérdésben föltétlen szavahívó tekintélynek kell elismernünk: a Magyar Építőművészek Szövetsége és a Magyar Képzőművészek Egyesülete, melyekhez még a Képzőművészeti Tanács is csatlakozott a kultuszminiszterhez írt felterjesztésében, megkérvén őt a memorandumokban előadottak támogatására.

A magyar műépítésszek eme föltétlenül jogos mozgalma abban a hiresztelésben kapott alapot, hogy a *kolozsvári*, sőt újabb hírek szerint a *budapesti* Nemzeti Színház építését is újra, a nálunk valami balhítból világhírűnek ismert osztrák égre akarják rábízni, egyszerűen, minden pályázati hirdetés nélkül. A miniszter elé terjesztett memorandum érvelése körül forog, hogy *nincs oly kulturnemzet a világon, amely a szellemi produktálás terén más nemzettől kérne vagy fogadna el kölcsönt, mikor önmagának is van már e részben hatalmas tőkéje*. Csak mi magyarok lennénk ilyen gyámoltalanok? Hát ne legyünk! Törvényt készítettek a bevándorlók meggyálítására, csak a szellemi népvándorlók beözönlését nem tudnók megakadályozni? Sőt még ezeket idecsalogassuk? Hát ez nem járja!

Mindezt nem tekintve, önmagában is igazuk van az emlékiratot készítőeknek abban,



hogy egy színház megoldása nem fizet, hanem elsősorban művészi feladat és ezt a feladatot magyar erőkre is rá lehet bízni. *Tóth nyilvános pályázatot kell hirdetni!* Mindég elég idő lesz idegen embereket megbízni e feladattal akkor is, ha majd egy pályázaton kiderül, hogy igitis erre a magyarok nem alkalmasok. Mi azonban erősen hisszük, hogy nem ez derül ki, hanem ennek éppen az — ellenkezője!

(J. a.)

Budapest, január 30.

— **Személyi hírek.** Széll Kálmán volt miniszterelnök ma este Budapestre érkezett. — Hieronymi Károly kereskedelmi miniszter több napig tartó gyengédsége után ma már annyira jobban érzi magát, hogy ágyát is elhagyhatta. — Kossuth Erec, a függetlenségi és 48-as párt elnöke ma semét ágyban fekvő beteg. Izületi oszta mely a mult hetekben is ágyhoz kötötte, ismét visszatért. — Dr. Takács Menyhért jászóvári prépost-prélat, főrendiházi tag, ma Kassáról hosszabb tartózkodásra a fővárosba érkezett. — Kossuth Kamil baranyai alispán a másodosztályú porosz koronarendet kapta.

— **Széll Kálmán a Nemzeti Kaszinó igazgatója.** A Nemzeti Kaszinóban mozgalom indult meg, hogy Széll Kálmánt válasszák meg a Nemzeti Kaszinó egyik igazgatói állására. A választást a holnapi közgyűlésen ejtik meg, az eredményt azonban csak az egy hét múlva tartandó folytatolagos közgyűlésen fogják kihirdetni.

— **Az új református püspök beiktatása.** Balsay Sándort, az új református püspököt a márciusi közgyűlésen iktatják be új méltóságába. A közgyűlés március 19-én szombaton délelőtt 10 órakor kezdődik a Lónyay utcai református főgimnázium disztermében Darányi Ignác és Kocsis Imre esperes elnökölte alatt. A beiktatásra megbívik a kormány tagjait és a társadalmi előkelőségeket. A beiktató beszédet Antal Gábor református püspök mondja.

— **A Kozlovskij Nemzeti Színház.** A Művészek és Építész-Egylet küldöttsége ma tisztelettel gróf Tisza István miniszterelnököt, hogy a kozlovskij Nemzeti Színház építésére a bécsi Felner és Heilmann cég előzetesével a hazai épi észak közt pályázatot hirdessen. A küldöttség tagjai voltak Dobozsáky Sándor országgyűlési képviselő vezetésével mellett Koröcs Aladár, Csenger Győző, Pompéry Elemér, Mihályffy József, Ney Béla, Cserháty Jenő.

Gróf Tisza István miniszterelnök Dobozsáky beszédére válaszolva, *sajnálattal fejte ki azon, hogy a dolgban már nem tehet változtatást.* Az ő keze itt köve van, mert a szűkebbkörű bizottságok egyhangulag az volt a véleménye, hogy a tárgyalást ismét a Felner és Heilmann céggel kezd meg, amelylyel a színház építése ügyében már egy ízben huzamos időn keresztül tárgyaltak. *Erlétséi közt voltak a szóbanforgó céggel szemben s ezért nem tehet már most a dolgban változtatni.* Ha elérkezik a budapesti Nemzeti Színház újépítésének ideje, minden tekintetben rajta lesz, hogy ott csak magyar építőtér és magyar munka érvényesüljön.

— **Rudolf trónörökös emlékezete.** Ma van tízenötödik évfordulója Rudolf trónörökös váratlan halálának. Az évforduló alkalmából gyászmisét tartottak a királyi palota Szent István-kápolnájában. A szentély feketével volt bevonva s ott foglaltak helyet Augusta főhercegnő, Zichy gróné udvarhölgyével, továbbá gróf Apponyi Lajos magyar udvarnagya, dr. Maszák Aladár udvari titkár és Gall várkapitány. A csüdes misét Kanter apát, udvari plébános mondta.

— **Bánffy Dező Debreczenben.** Debreczenből távratozták hogy Bánffy Dező az Új-párt holnapi zászólonására a hozzá csatlakozott nagyszámú kozlovskij, deési, hunvadmegyei küldöttségek és a vele jött fővárosiak kíséretében az esteli gyorsvonattal odaérkezett. *Ebtes Károly a nevének betegsége miatt elmaradt.* Ma este az Angol-királynőben vacsora volt, a szervezkedő gyűlés holnap lesz a Bika-szálló disztermében.

— **Akit az udvarból kiltottak.** A berlini lapok révén a magyar sajtót is bejárta az a hír, hogy Metternich-Windöurg Paulina hercegnő, kinek nevével valóleg Fűöp orleansi herceggel hozták összeköttetésbe, egyenesen elhittették attól, hogy az udvari ünnepségeken megijtenék. *Ebtesből most félhivatalosan azt jelentik, hogy ebből a hibából egy betű sem igaz.*

— **Tisza István Pichler Győzött.** Még politikai ellenfelei is rokonszenve és hálával adoznak gróf Tisza István miniszterelnöknek, hogy Pichler hamvainak hazaszállításáról kormányköltségen gondoskodott. Gróf Tisza István, mint tudjuk, éppen Bécsben időzött, amikor a fiatal függetlenségi politikus az ottani Grand Hotelben meghalt. Csak Melha Aladár orvosnövendék volt mellette, akit annyira megrendített a hirtelen halálos, hogy nem tudta, mi a teendője a halottal. Történetesen Bécsben volt és ugyanebben a szállóban lakott Fényes Miklós is, a budapesti előkelő társaság ez ismert tagja, aki az előző napon maga is még beszélt Pichlerrel. Melha tehát értesítette a gyászestéről Fényes Miklóst és seajtséget kérte a további teendőkre nézve. Fényes erre Melhával rögtön a Sacher-szállóba hajtott, tudván, hogy a miniszterelnök Bécsben van. Ott azonban Kluen-Hederváryval találkozott, elmondta neki, mi járatban van, és a gróf tanácsára a bankgassoi magyar házba sietett, ahol gróf Tisza István okvetlenül ott találja. Ödölvér, még nem találta ott a miniszterelnököt, a portástól értesült azonban, hogy rögtön jenni fog. Néhány perc múlva gróf Tisza csakugyan megjött és Fényes bemutatkozva, azt a kapuban megköszöntötte. A miniszterelnök, azt híven, hogy egy újságróval áll szemben, beljebb akart sietni, de mikor Fényes megmondotta neki, hogy Pichler Győző a Grand Hotelben meghalt, megilletődve megállt és előzékenyen meghallgatta Fényes Miklóst. Fényes arra kérte a miniszterelnököt, hogy mivel Pichler idegenben, távol családjától és barátaitól halt meg és holttestének kiadása és hazaszállítása hosszas utánjárást igényelne, vesse közbe a miniszterelnök nagy befolyását és bizonny meg valakit, aki az elhunyt magyar képviselő hazaszállításáról sürgősen gondoskodik. A miniszterelnök erre felvitte Fényest a miniszteriumba, ott bemutatta Révy miniszteri tanácsosnak és a magyar kormány megbízásából utasított adatot a Concordia temetkezési vállalatnak, hogy Pichler tetemet vigyék el a szállóból és helyezzék ravatalra a bécsiek kolostorában, onnan aztán még az esti vonattal szállítsák haza Budapestre. Mindennek, tudvaleg, a bécsi magyar miniszteriumban a magyar kormány költségén a legteljesebb mértékben megfelelt.

Gróf Tisza István miniszterelnök Pichler Nándor Istvánhoz, az elhunyt Pichler Győző képviselő apáéhoz a következő részvételeit küldte:

Tisztelet uram! Fogadja őszinte részvételmet kifejezést azon súlyos csapás alkalmából, amely elhunytával érte. Mindannyian akik a politikai pályán vele együtt működünk és bazafias intenciókú vezetelt, fáradságotan bugalmossal párosult tevékenységét követeltem tapasztalásból ismertük, igaz becsülettel fogunk mindekor visszaemlékezni ő rá, akit a haát oly korán ragadt el a körökből. Öszinte tisztelettel Tisza.

Az elhunyt képviselő lelküdvért az engesztelő gyászmise hétfőn délelőtt 10 órakor lesz a terézvárosi plébánia-templomban.

— **Szűndei orvosi kurzus.** A budapesti egyetem orvosi karának előadó tegnapi érkeztétükön, amelyen Moravcsik Ernő Emil előző tudomásul vettek Tóth István titkár jelentését a X. szűndei orvosi kurzus tisztekre egyhangú választás alapján a következők: Elnök: Gróf Emil, alelnök: Tóth István, titkár: Temesváry Rezső. A végrehajtó-bizottság tagjai: Bársony János, Erős Gyula, Korányi Sándor, Róna Sámuel és Szily Adolf. A X. szűndei orvosi kurzusról, a mely június hónapban fogna tartani addig is, meg a részletek programja elkészült, az érdeklődőknek községek felelőseket nyújt dr. Temesváry Rezső (László-körút 32).

— **Nephangv-rsény.** Az Erzsébet-Népakadémia nemcsak a tudományt, de a művészetet is népszerűsíteni akarván, nephangverseny-elkust rendez. Az első ilyen nephangverseny február 2-ikán este heted-től órakor lesz, tartalmas és változatos műsorral. Belépőjegy csak a Népakadémia tagjai kapnak.

— **A rövid zariat.** Ezzel a címmel Fodor István tanulságos és a Parisi Arutáz égése után aktualis előadást tartott az Országos Iparégyesületben. A főolvasó indítványára az egyesület elhatározta, hogy fogalkozni fog a villamos berendezésekre és szerelésekre vonatkozó szabatlat és órással.

— **Szegény gyermekek ságtisége.** A Gyermekbarát Egyesület mult év december óta 2530 szegény iskolagyermeknek minden iskolánapon jó és izletes meleg ebédet nyújtott. A jótékonyág ily nagymérvű gyakorlása azonban annyira igénybe vette a Gyermekbarát Egyesület szerény anyagi erejét hogy az étközletet — naocsak a jószívű közönség adományaival határoltan nem támogatja — kénytelen lesz beszüntetni. Az egyesület fe kér minden jószívű embert, hogy támogassa a Gyermekbarát Egyesületet.

— **Egy magyar mérnök alkora.** Beszáról írják: Szép kitüntetés érte a szab. osztrák-magyar államvasutársaság reszoiak hídgyárának főnökét, Toth Róbert főmérnököt és leügylet. A főmérnök részt vett a pétervári nemzetközi híd pályázaton, amelyre huszonegyen pályáztak. A pályázatok között a napokban döntött a bíráló bizottság, melyek közül hat tervezet volt meg s ezek között volt a Toth Róberté, amelyet 2000 rubelért vásárolt meg. A tervezett hidat a cári palota előtt a Néva folyón építik.

— **Dixn Rudolf.** Olyan ez a név, mintha csak valami nagy szerepet játszó személyiséget fődné. Nagy üzletembert, államférfit, világhírű művészt, vagy más efféle. Pedig csak egy izmos nagy szerezsen legény ez a név, akit itt Budapest nagy jót ismert mindenki néhány év óta, s akinek különben mindegy most már, minek hitták, mert nincs többé. Az *Udvari kávéház* egzotikus portása, az európaiasan öltözött forró-égvi fekete ita a magas Északon beleesett a mi különleges nyavalyánkba, az influenzába és megért a mungó öskökhöz. *Köröcskynak* köszönhetjük a mi barátságos szerezsenünket, akiből legalább egy példányra mindig szüksége van Budapest utcai életének s mindig is akad egy. Hát Dixn Rudolfot a lengyel gróf adata nekünk, aki azóta már el is küldte magát ebből a csuf világból, hanem annakelölte sokat köszált mindenféle országokban s többek között Hamburgban a cirkusban öszkerült a mi néhai szerezsenünkkel. Aki akkor nagyon neveztes hivatást töltött be akkoriban ennél a vállalatnál: ő volt a cirkus *emberevője*. Szóval, nagy látványosság. Ez a budapesti kálitást idején történt. Akkor a gróf magához vette s a Dixn Rudolf nevet adta neki és elhozta Magyarországra. Itt aztán a maga sorsára hagyatva, kávéháza szolgáltatába állott be s az Andrássy-utóállomásáról a Kossuth Lajos-utóába került, ahol aztán végképpen megalapította a népszerűségét. Innen már a kórházba került néhány hónappal ezelőt, a poliklinikára. A hosszúság betegség napjaiban aztán beszélt sok mindent magáról az orvosoknak. Arvagyerek volt, nem ismerte a szüleit sem s szülőföldjéről, a nyugatirakai Loszoból nyolc éves korában került el. Mint hajóinas jutott el Európába, az egész világot bejárta s rengeteg sok nyelvet tanult meg. A magyar nyelv, az talán a legnehezebben ment neki, de ha él még egy kis ideig, azt is egészen jól beszélné volna. Nem esuda, sok emberrel volt dolga, sokan érdeklődtek iránta, jómaga, amikor ráért, szeretett elegáns mulatóhelyekre, versenyekre járni. Monják, olykor-olykor elvitték urak is különlegességek egy-egy különszobás mulatószobához s akkor igaz jökdévetben el-elprodult egy-egy mesterfogást a cirkuszi tudományából. Koccintott, jóízűket kacagott, megvilantva fehér fogát, s talán el is felejtette olykor, hogy ki van ő itt vetve egymagában az ő távoli hazájából. Hanem neppalra aztán megint a kávéház szerény és figyelmes ajtónálója lett s hagyta, hogy bámulják őt kiesinyek és nagyok az ő egész különös múltvában. Hogy ezenközben miket gondolhatott? ... Talán olyasmit, mint valamelyik magunkfajta fehér halandó, ha odaállítanak a lozosi udvari kávéház ajtaja elé s a feketék járnának a csudájára. Most már nincs szerezsenünk megint, Ott nyugszik a keresepi temetőben, ahol az evangélikus szertartás szerint temetette el Drexler Béla vendégfős és családja.

— **Vasuti baleset.** Pécsről távratozták a Magyar Távirati Irodának: Ma dében egy tolató-mozdony a pályaúdvon, miután a fék megtagadta a szolgálatot, nekiment a tehervonatnak, mely nyilsebességgel rohan végig a pályaudvra, áttörve az Engl és Fiacóg iparvágányánál lévő kaput, majd lerombolta a fátelp szerzeműhelyének falát. A kocsi egymásra torlódtak. Három kocsi darabokra zúzódt, nyolc más kocsi megrongálódott. *Stuertha Adolf* mozdonyvezető és több lékező kisebb-nagyobb sérüléseket szenvedett.

— **A tantóság köréből.** Az *Ebtes-alap* elnöki válsága megszűnt, *Udvari Béla* az *Ebtes-alap* gyűlti és kezelő-bizottsága nála járt küldöttségének kijelentette, hogy nagy elfoglaltsága dacára az augusztusi közgyűlésig hajlandó az előző teendőket elátni. Ennélögva az *Ebtes-alap* február 2-iki közgyűlésén nem fog új tiszakart választani.

— **Hazasság.** *Káldor Jenő* könyvelő eljegyezte *Kohn Rózina* kisasszonyt, *Kohn Borján* sárbogárdi kereskedő leányát.

*Hostelsky Jarosláv* eljegyezte *Weisz Gizella* kisasszonyt, özvegy *Weisz Ignác* leányát Budapestben.

— **Dalmácia visszacsatolása.** Dr. Havass Rezső ma *Sátorhaj-Ujhegy* hirdette Dalmácia visszacsatolásának eszméjét. A Kázinóy-Körben tartotta meg felolvasását a zemplémegevi előkelőségek nagy érdeklődése és teltsége közepette. Este *Havass* tiszteletre lakomát rendeztek.

Nem panaszkodik többé Erényi-féle „Ichtiol-Salicilal“  
büzös izzadás, testbőr-viszketeg, sümör, exema, ótvárban szenvedő, ha az egy kísérletet tesz. Szagtalan.



— **Felolvasás a felolvasásról.** A Magyarországi Kereskedelmi Utazók Egyesülete ma este olyan felolvasó estélyt rendezett, amelynek a médiuma maga a közönség s a felolvasó volt. A felolvasásról olvasott föl Roboz Andor s pompás humorral, tömörkedő ötlettel, vidám tapasztalatokkal állapította meg a felolvasás természetrajzát. Tréfás leleplezésekben perze nem volt hiányosság. Kiderült, hogy a rögtönző rendszeren briliáns lekefelemondó s hogy a rutinos felolvasónak mi a rendszer témája. És hogy a felolvasóra mi se vonatkozzék a leleplezések e trükkjeiből. Roboz Andor mindezt nem olvasta föl, hanem szabadon, elmés causerie keretében adta elő. A derűs és közvetlen előadásnak roppant hatása volt, a díszes közönség lelkesen megtapsolta Roboz Andort, aki finom maliciából még a hallgatóságnak is juttatott. A felolvasás végeztével társasvacsoráhozült a közönség, majd éjjelféljában megkezdődött a szép táncmulatság.

— **Póttartalékok bevonulása.** A póttartalékok második csoportja ma vonult be az egyes csapatokhoz. Ezúttal az 1903-ban kepzett póttartalékok vonultak be bizonyára időre. A legnehezebben tudja lebonyolítani a szolgálatot a tűzrégnél és a lovasságnál. Egyes fűzerezedekeknél oly kevés a katonája, hogy a hadtestparancsnokság a 7-dik számú bosznia-hercegovinai zászlóalj legénységét rendelte ki a lovak ápolására.

— **Vármegyei tiszviselők országos értekezlete.** A Vármegyei Tiszviselők Országos Egyesületének szervező-bizottsága február elsején ülést tart Segesvárott. A bizottság, amelynek elnöke Somogyi István nagygyűlési alispán, tárgyalni fogja az alkalmossal a küszöbön álló fizetésrendezés kérdését.

A belügyminisztériumban ugyanis már javában folynak a kormányelnök által elrendelt előmunkálatok, de a hírek, melyek a fizetésrendezés tervszerűről a nyilvánosságba kiszivárogtak, nem megnyugtatók. A belügyminisztériumban ugyanis állítólag azt tervezik, hogy 46 vármegye alispánját a VII. fizetési osztályba sorozzák és csupán 17 alispánt osztánának a VI. fizetési osztályba amelybe tudvalevőleg valamennyi törvényes elnök tartozik. Az alispánok ezt a tervet már csak azért is tartják sérelmesnek, mert annak idején, amikor a politikumot az igazságügyről elválasztották, a másodalispánból lett a törvényes elnök és az első alispán maradt meg alispánnak, ami a mellett bizonyítja, hogy a törvényes elnök állás nem lehet magasabb, mint az alispáni. Szintúgy a vármegyei aljegyzők is elégedetlenek, mert őket viszont a X. fizetési osztályba akarják sorozni, holott a szolgabírákat, akik eddig csaknem minden vármegyeében esekélyebb fizetést húztak, a IX. osztályba osztották be. Az egyesület ennél fogva részt óhajtana venni a tervezet előmunkálatában és e célból sürgős felterjesztést fog intézni a kormányelnökhöz, aki bizonyára módot is fog adni az egyesületnek, hogy a maga nézetét kifejthesse.

— **Oláh reményesség.** Szolnok-Doboka vármegye tegnap tartotta téli rendező közgyűlést gróf Bethlen Pál főispán elnöklése alatt. A tárgysorozat főpontja gróf Tisza István leirata volt, melyben a törvényhatóságot kormányraéléséről tudtatta. A tárgyhöz dr. Kusztár szolnok elnök, kijelentette hogy bár politikai nézetei nem egyeznek meg a kormányelnök nézeteivel, mégis, tekintve az ország ügyeit, hozta a Tisza miniszterelnök nehéz feladatát, igaz hazafiai érzetét, hozzájárul az állandó választmányi szavazathoz és bizalmat szavaz a miniszterelnöknek. Dr. Vajda Sándor alpereti bírtokos román nyelven beszélt s a nagy zaj miatt alig tudott szöhozz jutni. Végre símondhatta beszédét román nyelven és reményének adott kifejezést, hogy Tisza nem fog azon az irredentikus úton haladni, mint Bánffy, aki erős sovinizmusával a nemzetiségek letörésére törekedett. A miniszterelnöknek egyelőre bizalmat nem szavaz. Végül a közgyűlés egyhangulag bizalmat szavazott a miniszterelnöknek és azt táviratilag tudatta a miniszterelnökkel. Az oláh beszéd nagy izgatottságot idézett elő, mert ehhez nem szokott hozzá a megye közönsége. Bethlen főispán köszönelésének köszönhető, hogy a szónokot egyáltalán meghallgatták; de kijelentéseit meg nem értvén, tudomásul nem vették.

— **Siketnémák fölvétele.** A siketnémák és vakok szegedi intézetének igazgatósága közli, hogy fölvesz hét éven felül, de tizenegyet éven aluli siketnémákat, továbbá tíz éven felül, de harmincöt éven a nli vakokat. Egyben kéri a felügyelő-bizottság azokat, akik gyűjtőket kaptak, hogy azt a begyűlt adományokkal minél előbb küldjék vissza.

— **Nyilatkozat.** Polónyi Géza a következő nyilatkozat közlésére kért föl bennünket:

A Polónyi Géza és Zboray Miklós között fennforgott ügyben Polónyi Géza részéről nem visszavonás, hanem az jelentetett ki, hogy az általa használt kifejezés, amely két ténykörülményre vonatkozott, az Zboray Miklós által e két tényből állítására vonatkozólag — szájaiba adott felvilágosításnak okából — tárgyalatnán vált. Az ezen ügyvel kapcsolatos tényállás azonban egyáltalában semmiféle tárgyalásnak vagy nyilatkozatnak alapját nem képezte; erre vonatkozólag tehát Polónyi Géza részéről semmiféle helyreigazítás nem is történt.

— **As új testőrkapitány.** Bécsi tudósítónk táviratozta jól értesült forrásból, hogy báró Besktoleheim testőrkapitány utódjául gróf Paar Alajos lovassági főfelügyelőt szemelék ki s ebben az esetben Ottó főherceget lovassági főfelügyelővé lépteti elő a király. Az új testőrkapitány főre a király főhadsegédének.

— **Elkötött román újság.** A rendőrség ma a királyi ügyesség utasítására elkobozta a Népszava József-körül 18. szám alatt levő kiadóhivatalában az Adeverul című román szocialista újság összes heti példányait. A román újság sértő cikkeket írt a magyar kormányról. Gróf Tisza István a gyűlekezési jog dolgában a főispánoknak küldött rendelete miatt.

— **Whitaker Wright.** Arról az izgalmas tragédiáról, amely Londonban a milliomos Whitaker Wright halálával végződött a törvényszék házában, még egy-két ismeretlen érdekes adatot olvassunk a külföldi sajtóban. Az öngyilkos vádlott talán a legnagyobbban viselkedett mindazok közt, akik a tárgyalóteremben együtt voltak. Ott ült a helyén s egy táblácskára jegyzetelt, de ennek már nem igen lehetett reánezve jelentősége, mert alighanem vesztette látta az ügyét. Ezt abból is lehet következtetni, hogy valaháyszor ügyvédje félbe akarta szakítani a bírót, mindig intett neki, hogy hagyja. Siri esőndőben állott fel a tárgyalás elnöke, amikor az esküdtézék a verdiktjét kihirdette.

— **Whitaker Wright** — mondotta csaknem sutogva, de azért a esőndőben tisztán hallhatóan — nézetem szerint a zsüri nem juthatott más eredményre. Állítom, hogy semmit sem találtam, ami az ön bűntettét, amelyben bűnösnek találák, enyhíthetné, s nem tudok esetet, amelyben súlyosabban lehetne megsérteni a megfelelő paragrafust. Ilyen körülmények között nézetem szerint, nem maradhat más hátra, mint az, hogy önt a legsúlyosabb büntetéssel sújtsam és ezért önt két évre a fegyháza küldöm.

Whitaker Wright még élénken hangoztatta erre, hogy ártatlannak érzi magát, aztán rövid egy-két perc alatt meghalt. Ő nem érezte azt bűnnek, hogy egész sereg embert kifosztott, pénzükét elrabolta s maga ezazt milliomos lett. És a vádlottak padján is mint milliomos ült. Vagyona most az özvegyé, aki — mivel Whitaker Wright nem az ítélet kihirdetése előtt halt meg — most voltaképpen egy elítölt és fegyházviselt embernek az özvegye. A károsultak pedig a milliókból semmit sem kaphatnak. Az ítélet kihirdetése után a hallgatóságon valami különös izgalom vett erőt. Az emberek egymás kezét szorongatták, a nélkül, hogy számot tudhattak volna adni maguknak viselkedésük okáról. Mások, így főként a hölgyek, az izgalomtól könnyekben törték ki. Ami az esetnek általános következményeit illeti, értenéve egy kiváló pénzember nyilatkozatát terjesztik. Ez a pénzember olyasfólet mondott, hogy a részvényesek a jövőben biztosítva lesznek kellőképpen a kellemetlen meglepetések ellen, de egyenmely tekintélyes embernek alapos oka van arra, hogy „remegésben töltse napjait”.

— **Halálhír.** Sághy Zsigmond nyugalmazott vidéki szinész ma Budapesten 59 éves korában meghalt. Temetése február 1-én délután 3 órakor lesz az Üllői-uti klinikáról.

Özvegy Heinrich Jánosné, született Fleischer Erzsébet tegnap nyolcvanhat éves korában meghalt Budapesten.

Keller Lajos, Mindszent község római katolikus lelképítője tegnapelőtt ötvenhét éves korában meghalt Mindszonten.

Bécsből táviratozzák: Báró Sedelmick Ernő képviselőt ma reggel görzsi villájában agyában halva találták. Inszelzenedésben szenvedett. Halálát szívizületi okozta.

— **Öngyilkos vasuti felügyelő.** Sopronból táviratozzák: A stájerországi Teufenbach gyógyhelyen öngyilkossá lett Stuppacher Lajos, a bustiehradi vasut központi felügyelője, néhai Stuppacher Lajos soproni főreáliskolai tanár fia volt. Pár év előtt mint főmérnök a győr-sopron-ebenfurti vasut szolgálatában állott. Kiváló szakképzésének köszönhető, hogy innen a déli vasúthoz hívták, majd pedig a bustiehradi vasut pályafenntartási osztályának élére állították. Pár év előtt a déli vasuton való utaztatás érte és gyorsvonat összekötőzése alkalmával baleset érte és ez időtől fogva idegban szenvedett.

— **Házalok gyűlése.** A budapesti házalok a Fővárosi Iparosok Körének helyiségében ma gyűlést tartottak, amelyen kimondták, hogy újjalakítják a Magyar Házalok Országos Egyesületét. Az egyesület elnökévé Weinberger Mór, titkárává Radányi Vilmost választották meg. A titkár indítványára elhatározta a gyűlés, hogy a házalok iparát gátó hatósági intézkedések megszüntetése és a képviselőválasztójognak a házalokra való kiterjesztése dolgában felr a kormányhoz.

— **Megszökött rab.** E hó 27-én a pestvidéki törvényszék egyik börtönőre Rákosszentmihályra akará szállítani Rubin József 25 éves napszámot, akit lopásért tartóztattak le. Amíg a keleti pályaudvaron a börtönőr jegyet váltott, Rubin megszökött, s a rendőrség most nyomozza.

— **Szükség a garnizon-fogházából.** Bécsből táviratozzák nekünk, hogy az Alser-utcai helyőrségi fogházból tegnap délután három vizsgálati fogságban levő katonák megszökött. Mind a három rab súlyos bűntényekért volt elzárva és pedig: Dimmer Ralfael többszörös szökésért, Mühle József 83-ik gyalogezredbeli közlegény egyszer már megszökött a katonai börtönből és Amerikába menekült, de a hatóságok közbenjárására kiszolgáltatták és azóta az Alser-kaszárnyában őrizték, a harmadik pedig Kirschner Ede, a tírii oszászár-vadászvezred közlegénye, aki a polgári életben lakatos volt, néhány hónappal ezelőtt betörtést követelt el egy zálogházba és 40.000 korona értékű holmikat lopott. Mind a három rab, viselt dolgaira való tekintettel, szoros őrizet alatt állott, de különösen Mühle, aki állandóan vasra volt verve. Tegnap délután féléggykor vették észre a szökést és nyomban átkutatták az egész kaszárnyát, de már csak hült helyüket találták. Rövidesen rájöttek azután, hogy milyen úton menekült a három jómadár. Az első emeleten állomásozik ugyanis a bosnyák ezred egy szakasza és az ezred konyhájának a fala azonos a szomszédos börtönfalal. A padozattal alig néhány centiméterre egy nyílást fedeztek fel, amelyen egy emberkényelmesen átbújhat és kétségtelen, hogy ezt a nyílást a rabok egyike vágta, hogy ezen az úton menekülhessen társaival. Hosszas és jól megfontolt terv szerint készültek a szökésre, mert ravasságuk odáig terjedt, hogy még ez ideig ismeretlen módon kerítették egy fekete kartonlapot és ezzel elfedték a készülő nyílást. A konyhában foglalatok között már csak azért sem vehettek észre semmit, mert a fal a padozattól néhány centiméternyire fekete kátrányfával van befestve és az egyenacsok kátrányfával festett kartonlap takarta el a folytonossági hiányt. A nyomozás folyamán még azt is megállapították, hogy két rab polgári ruhában menekült, egy harnaadik, tengerész uniformisban hagyta el a kaszárnyát.

— **Farsang.** A Pesti Izraelita Négyület február 14-én tartja meg ezidei álarosbálját. A bált egy százötven tagból álló hölgybizottság rendezi. — A Széll Lajos lipótvarosi szegény gyermekekét tőrházhoz asztaltársaság február 6-án nagyvessenyűen egybekötött táncmulatságot ad a Continental-szállóban. — A Rákóczi Mikédelvöl Asztaltársaság. (Erzsébet-körül 27. szám.) február 18-án alakuló ünnep kapcsán műkedvelői előadással egybekötött táncostét rendez.

— **Budapesti Múv.** Altszűti Kör február 6-án saját helyiségében (Kereposi-ut. 84. szám) köznyv-tára javára táncmulatságot tart. — A Gans Vagyongyári Tiszviselők Labdarúgó Egyesülete estét ad február 6-án az V. kerületi Polgári Körben. — A Holzer Simon-cég személyzete február 27-én bált rendez Holzer Sándor kereskedelmi tanácsos vednöksége alatt a VI. kerületi Kaszinóban (Andrássy-ut. 39. szám.). — A február 3-án tartandó Bécsöde-bál iránt nagy érdeklődés mutatkozik. Aki meghívóra számít tart, forduljon a rendezőség irodájához (Angol királyné-szálló I. emelet). — A technikumútra nagyon olyanak az előkészületek. Megjelentésüket megígérték gróf Tisza István, Berzevics Albert és Hieronymus Károly. A rendezőség február 1-től a Hungária-szállóba helyezte át irodáját. — A Budai Dalárda február 6-án tartandó táncostétéjére a rendezőség ezeröttszáz meghívót bocsátott ki. Aki még rekedtál meghívóra, forduljon a rendezőség-irodához (II. Fő-utca 30. szám.). A táncot az Egy éj Nápolyban című farsangi tréfa előzi meg, amelynek zenéjét Sztojanyovics Jenő, a kiváló zeneszerző írta. — A Magyar Gadszasszonyok Országos Egyesülete február 7-én tartja meg ezidei álaros bálját a Vigadóban. A bál jövedelmét a rendezőség a Gadszasszonyok leányvárháza javára fordítja.

— **Furtagos tolvaj.** Pollák Sándor facér kereskedőségét 1901-ben kitiltotta a rendőrség a fővárosból. A tolvaj segéd azonban 1903-ban visszajött és az alagi löversenyen szesoltvájláson érték. Akkor letartották s a furlangos tolvaj König Sámuelnek mondta magát. Ezen a néven leányképeztek és megbüntették. Most kiszabadult a börtönből és tegnap a Murányi-utcaban elfogták, amint egy lakást ki akart fosztani. Bevittek a főkapitányságra, ahol azt mondta, hogy Pollák Sándor a neve. A rendőrtiszviselő felmutatta régebbi lenyképét, amely szerint nem Pollák a neve, hanem König Sámuel. A ravasz tolvaj ekkor bevallotta, hogy 1903-ban hamis nevet mondott be. König Sámuel jó barátja volt s Gyöngyösön él most is becsületes életet. Így König Pollák helyett három éven át mint rovtmult ember szerepelt a rendőrségen.

— **Villamos elgázolás.** Ma reggel két embert gázolt el a közúti villamos vasutársaság kocsija. A Lipót-köruton a 947. számú közúti villamos elütött egy éteesebb munkásasszonyt, akit súlyos belső sérülésekkel vittek a Rókus-körházba. Személyazonosságát nem tudták megállapítani. — A másik elgázolás a Külső váci-úton történt. Ott a 898. számú közúti villamoskocsi üttöte el Gyalog Jánosné született Molnár Mária 48 éves napszámot, akit a mentők súlyos állapotban vittek a Külső váci-úton levő lakására. A vizsgálatlan kocsivezető ellen a rendőrség megindította a vizsgálatot.



— A zárai halott. Karácsony hetében Zára mellett, a dalmái tengerparton Komlóssy Jenő számvető-főhadnagy összerongolt holtestére akadtak az orvos halászok. A zárai törvényszék most megállapította, hogy a főhadnaggyal egyidőben tünt el Szabolcs Knoblauch mérnök is. Komlóssy zsebében egy triezsi lóvasúti jegyet találtak s így kétségtelen, hogy őt is megfordult. A holtan talált főhadnagynak, a beszerzett adatok szerint, egy bécsi férjesasszony-nal viszonya volt s így élt az a gyaru is, hogy az asszony férje gyilkolta meg. Hogy miképpen került a halott a dalmáciai tengerpartra, azt még most sem sikerült megállapítani. A budapesti rendőrség most annak kiderítésén fáradozik, hogy mivel Komlóssy Budapesten is megfordult, kinek a társaságában és hol tartózkodott a fővárosban.

— A Jövendő. Bródy Sándor előkelő revüje, a Jövendő e héten is magas nivóju, változatos tartalommal jelent meg. A legújabb számban a következő cikkeket olvassuk:

Pichler. — Egy szobaleány naplója. — Az új Apponyi. — Bohring. — X. Pius. — Bródy Sándor: A király fia. — Baresay Domokos: Egy különöröl. — Helios Jenő: Puybroche mári újabb sajtósága esetei. — Ujházy Ede: Régi nagy színészekről. — Erdős Renée: Kleopatra. — Michailis Karin: Szerelmem. — Szilágyi Géza: Temetésen. — Kaszár Emil: Pör a más-világból. — Roberto Bracco: Reggeli bevásárlások. — Tolstoj Leó: Háború és béke. — Természetudomány. A Blondot-féle sugarak. Ilatszerek mellékhatásai. — Irókról — könyvekről. Bársony István új könyve. N. E.: Meddő küzdelem.

— Állami tisztviselők személyhitele. Az állami tisztviselők egy része hitelügyeik reformálása végett hétfőn este fél 7 órakor az Elite-kávéház különtermében értekezletet tart. A személyhitelek tervezett reformja egy megfelelő tartalékalap létesítését tűzi ki céljának.

— Elfogott betörő. Nagy oszídület volt ma este az Erzsébet-körúton, a 7-ik számu ház előtt. Az a hír gyűjtötte össze az embereket, hogy a ház pincéjében betörőt fogtak el, aki a házban lévő ékszerüzletbe akar bejutni. Hírszó Erzsébet 28 éves rovvott multu onkránszégéd két nappal ezelőtt lopozott be a ház pincéjébe. Az udvari pincerésznek hatalmas falát áttörte s így bejutott az utcai pincébe, amelyben raktárak vannak. Ma a harmadik napon már az ékszerüzletnek a padlózatába akart lyukat vágni, hogy holnap mikor az üzlet zárva lesz felbontathasson oda és kirabolhassa az üzletet, de munkájának zaját meghallotta a tulajdonos és felhívta rá a házmester figyelmét. A házmester rendőrral ment le a pincébe és sikerült elfognia a betörőt, aki akkor is dolgozott még. Bevitték a főkapitányságra s átadják az ügyészségnek.

— Kirabolt betegsegélyző pénztár. Tricszából táviratozzák: Az elmúlt éjelen ismeretlen tolvajok betörték az itteni kerületi betegsegélyző-pénztár helyiségébe, úgy hogy álkulcsal felnyitották a ház kapuját és két más ajtót. A tolvajok átúrták a pénztár tetejét és ellopták annak egész tartalmát, mintegy 9000 koronát és egy földhitelesrészvényt. A tettesek ismeretlenek.

— Vagyonos tolvaj. Nigriny Dező huszonkét éves kereskedőség, egy volt nagykereskedő fia, aki már kétéves volt lopásért elítélve, ma ismét a rendőrség kezébe került. Egy rendőri felügyelet alatt álló lánynak az ékszereit lopta el s annak az árólól nagyban mulatott egy Szondy-utcai kávéházban, mikor a detektivek letartóztatták. Egy sorozat kerékpárlöpás is kiderült rá s a rendőrség átadja az ügyészségnek Nigrinynek 30.000 korona vagyona van az árvaszéknél.

— Tolvajvilág. A rendőrség elfogta Stranburger Gábor paksi születésű bádógost kerékpárlöpésért, Kiss Imréné, született Kressz Marit és Frieemann Bernát kereskedőségért lopásért, Babó Marit padászfosztásért, Schwartz Béla háziszolgát, Bosnyákóvics József napézámóst, Máth János és Szedlák Gusztáv munkásokat lopásért. — Hollói Gáspárné magánzódnok lakásából 400 koronát érő holmit, Gótsman Gábor ügynök Dembinszky-utca 28. számu lakásából nagyobb értékű ruhaneműt, Halász Imre Imre Podmaniczky-utca 77. számu lakásából 140 koronát érő holmit és Rusenay Vilmos bádógos Klauzál-utca 29. számu lakásából ezer koronát érő ékszer és ruhaneműt loptak el tolvajkulos betörők.

— Téli kirándulás a Balatonra. Az Almádi-Kör kedden, február 2-án Budapestről kirándulást rendez a Balatonra. Indulás kedden reggel 8 órakor a Déli Vasút gyorsvonatával Benyémény, innen kesziken és biciklikkel Almádba a tükörsima balatonai jégre hol jégútnepély, korcsolyázás és a benyéményiek részvételével táncmulatság lesz, s szerdán reggel 9 óra visszakerékes Budapestre. A részvételt a mulatságon étekezésel együtt személyenként 16 koronába kerül.

— Hazaszökött Amerikából. Kassáról írják: A kassai ügyészség letartóztatta Hossza Gábor lászóló-

mindszenti lakost aki Amerikában Charonton (Pennsylvania) banküzletet nyitott, honfűársattól 60,000 koronát szedett össze és visszaszökött Magyarországra. A letartóztatás Miesler brómai cég feljeresére történt.

— Noxin. Nöklülőzshetelen cipőáram, mely minden bört pubit, vízátathatatlanná és tűkörüenyessé tesz. Olcsósága és kitűnősége miatt minden háznál használatos. Kapható jobb cipőüzletben, bőr-, festék- és fűszerkereskedésekben, drogueriákban.

(x) Elismert tép, hogy a Kerpel-kézfinomító használatban a kezét 8 nap alatt bársonysimává és hófehérre teszi. Üvegeje 9 ffillér. 4 üveget franko küld: Kerpel-üggytár. Budapest, Lipót-körút 28. sz.

(x) Ki akar egyenes önkéntes lenni? Fővebb felvilágosítást Lachtblau A. debroczeni katonai előkészítő-tanítolymának hirdetése ad.

## Modern lyra.

Balban.

Walter Cranere esküszöm,  
Hogy ily szűföldi termet  
Nem kékvözta még körül  
Soha e bálí termet.  
Tánca a legényeknek, ó,  
As vőlegényi vermet,  
S szemékek minden sugara  
Égy lasszónak telet meg  
S midőn szívem egy néger dal  
Már végképp elgyőstörte,  
Mégkérelek. S a luszteren  
Explozáit három körre. . .

Dal.

Szemed, miként a rádium  
Vagy mint a hélium ragyog  
Tested N-sugarat lövell:  
Rabod vagyok.

Olyan a lelked is, szívem,  
S ez engemet nem lep meg.  
Föltéve, hogy orvos leszel:  
Szeretlek.

Leánykérés.

Ha annyi villamosságot  
Tartalmaz édes lényed,  
Mely világíthat négy szobát:  
Leszek a vőlegényed.

Bennem van négy-öt lőerő,  
Mely elhajta a gyáram,  
S a szerelemtől — úgy tudom,  
Csak növekszik az áram!

—7.

## FŐVÁROS

(\*) Jelölés. A kijelölés-választmány ma jelölt a kerületi orvosi és az árvaszéki jegyzői állásokra. A kerületi orvosi állásokra első helyen a már hivatalban levőket jelölték és pedig: Kocsis Alajos Bolesman, Gyula Beretzky Endre, Pohl József, Bra déh Antal, Unterberg Adolf, Tótfalussy Gyula, Arányi Árpád, Weiss Manó, Ernay Miksa, Hieronymi Geza, Chyzer Béla, Ladányi Mátyás, Barsi Jenő, Tatar János, Sarudy Endre, Han Pál Sipos Mór, Laky Árpád, Mezei Béla, Farkas Elemér és Göbel József. A második helyen: Hozma Artur, Ludvik Elemér, Botzenhardt Ferencet, Gönczi Mór, Palka Géza, Garami Béni és Kabrinsky Janost, az árvaszéki jegyzői állásra második helyen Eszery Lászlót, Fenyves Bélát és Agoston Gézát jelölték.

## SZÍNHÁZ, ZENE

\*\* A Katinka grófnő sikere. Faragó Jenő és Hűvös Iván regényes operetteje a Katinka grófnő rendkívüli sikert aratott a Népszínházban. A második előadásra már a déli előtöltem elkeltek az összes jegyek, s a jövő hét minden estejére e darabot tűzti ki az igazgatóság. A tegnapi előadás egyetlen gyengéjén, azon tudnillik, hogy az előadás egy kissé hosszúra nyult, — némi törléssel segítettek. Káry Klára ragyogó alakítása, Komlósi Emma pompás éneke, az egész összjáték elevenése s a pazar kiállítás lényeg, a második előadás közönségét is elragadták. Káry Klára a második estén is a legzajosabb ünneplés tárgya volt és nagy tapsokat kapott Komlósi Emma, Szirmai és Kovács is.

\*\* Blaha Lujza a Népszínházban. Blaha Lujzát e héten három délutáni előadásban láthatja a Nép-

színház közönsége, holnap Szegigeti Székelt katondájában kedden délután Géczy István Gyimesi vadász-éneke s vasárnap délután a Tündérlakban, mely utóbbi darabot ismét visszaadta a Nemzeti Színház a Népszínházban.

\*\* Bajza est az Urániában. Szépen sikerült Baiza-ünnepet rendezett ma a VII. kerületi állami főgimnázium ifjúsága az Urániában. Sas Andor magvas beszédben ádozott a költő emlékének, az intézeti daloskör egy tetszés mellett énekelte Baiza egy megzenésített költeményét. Nagy sikert aratott Bachmann Sándor, aki szíves szavallta Várdy—Abrányi Bátkóci Rodostóban című melodramáját melyhez a kísérőket Strébinszki Nándor Nagy Béla és Lehel György szövegalkalatták, Bredl István és Rónay György szavallatukkal keletkezett hatást. Az est édesköszéte Coriolanus harmadik felvonásának előadása volt. Fritz Sándor mint Coriolanus, Kovács Dénes mint Brutus, Daranyi Kálmán mint Menenius és Bálint Lajos mint Licinius egyaránt jelesek voltak. Az intézeti zenekar Wein Zoltán s a horvát internatus tamburáka Fetrovics B. vezénylete alatt aratott nagy tetszést.

\*\* Bemutató a Nemzeti Színházban. Pénteken, február 5-én Ferenczy Ferenc új vigjátékát a Fürtöt mutaták be a Nemzeti Színházban. Az újdonság a mai magyar társadalmi életből merítette tárgyát.

\*\* Van Dyck hangversenye. Széles alapon indul meg az a nagyszabású akció amelyet az alódi népszámolómunka érdekében a József főherceg-szalonium egy esület elnöksége kezdeményezett. A fővárosi Vigadóban február hó 8-án tartandó nagy művészi hangverseny sikerének biztosítására József Ágost főherceg védősége alatt 500 tagú rendező bizottság alakult. A hangversenye jegyek holnapról kezdve kaphatják az egyesület irodájában (Sandorucsi régi képviselőház) és a nagyobb zeneműkereskedésekben.

\*\* Ronaparte ifjúsági előadásban. A jövő hét csütörtökén, délután lesz a Népszínház második ifjúsági előadása s ez alkalommal egy történelmi látványosság adnak elő, Béli Izorinak Dumas után írt Bonaparte című drámáját. Ez alkalomra a jegyek árát leszállították s az iskolák külön kedvezményekben részesülnek.

\*\* Vigaszínház. A Vigaszínházban a holnapi vasárnapról a jövő vasárnapig bezarolag, tizenegyet előadás lesz. A teknősbéka Gaudillot vidám bohózatja szerdán jut sorra, Hercegy Ferenc történelmi színművét, az Ocskay brigádját kedden délután adják. A Mormota vasárnap kedden, pénteken és jövő vasárnap kerül színpadra. Hétfőn a Csodagyermek, csütörtökön az aranyhidat szombaton Lulu adják. A két vasárnap délután Molnar Ferenc vidám Józsiát adják.

\*\* Messias. Fényes Samu nagyszerű történelmi színműve, a Messias hét óra beteszter kerül színpadra a Nemzeti Színházban. Ezt az előadást mérsékelt helyárak mellett tartják.

\*\* A Király-Színház egész jövőheti műsorát Fászt és Konti nagyszerű operetteje, A fecskék tölti be Fedák Sárival a 16 női szerepben.

\*\* Hangversenyek. A Hubay—Popper—Kemény—Szerényi-féle vonósnyeges-társulat február 8-án, hétfőn tartja ebben a szezonban ötödik kamara-estét a Kó a-szállóban. Először kerül előadásra az estén Popper Dávidnak egy még kevésebben lévő vonósnyegese. Közreműködők a hangversenyen Polányi Elemér zongoraművész is Jegyek a Harmóniában kaphatók. — A budai reformtus hitközség keretében működő egyetlek február 2-án kedé dé.ótt tizenegy órakor orgonahangversenyt rendeznek a budai reformtus templomban. A hangversenyben Hüd Károlyné Nyári Berta Huppál Benő és Deget Frigyes vesznek részt. — A Bethlen Gabor-kör február 1-én este hat órakor a budapesti evangélikus-reformtus gmnáziumban (Lónyay-utca 4. szám) hangversenyt ad. Közreműködnek a koncerten Maleczky Vilmosné W. F. Walter Stella, Györy Lujza, Mészáros Etelka Szó s Farkas, Tammedy Mihály, Sőrös Béla és ifj. Kelemen Mór. Jegyek a gimnázium kapusánál kaphatók. — Lavadi Camilla február 5-iki hangversenyének műsora a következő: Arioso a Frotelából Aria Stradellából, Campa (1710) Chanson du Papulon a Têtes ventiennes dalműből, Brahms Waideinsamkeit, Strauss Richard Ruhe meine See e, Freudhohne Vision, Beethoven in quetta tomba Adelaide, Widor Non credo, Chaminade Eon, Bonne mineur. A hangversenyen Kőszeghy Sándor hegedűművész működik közre. — Gadoszky Lipót híres orosz zongoraművész hangversenye február 15-én lesz a Royalban. — Kreiser Frigyes hegedűművész február 16-én tartja hangversenyt a Royalban. A hangversenyen Siklós Albert fiatal zeneszerző működik közre.

\*\* Művészet Székesfehérvárott. Ma este, mint nekünk Székes-ehérvárról jelentik az ottani kereskedők egyesülete segélyalapja javára igen sikerült művészet-estét rendeztek. A hangverseny gazdag műsorának kiemelkedő része volt Ney Dávid operabá-énekes gyönyörű előadása. A művész Erkel Ferenc Magyarok Istene című dalát és a Varázsfuvola-ból az áriát énekelte nagy tetszés mellett. P. Costner Etelka olasz énekes és Sebők Ada nepdaiál szintén bozzajártak a művészet-estélyen sikeréhez. Vámos Hugó ügyesen szavalt. Szerencsén Ede pedig precíz gondokna-játékával aratott tapsokat.

\*\* A gyermekszínházról. Vasárnap a gyermekszínházban hatodszor adják a Ludas Matyi vagy az Éna-pangolt nagyságos ur című bohózatot. Az előadás



fél 5 órakor kezdődik, jegyeket már délelőtt lehet váltani.

**\*\* Magyar Színház.** Pénteken kerül bemutatásra a *Magyar színházban Bajna* Ferenc és Csobor Károly A hajdúk hadnagya című operetteje, amelyre nagy ügyekezettel, fényes jelmezekkel és díszletekkel készült a színház. A nagyszerű Sherry kedden éri meg huszonegötödik előadásának jubileumát.

**\*\* Vidéki színház.** Az aradi Nemzeti Színházban e héten nagyszerű vendégszereplés volt. W. Krammer Teréz, a M. Kir. Operaház kiváló drámai énekesnője lépett föl a *Szép Galathea*-ban és a *Fauszt*-ban. Megragadó játékaival, művészi énekével őszinte és mély sikert aratott. A vendégművésznőt mindkét estén zajosn ünnepelte az aradi közönség. Szerdán *Don Pietro Caruso*-t adta a Zilahy Gyula jeles társulata. A címszerepben sok tapost kapott Békés Gyula. Mellette nagyon tetszett *Aranycsöcs* Janka és *Bóvis* Lajos. — A szatmári színházban egymásután adják az újdonságokat. Legutóbb a *Vándorlegény*-t adják, amelynek címszerepében Papir Sándor kitűnő alakítását nyújtotta. Nagy sikere volt még *Kornal* Margitnak is, aki sok virágot is kapott. — *Munkács*-on *Mezey* Kálmán jól szervezett társulata működik a közönség élénk partigózása mellett. Színrekerültek legutóbb: a *Drótost*, a *Sötétség*, az *Aranyvirág*, a *Bajusz*, a *Ghetto*, az *Éjjeli menedékhely* stb. A társulat tagjai sorában különösen Reviczky Etel, Berczik Margit, Lenivay Mici, Jávor Aranka, Bolygó, Szabó és Kis jeleskednek.

**\*\* Legújabb zeneművek** kaphatók *Szilágyi* Béla könyv- és zeneműkereskedésében, Budapest, Károly-kürt 26. Kedvelt dalok, kuplék és keringők: *Joup-la Catarina* magyar szöveggel a Sherry című operetből 1.80 K., Sherry-walzer 2.40 K., Youp-la marsch 1.80 K. A *Makrancos kölyök* című operettkből: Polpouri 3.— K., Glühwurmenchen *Jánosbogar* Idyll-oungorára vagy énekhangra 2.16 K., Lincke Es war einmal zongorára vagy énekhangra 2.16 K., Indra album 3.60 K., Die Meistersinger von Berlin 2.40 K., Venus steig hernieder 2.16 K., Luna-walzer 2.40 K., Flütty kuplé a Tavaszból 1.80 K., Aletter, Légyoit Intermezzo 1.80 K. Teljes operák és operettek szöveggel: Gounod, Faust 14.40 K., Verdi, Aida 14.40 K., Bizet, Carmen 10.40 K., Poldini, A csavargó és a királylány 5.40 K., *Madame Sherry* a Magyar Színház kitűnő udonsága 12 K., Lincke Lysistrata (Makrancos hölgyek) 12 K. Szöveg néküll: Puccini, Tosca díszes kötésben 9.60 K., Mascagni, Parasztbecsület 6 K., Goldmark, Sába királynője 7.20 K., Strauss, A tavasz 6 K., Fledermaus 6.40 K., Eysler, Bruder Staubinger (Vándorlegény) 6 K., Madame Sherry 7.20 K. *Ezüst papucs* A Népszínház udonsága 4.80 K., A drótost 6 K. 101 magyar népdal cigányos modorban zongorára 3 K., hegedűre 3 K., cimbalomra 4 K. Kuruc dalok legújabb gyűjteménye *Huber* Sándor átiratában 6 K. Nagy rakár antikvár zeneművekből is. Könyv- és zeneműjegyzéket kívánatra ingyen és bérmentve küld.

## Orfeusz.

— *Première az Operában.* —

Budapest január 30.

A Operaház igazgatósága jogos kegyelettel adózott Gluck emlékének, amikor *Orfeusz*-ának a játéktérrendet helyet adott. Eddig csak a *Részegedt Kadi* képviselte Wagner előutárját a műsoron. Gluck a maga idejében éppen olyan reformátora volt az operai stílusnak, mint Wagner Rikárd a tizenkilencedik században; és reformátori működésének éppen ez az *Orfeusz* volt az első jelentős megnyilatkozása.

Gluck, mint operaszórá, *Artaserse* c. mű operájával lépett először a nyilvánosság elé. Ehhez a kompozíciójához még *Metastasio* a tizenhatedik század legdívatosabb és legtekintélyesebb librettistája líráltatta neki a szöveget. De csak husz évvel később emelkedett föl igazi dicsőségének a magaslatára, amikor *Orfeusz*-ában az első zenedrámát megteremtette.

Gluck 1751 óta Bécsben udvari karnagy volt. Itt ismerkedett meg *Calzabigivel*, az olaszszal, aki valami búrbán hivatalnokoskodott Ausztria centrumában és szabad csaiban verseket írt. Ez a *Calzabigi* írta meg Gluck izlése szerint az *Orfeo* szövegét olasz nyelven. Az eredeti olasz szöveget jóval később fordította le franciára *Moline*; és ugyanakkor a korszakos mű — részben Gluck közreműködésével — teljesen átdolgozva ment keresztül. Ez magyarázza meg, hogy az *Orfeusz*-ból kétféle partitúra maradt ránk: egy olasz és egy francia vezérkönyv.

Mennyire üduntudatosán járt el Gluck Kristóf új drámai stílusának a megteremtésében, milyen tisztán és érett művészi meggyőződés vezette, amikor a zenedráma új korszakát megnyitotta: kitűnik abból, amit 1789-ben állásponjtának a védelemre íshozott. Írásai közt találjuk a következő nevezetes sorokat: „Az volt a célom, hogy megtisztítsam a zenét attól a sokféle csaragtól, amit az énekesek húsága és a zeneszerzők túlságos elnézése lopott belé az olasz operába. Ennél szebb és pompásabb színjáték nincs; de a csaragok révén a legnevezetesebb és legunalmasabb dologgá vált. Az én törekvésem az volt, hogy visszahozzam a zenét eredeti rendeltetésének annak tudniillik, hogy a költészetet szolgálja; hogy erősítse az érzések kifejezését és a helyzetek báját, még pedig úgy, hogy a cselekvést ne szakítsa félbe és fölösleges előzményével

ne gyöngítse meg. Mert az én nézetem az, hogy a zene éppen úgy támogatja és emeli a költészetet, mint a kép szabatos rajzát a színek pompája; az alakok körvonalait tisztán megmaradnak, de a fény és az árnyék helyes fölosztása intenzív életet ad nekik. Én tehát nem akasztom félbe a színjátékot a dialóg hevében, hogy megvárakoztassam, amíg egy hosszadalmas ritornell véget ér; nem állítom meg beszéde folyamán valami kedvező magánbáznál, hogy szép hangjának a szárnyalását egy hosszú futamban bemutatthassa; vagy hogy az orkeszter játéka időt engedjen neki, hogy egy orgonapont kellő elhajására nagy lélekzetet vehessen. Szóval: számolni akarok az operából minden elhajulást; ki akarom belőle irtani mindazt, ami ellen már régóta, de még mindig eredménytelenül háborodik föl a jó izléssel párosult józan ész.”

Látjuk ebből, hogy Gluck, amikor a csillagok fölöttéggel telerakott operát reformálni akarta, első sorban a szó és zene harmonikus összeolvadását, a kifejezés igazságát, a zenedráma logikus egységét tartotta szem előtt, — ugyanazt, amit később Wagner Rikárd roppant lángese kolosszális méretekben folytatott és teljes diadalra vitt.

A németek némi szemrehányással hangsúlyozták, hogy Gluck túlságosan hízogott a franciáknak, amikor nagy alkotásaival Páris felé gravitált, és a francia nyelvet szépség, változatosság, énekelhetőség dolgában valamenyny művelt nyelv fölé emelte. Gluck tényleg erősen vonzódtott a franciákhoz és ambíciójának az volt a motorábjja, hogy Párisban ünnepejék. A közben, hogy *Calzabigit*, aki az *Orfeo ed Euridice*, az *Alceste* és a *Paride ed Helena* olasz szövegeit írta, magasztalásokkal halmozta el: kitűnően megtanult franciául. Anyyira megtanulta, hogy a francia prózódia ellen egy jótányit sem vétett, amikor otthagya *Calzabigit* és francia librettistákhoz pártolt: Favarthoz, Dancourthoz, Du Rouillethoz, a bécsi francia követség egyik attaséjához, majd Guillardhoz és Quinauthoz. Francia szövegre írt műveinek a löbbjei: *La rencontre imprévue*, *Les Pelerins de la Mecque*, *Ifigénia Aulisban*, *Ifigénia Taurisban* és *Armida*.

Gluck Bécsből többször és hosszabb időre látogatott el Párisba, de kitélései csak 1770-ben kezdtek javulni a franciák fővárosában, amikor magas partigónót kapott Mária Antoinette személyében, aki a francia Dauphinhez ment feleségül. Eleinte még ez a magas pártóság sem biztosította pozícióját. A Dauphin nevével a király maitressze, Du Barry állott szemköz, aki mindent elkövetett, hogy a német jövevény háttérbe szoríjon. A teljesen elfranciásodott *Lully* régi hívei megszapordáltak azokkal, akik a belga származású *Gretry* kedves és könnyed operáit rajongták. S ehhez a táborhoz tartozott a párisi közönség túlnyomó része. Ezenfölül Gluck ellenségei — Du Barry asszony ösztönzésére — Párisba hívták a legkiválóbb olasz operaszórá, a nápolyi *Piccini*-t, akit demonstrative ünnepeltek a párisi Operában Gluck rovására. A küzdelem vége mégis az volt, hogy Gluck és a követői minden vonalon diadalt arattak. Gluck állásponjtját legelőkeltebben helyeselte Jean Jacques Rousseau, aki már jóval Gluck föllépése előtt éles dialektikával fejtegette ki a zenedráma helyes elméletét *Lettre sur la musique française* és *Dictionnaire de musique* című írásaiban. A modern zenedráma körvonalait Rousseau vonta meg először, amikor azt kívánta, hogy az opera egyesítse az összes szépművészetek hatásait egy szenvedélyes akció keretében; s amikor fökövételetül azt állította föl, hogy a zenedráma vagy opera egyes alkotászelei ne álljanak egymás mellett különkülön, hanem egy olvadjanak össze, hogy szerves egységeslőkből egységes egész álljon elő. Éppen ez az, amit Gluck zenedrámaja elért s ami egybehangzik Glucknak azzal a princípiumával, hogy a művészetben csak az lehet nagy és fenkült, ami egyszerű és egységes.

Gluck *Orfeusz*-t Bécsben, 1762-ben mutatták be először a császári udvar előtt. A hatás nagy volt és az operának híre ment. Két év múlva a majnamenti Frankfurtban került színre, majd a parmai szinpadon és csakhamar valamenyny nagyobb operaszínházban adták. A címszerep, *Orfeusz*, kontra-alt hangra volt írva; a bécsi premieren egy olasz kasztrált énekelte, valami Guadagni Gaetano. Ebben az alakban maradt az opera 1774-ig, amikor Gluck a párisi *Académie royale de musique* számára dolgozta át. Ebben az átdolgozásában az volt a leglényegesebb, hogy a kontra-alt szerep tenor-szereppé változott. Jellemző az is, hogy a francia partitúráit idegen számmal bővítették ki: Bertoni *Tancredjének* egyik bravur-áriával. *Orfeusz*-t majd az olasz, majd a francia partitúra szerint adták 1869-ig, amikor *Berlioz* Hektor az egészet újra rendezte. *Orfeusz* szerepét meghagyta kontra-alknak, mert ez a sütebb színezeti hang jobban illik a kesergő férj sovargó melanchóliájához; de a hozzá komponált számokból is többet felhasznál a rekonstruált kiadásban. Így került színre Párisban Gluck operája, Viardo

Garoiával a címszerepben. A mi Operánk szintén ezt a javított francia kiadást szerezte meg.

A régés *Orfeusz* történetét már Gluck előtt is sok olasz zeneköltő feldolgozta. Ezzel az alakkal lendült föl az olasz daljáték a XV-ik század végén Polittianus Or.-szubában. És a XVII-ik század végén megint egy másik olasz komponista jelezte vele új irányt: Claudio Monteverde.

Gluck *Orfeusz*-ának a hőse a mythosz *Orfeusz*, aki fia volt *Oiagrosnak* és *Kalliopének*, az egyik muzsának. *Euridikét*, a legszebb nimfát vette feleségül. Végtelenül szerették egymást. Amikor *Euridike* kigyómarástól hirtelen meghalt, *Orfeusz* lement az alvilágba, hogy visszahozza imádot kedvesét. Bűvös lantjával megszelídítette a furiákat. Pártjárta állott az egész pokol és az alvilág királynéja megengedte, hogy *Euridike* vele menjen. Egy kikötéssel: ha *Orfeusz* nem néz vissza, ami szabad és alatt nincsenek. *Orfeusz* a földem ellenére visszazért és *Euridike* újra meghalt. *Orfeusz*-t trák bacchanszók szaggatták szájál, egy verzió szerint azért, mert ellenzegült az orgiák ünnepeinek. Más verzió szerint azért, mert *Euridike* halála óta gyűlölte az asszonyokat. Ezt az egyszerű történetet puritán egyszerűséggel foglalta drámai jelenetekbe a szövegíró. De itt a történet vége boldogságra fordul, mert *Eros* a másodsor is meghalt *Euridikét* föltámasztja és a hűséges férj karjaiba helyezi.

Budapesten 1883. március 8-án a Nemzeti Színházban adták először *Orfeusz*-t a következő szereposztással: *Orfeusz* *Bartolucci* Viktória, *Euridike* *Bermann* Stefánia, *Eros* *Kordin* Mariska, *Káldy* Gyula rendezte az operát és a zenekart *Erkel* Sándor vezette. *Bermann* Stefánia, ez a szépséges primadonna, Prágában halt meg ifjusága virágában. *Káldy* és *Erkel* Sándor szintén a csöndes emberek közt nyugosznak már. *Bartolucci* és *Kordin* Mariska visszavonultak a színpadról.

Uj és friss erők vettek részt a mai premiére három női szerepében, *Alszeghy* Kálmán, *Kemény* Jenő és *Vidor* Dezső színesebb rendezéssel, fényesebb kiállítással szolgáltak, mint hajdan a Nemzeti Színház és a zene klasszikus szépségét az Opera orkesztere élén *Kerner* István vezérlő-bolja emelte ki.

Zajos hatása nem lehetett ennek a véges-végig komoly, ünnepléses, monoton, majdnem templomi hangulatot kelő zenedrámának, de a közönség mély érdeklődéssel kísérte az előadás menetét, különösen az a része, mely a korszakos mű zenetörténeti fontosságát méltányolni tudja. *Scomparini* kissasszony gyönyörű kontra-altja *Orfeusz* busongó áriában ma jobban kitűnt, mint egyébkor. *Kacsér* Margit érdekes *Euridike* volt és *Szojzer* Ilonka pikáns arcoskája nagyon kelendő tette *Eros* kis szerepét. Az alvilág szakaszában hatalmas erővel énekel a kórus és a ballerínák, mint tündözött lelkek, bájos diskreócióval lejtették az eliziumi táncot.

A. B.

## MŰVÉSZET

□ **Lechner mesteriskolája.** A képzőművészeti tanács tegnap tartott ülésén nagy jelentőségű kezdőlépést tette arra nézve, hogy Budapestben az építészet művészi képzésére végre-valahára olyan iskola létesüljön, mely a műépítésben már eddig is jelentkező magyar nemzeties irányt lesz hivata meggyökereztetni és harmonikus rendszerbe foglalni. Erre a szükségességre a fiatalabb építőművészek hívták fel egy beadványban a tanács figyelmét, javallván egyuttal, hogy az alapítandó építőművészeti mesteriskola vezetése *Lechner* Ödönre bizassék. A beadvány tárgyalsával kapcsolatosan *Fittler* Kamill szakosztályi előadó beható tanulmányt készített, amelyet a tanács elfogadott azzal, hogy a mesteriskola alapítását nemzeties és állami föladatnak tartja s ez irányban a tanulmány felismerésével körelmet intéz *Berszevicsy* Albert kultuszminiszterhez.

□ **A Nemzeti Szalonból.** *József* Ágost főherceg és *Agusta* főhercegnasszony szombaton délután meglátogatták az angol és francia nagymesterek képeiből rendezett művészettörténeti kiállítást a Nemzeti Szalon termeiben. A seneleges vendégek, akiket *Ernst* Lajos ügyvezető igazgató, *Déry* Béla titkár és *Rabovics* Márk műtáros fogadták, a legnagyobb figyelemmel szemléltek meg a képeket. A seneleges vendégek egy óránál hosszabb időt töltöttek a kiállításon s távozásukkor megkérdezték *Ernst* igazgatótól, hogy mikor lesz a legközelebbi kiállítás. A felvilágosítás után megígérték az igazgatóságnak, hogy február közepén eljönnek a grafikai kiállításra.

□ **Pettenkofen-képek árverése.** *Pettenkofen* Ágostnak, az 1849-ben elhunyt festőművészek több renek alkotása került árverésre a minap Bécsben. Az árverésen a Nemzeti Múzeum és az Országos Képtár is több szép és értékes darabot vásárolt.

□ **Építőművészeti Szabványok.** Az országos képzőművészeti tanács elhatározta, hogy javasolni fogja a közoktatási miniszternek, hogy évente a szob-







mélyes szabadság korlátozása miatt *egyházi fogháza* és hatvan korona pénzbüntetésre, Berta Józsemet pedig *nyolcvan korona* pénzbírságra ítélte.

## TÁVIRATOK

Aalesund, január 30. Az elhagyott város roncsai között *több elégett ember* maradványát lelték fel.

### Horvát támadás Magyarország ellen.

Zágráb, január 30. Az országgyűlésen a költészetes vita folyamán dr. *Harambasics* (horvát jogpárti) a javaslat ellen szól. Azt mondja, hogy az ellenség, hála a viszonyoknak, feladhatja az ideális politikát, hogy ezental realis politikát folytasson. Átér a nemzeti párt tevékenységére, különösen a Budapestre küldöttekre és szemükre hányja, hogy nem erélyesek. Szerinte a magyar parlamentben még egyik sem beszélt horvátul, ami megerősíti azt a hitet, hogy tilos horvátul beszélni. (Pilverics képviselő közbeszól: Banyamecsk! Épp így senki sem mert Ugron beszédeére felelni. (Pilverics: Es Popovics?) A miniszternek felelnie kellett volna.

Mintán szóló szavazási a választások tisztaságát, a népgyűlési mozgalomra tér át és azt mondja, hogy ránk nézve most később, hogy a kiegyezés törvényesen vagy jogtalanul jött-e létre, elég az ahhoz, hogy megvan. Nem adjuk fel a kienes programot. Átér a katonai kérdésre és azt kéri, hogy ha a magyarok elérik a magyar vezényleti nyelvet, a horvátoknak is biztosítva van-e a kiegyezésben biztosított joga a horvát nyelvre. 1760-ban csapatunk a határon horvát vezényszó alatt gyakorolták. Szólt az kívánja, hogy Magyarország a téren érjen el eredményt és ha azután megbesúli Horvátország jogait, akkor a horvátok Magyarország legjobb barátai és szövetségesei lesznek. Szólt az kívánja, hogy a horvátok és szerbek egyetértésben éljenek, akkor a magyaroknak nem lesz kifogásuk és legrosszabb esetben ott van *északi hátszék*. (Felkiáltások a jobboldalon: Mit segített a lengyeleknek!)

Dr. *Derenics* megokolja indítványát a választási törvény módosításáról és a választási ügyekben való bíráskodásról szóló javaslat ügyében. Fejlesztési során a számon és dr. Frank közt *heves összekocsnak* volt. Derenics azt mondja, hogy az önállóság és politikai egységről való deklamáció a népnél nem hat többé. Az ily deklamáció olyan mulatság, amelyet minden állambatalom szívesen megenged.

Dr. Frank: Az a deklamáció, amit ön beszél. Szégyen a tartománygyűlésen így beszélni a népszent javáról.

Derenics: Már gyakran mondtam, hogy a kormány szívesen enged Franknak, hogy tegyen, amit akar.

Frank: Az utóán beszéljen így. Derenics: Hisz ön az utca embere.

Frank: Ön komédiás itt is és az utóán is. Derenics: Frank szavazásai csak apró gyermeknek való, nem komoly férfiaknak.

Frank: Ma én eibánom önnel. Derenics: Én a választási reformot igen komoly dolognak tartom.

Frank: Ebben teljesen igaza van. Derenics: Nem törődöm az ön elismerésével, sőt attól tartok, hogy ostobaságot mondtam, ha ön is helyesli. (Derűtség.) Ha az önállóság követeljük és a monarchia keretében keresztül akarjuk vinni, el kell ismernünk a Magyarországgal való közösseget. Ugy-e?

Frank: Igen, a horvát pragmatika szankciók keretében.

Derenics: Az Öreg Sitarosevics programját Frank nem akarja nyilván vallani, ehhez nincs merse. Most hallgat. A bűntést elfogja a borzadás. (Derűtség.)

Az esután következett szavaltásnak az *szök* véget veit avval, hogy felhívja a szónokot, hogy maradjon a tárgynál.

Derenics Fogadjuk el a kuriai tanácskozásokról szóló magyar törvényt a szószerk paragraffussal együtt. Kodeszeics: De reapiájuk az egyházpolitikai törvényeket is.

Derenics végül elfogadásra ajánlja a törvényjavaslatot, mely felett hétfőn szavaznak.

### Szerb kereskedők Budapesten.

Belgrád, január 30. A kereskedelmi ipartársulatok képviselői tanácskozást tartottak és egyhangulag elhatározták, hogy április hónap Budapestre rándulnak. E kirándulásához az ország összes kereskedelmi és iparegyesületeit is meghívják.

### Derschatta ellen.

Grác, január 30. A birodalmi gyűlés választóinak német egyesülte ma ülést tartott, amelyen *Derschattanak* a delegáció költségvetési albizottságában benyújtott határozati javaslatáért bizalmatlanságot és rosszalást szavazott. A határozat hangsúlyozza, hogy *Derschatta* indítványa a parlament alkotmányos jogainak támadása. Valószínű, hogy Derschatta e rosszalási és bizalmatlansági szavazat következtében le fog mondani mandátumáról és végleg visszavonul a parlamenti élettől.

### Közgazdasági táviratok.

Berlin, január 30. (Gabatotésede.) Buza májusra 166.60 márka (9.77 korona), júliusra 168.25 márka

(9.87 korona). — Ross májusra 184.50 márka (7.89 korona), júliusra 186.50 márka (8.01 korona). — Zab májusra 126.60 márka (7.42 korona), júliusra 129.50 márka (7.59 korona). — Tengeri amerikai mixed májusra 109.75 márka (6.48 korona), júliusra 109.75 márka (6.48 korona). — Spiritus 70 márka (árfolyam 117.20 korona per 100 márka.)

Bécs, január 30. (A Budapesti Napló telefonjelentése.) Eladott buza kisebb tételekben 81 kg. 7.80 K. Szarváról, 78 kg. 7.76 K. Gyomáról, 79 kg. 7.85 K. Znaimból, 78 kg. 7.70 K. Szeredről, 76 kg. 7.80 K. Léváról. Ross 5-10 fillérel olcsóbb lett, Ipolyághról 6.20 K., Léváról 6.80 K. Tengeri 5.70-5.85 K. Magyar szab 5.75-6.85, válokatott 6.65 K. Lászibe az üzleti viszonyok rendkívül kedvezőtlének, korpa nemetországi vásárlások következtében valamivel szilárdult s ára 5 fillérral javult.

New-York, január 30. (Törvényközlés.) (Zárlat.) Gyapot: New-Yorkban helyben 16.75 (16.05) Jan-ra — (—) — (—). Áprilisra 16.60 (15.90). New-Orleansban helyben 15.45 (15.15). — Petroleum: Stand whit New-Yorkban 9.10 (9.10), Stand white Philadelphianban 9.05 (9.05). Refined in Cases 11.80 (11.80). Credit Balances at Oil City 1.85 (1.85). — Zsír: Western steam 7.50 (7.55). Rohe és Brothers 7.40 (7.40). — Tengeri irányzata állandó. — Január 55.45 (55.45). — Márc-ra — (—) — (—). — Májusra 56.45 (—) — (—). — Buza irányzata állandó. — Piros ószi helyben 94. — (94) — (—). — Jan-ra — (—) — (—). — Márc-ra — (—) — (—). — Májusra 92.45 (92.45). — Júliusra — (—) — (—). — Gabona szállítási díja Liverpoolba 1.45 (1.45). — Kész: fair Rio 7. sz 9. — (8.45) — (—). — Jan-ra 0. — (7.70). Áprilisra 8.10 (8.05). — Lász: Spring Wheat csears 3.95 (3.95). Cukor: 2.45 (—) — (2.45) — (—). Ós: 28.05 — 28.35 (28.05 — 28.35). Bés: 12.50 — 12.87 (12.50 — 12.87). (A zárójelben lévő számok a tegnapi árakat jelzik.)

Chicago, január 30. (Törvényközlés.) (Zárlat.) Buza irányzata állandó. Jan-ra — (—) — (—). Máj-ra 90.45 (90.45). — Tengeri irányzata állandó. — Január 46.45 (47.45). — Zsír: Január 7.10 (7.23). Májusra 7.30 (7.42). — Szalonna short clear 6.93 (—) — (—) — (—). — Sertészsír: Májusra 18.02 (18.32). — (A zárójelben lévő számok a tegnapi árakat jelzik.)

## Szerkesztői üzenetek.

— Kéziratokat nem adunk vissza. —

**Boldogtalan vőlegény.** Szeretik egymást. Már a házasság megkötésének ideje előtt állottak, mikor a leány szülei az ön szájából megtudták, hogy önnök egy kis adóssága van s ezért az eljegyzést felbontották. Már most mit tegyen? Férfiass kintarással, munkával, szorgalommal takarékossgal el kell hártani az okot, aminek ürügyével önnök egymástól elszakították. A szerelem nemcsak vágy, hanem akarat is, amely előbb utóbb legyőz minden akadályt. Mert hozzá még a jó isten is segíteni szokta az ilyen egymással egyesülni ohajtó szerelmes szíveket. Forjjon neki jó kedvvel és bizalommal az anyagi dolgair rendezésének és mikor ezzel készlen lett, akkor álljon oda felemelt ível a szülőkhöz elé, hogy nohát most már nem lehet semmi kifogás, adják a leányt, mert ha nem: — viszem! Ha ő is igazán szereti önt, várni fog önére hűségese aggodalommal és a szülőkhöz is igazuk lesz, mert sokkal boldogabb reményességgel kezdhetk önnök az élet adósság nélkül, mintha mindjárt egybekelésük alkalmával a tölejáratok határnapjait kell számontartaniok. Az adósság különben — kivált ha kevés — nem becsületesség, csak egy kis szépséghiba; különösen üzetember és kezdő iparos alig lehet el e nélkül, de azért mégis ez az a van, ami jobb, ha — nincs.

**Olvasó. Szeved.** A sulyosan beteg „ideális barát” hogyléte elől kérdésköszödhetik egy fiatal leány, de a névkártya egyjelentőségű a látogatással. Valami olyan közös ismerős előszóbeli közvetítését kell felhasználni, aki megszólás veszedelme nélkül szabadon bejárhat hozzá. A mi társadalmi viszonyaink között ez másképp nem lehet.

**Előfizet hoga.** Annak az igen művelt és tapasztalt nőnek igaza van, de csak részben, mert az bizonyos, hogy a férfiak, ha egy leányt feleségül akarnak venni, nem a nagypapának szoktak szerelmelt vallani, hanem a leánynak; de azért a titokban való levelezgetés nem járja. Levelet csak akkor írjon egy fiatalember valamely leánynak, ha ennek szülői abba beleegyeztek vagy legalább is tudnak róla. A leány pedig az érkezett leveleket mutassa meg a mamájának. Különb az egész dologra jó lesz még aludni vagy 2-3 esztendőskét, mert a tizenhat esztendő kislánykák fejcséjkét az ilyen ében almodozások esetleg nagyon megfájdíthatják. A mama, a mama az ilyes dologban a legjobb tanácsadó.

**Barna.** Mindedd g nagyon helyesen viselkedett. Most már várja meg, míg ő hozza elő a multak dolgait, kimentti magát és esetleg újra nyilatkozik.

**Boldogtalan. Öszintén,** nyitlan meg kell mondan! — Vagy ön mondja meg neki, vagy valaki az ön családjából. A titkolózás és leplezgetés itt későbbi nagy bajok szülője lehet. Különbben is lehetőségek eltűnkölmi, mert az anyakönyvvizelő előtt a születési adatokat híven be kell vallani. Emberies gondolkodású, művelt férfi előtt nincs abban önnök semmi szégyenlenni valója, hogy törvénytelen gyermek. A természet törvénye egyszerűen csak gyermeket ismer. Ön nem lehet felelős a szülőkhöz a mai társadalmi elfogás értelmében vett ballépésükért. Ön ugyanakkor az Istennek a természeténye, aki minden eleven lélekbe lehelte életet. Igaz, úgy van, hogy a törvénytelen gyermekek, tételes törvényeink és a mai társadalmi rand keretében, sokszor kerülnek visszas és szivetőbb helyzetekbe. de ezt, mint a mártíromságot, el kell viselni nagy lélekel. Ha az a fiatalember önt igazán szereti, ezért a „szépséghibáért”, amelynek ön nem oka, nem fogja büntetni elhagyni. Sőt inkább vigasztalja és védelmezője lesz önnök az egész életen át. Ha pedig elhagyja, nyugodjék bele. Legalább idejekorán küül földia, hogy nea érdemes az ön szeretetére. Ezt pedig jobb most megtudni, mint később, amikor már aztán egy egész életre való boldogtalanság helyrehozhatatlan hibájának az okát keresné ön önmagában. A házasság különben is nem olyan misztérium, amelyben a család és az anyagi viszonyokat tanácsos volna eltűnkölni. Ellenkezőleg, ezekkel tisztába kell lenni mindakét félnek és hozzájuk tartozóknak jóval a házasságkötés előtt. Mindkét részen való becsületlen, nyit, őszinte feltárással, mert a titkolózásból és rettegésből késő nagy bánatot takadnak, amiket most még legtlebb egy kis, hosszabb-rövidebb idővel muló szomorúsággal meg lehet előzni.

**B. T. Mivel** a szerződéses megállapodást nem tartotta be, joggal peresítette a teljes hátralékot. Az ügy az alperes lakhelye szerint illetékes bírósághoz tartozik. — **D. J. Monok.** Cégekét nem ajánlunk. A keresztályok rend éven nem történik változás. — **Beregszászi olvasó.** Mennél kevesebb ioromással s mennél több közvetlenség; ez a fontos. A másik jövőben írjon illetőség helyének előjáróságához. — **Eajnalka 1.** Telen-váron pongyolaság. 2. Érzelgős. 3. Se egyik, se másik, mert egyszerűen azt jelenti, hogy jökevdü, ebben pedig nincs semmi kacérés. Különbben rossz korommagyar szó. 4. A férfi, aki udvariatlanságával séregete a nőket, föltétlenül elítélendő. Az ilyen séregetes úreslelkűségre nyeglegesre mutat, mert azt jelenti, hogy az illető uriember elms akarja lenni de nem tud. Abban különben nincs semmi udvariatlanság, ha önről azt állította, hogy olyan, mint valami pénztárnok. De kár volt önnök a frizuráit megváltoztatnia az — 6 kedvéért. — **M. Gy. Pápa-Teszér.** Az ügyben csak ügyvéd képviselheti, az eljárást is ő végzi a legjobban. — **B. T. Budapest.** A kereskedelmi miniszter legutóbb egy interpellációra adott válaszában a közel jövőre ígerte. — **W. M. Várfalva** Sok igazság van a kritikájában is, a reortmtervényben is. Persze nagy idő kell ahhoz, amíg az ilyen gyakorlati igazságokat a legszálción is megtáitja. — **B. A felsőbíróságok elvi határozatainak gyűjteményében** nincs erre vonatkozó döntés. — **M. I. F.** A nő nem mondja a nevet a bemutatkozásnál. — **F. L. Huszt.** Nem ismeretes az értékesítés módja. — **N. V. Kismértékben** árusít árulhat égetett szeszesitalokat 0.1 literes zart üvegekben is, mert ezt se törvény, se utasítás egyetlen szóval se tiltja. Az italmérséti törvény 1. szakasza csak annyit mond, hogy „kis mértékben való árusítás alatt szeszes italoknak csakis zart edényekben, az üzleti helyiségen kívül történő fogyasztásra, kicsiben való iparszerű eladása értetik”. A végrehajtási utasítás 8. szakasza ugyanezt mondja szószertén és csupán a szeszes névre rendel, hogy zart edényben féltiternél kevesebbet eladni nem szabad. — **B. á. Liptótelep.** A csendőrségi szolgálat idejét nem számítják be. Amíg a kérvényét nem intőzik el, ne lépjen ki. — **M. A. Enns. 1.** Sajnáljuk, elfogyott. Német nyelven könyvtárusi uton megtaphatja. 2. A szinpadt rendezés kedvéért egynemű rész kumaradt. — 273.350 számu előfizető. Állatorvosi főiskola: Rottenbiller-utca 23-25. A fővelőtre és az ösztöndíjakra vonatkozó tudnivalókat innét megtudhatja. — **B. S. Alsó-Tetény.** 1. A nő munkát értékesítő *Klotild*-egylet címe: Budapest, IV. Eskü-tér 6. sz. A kézimunkák értékesítésére vonatkozólag a titkárság ad fővelősgostást. 2. Bármelyik lexikonban megtalálja. — **N. J. Sárbovárd.** Elvégezheti az egyéves önkéntességi vizsgáira előkészítő tanfolyamot (Budapest, VI. Nagy János-utca 3. szám.) Az igazgatóság kívánatra fővelősgostja a részletekről. — **F. A. Rozsnyó.** A kértézet könyv nincs főlvéve az iteni katalógusokba. — **S. H. Budapest.** Ismeretlen. — **W. Y. Állios.** Éles megfigyelőképesség és élelki toli munkája, de maga a téma nem érdekes. — **F. A.** Az *Özse* sajtóhába volt a helyes ez: *Özse*. Vagyis önére sor kerül a behívásnál. — **Sz. J. Percsényi** Erről csak valamely tudósokölőnzélet adhat felvilágosítást. — **M. S. Tiszolc.** Készközleg adunk választ valamennyire. — **Zenész.** Közös folyamodásban kérjenek dispensációt az igazságügyminisztériumtól. Mellékelendő: születési s illetőségi bizonyítvány. — **S. H. Buryváháza.** 1. Bármely könyvkereskedő megkötödi a vonatkozó árjegyzéket. 2. A kiadóhivatalkat írja meg, mely számokra van szükség. Sorjegyéről legközelebb. — **H. S. Kőröscsánnya.** á. e. = Ábrányi Emil; k. e. = Kabos Ede; (H-u) = dr. Hajdu Miklós; r. e. = Roboz Andor.



## REGÉNY

## A VIKTÓRIA-REND VITÉZE

ANGOL REGÉNY

Írta: Mrs. ALEXANDER

ELSŐ RÉSZ

## I. FEJEZET

— No ez ugyan szép história Wingrovené! — mondotta az orvos s háttal a kandallónak támaszkodott, amelyben azonban nem volt tűz.

— Biz ez nagyon bajos állapot, doktor ur! — hangzott komolyan a felelet. — Nem is tudom, mit csináljunk!

Macnab doktor eltűnődött egy percig. Zömök, inkább esontos, mint izmos ember volt, sűrű, fekete hajjal, tömpe orral; különös szurós szemei élénk pirosított szőke szemöldöke alatt.

Magas szikár asszonynyal beszélt, akinek szürkülő haja erősen csavart kontyba volt tűzve a feje bubján. Sötét, nyugodt szeme, összehúzott ajka, szögletes háta inkább rideggé tette külsejét. Tisztes fekete ruhát viselt és fehér gyolcs-gallériát nagy fekete mellűt fogta össze.

Ott beszélgettek a kertben lévő csinos ház kis mellékszalonyjában. „Laburnum-lak”, ez volt a kapu fölött, de ezt a házat jobban ismerték így: Szent János-erdő, Oakley-ut, 17. szám.

— Bizony én sem tudom mit csináljunk — felelte elmélyvedve az orvos, majd hirtelen így folytatta: — Haladéktalanul be kell jelentenie a gyermeket, ez az első tennivaló. Hanem ugyan-csak titkolódik ez az asszony. — Hogy is került ide? — Nem értem rá eddig, hogy tőle magától kérdezősködjem.

— Vagy két héttel ezelőtt . . . három nappal után, hogy nyári lakóim elutaztak . . . amikor kitérőttem már a szobákat, esteféle héttorátját kocsi állott meg a ház előtt. Nagy börtáskát láttam a bakon s hosszú köpenyes, magas termetű hölgy keresett nálam lakást. Az egész ház üres volt s ő a szalont választotta a hálószobával. Annnyira előkelőnek látszott a szép asszony, hogy szinte restelkedve figyelmeztettem a szobák árára. Elmosolyodott, majd nagyon kedvesen így szólt: „Nem fizethetek ennyit, de minden héten előre megfizetem majd a bért.” Elővette erszényét és egy fontot adott. A szezon után ennyi a lakás rendes ára, világítás és tüzelőanyag nélkül s azóta pontosan fizetett is mindig . . . Nem találja, hogy a beszéde, ha kissé idegenzserű is, mégis milyen kedves?

— Nem igen hallottam a hangját. Ugye Brownnának mondta magát? Nem tudhatott meg semmitsem tőle? Milyen betű van fehérneműjében?

— Semmi betű sincs fehérneműjében, amely finem és drága!

— Mindenképpen furcsa az eset! Mennyire tudott titkolódnai ez az asszony s bár van pénze, még sem vett semmit sem a kicsi jövevénynek, aki így meglepett bennünket. Mit is csináltak volna, ha maga nem őrzi meg emlékül boldogult kis fia holmiját?

— Elfelejtettem önnek elmondani, hogy a szegény asszony ezt sugta nekem az imént: — Kérem legyen egy kis türellemmel, nagyon szomorú történetet mondok majd el önnek. Ne hagyjon el! Azt hiszem, valami kegyetlen dolgot fog elmondani. Nem tartom közönséges nőnek.

— Annyi bizonyos, hogy szép a kis fia. De most mennem kell. Rögön küldök valami orvosnővel. Tiszorátját majd benézek, hogy megtudjam, rendben van-e minden. Azt hiszem, maga is ápolhatná a betegét, más lakója most úgy sincs, s így az ápolásért is kapna valamit.

Az orvos még néhány utbaigazítást adott, aztán kilépett az ajtón, amelyet Wingrovené betett utána.

— Mennyi adattal láthatnók el mi orvosok a regényírkat — tűnődött magában Macnab, amikor lakására sietett, hogy hamarosan megérkezhessen.

— Ennek az asszonynak ugyancsak különös története lehet. Külsőjéről, modoráról és holmijáról ítélve, beillenek akár hercegnek is. Annyi bizonyos, hogy nem angol. Amikor a nagy lész gyötörte, valami furcsa nyelven beszélt, amely sem francia, sem német, sem olasz. Azt hiszem, Wingrovené nem jár rosszul. Valaki majd csak fölkeresi a betegét.

Ezalatt nagy esend uralkodott a Laburnum-lakban. Wingrovené nesztelenül tért vissza a beteghez, hogy felváltva Jankát, az ő cselédjét és jobb kezét, aki a kicsi babát egy ruhákosárba tette bele éppen, amelyet szükségből vettek elő bölcsőnek.

— Nyugodtan alszik, asszonyom — jelentette Janka, aki csak kevéssel volt fiatalabb úrnőjénél. Janka tizenöt év óta szolgált Wingrovenénél,

amióta Wingrovené megtakarított filléreiből vendégszobák kiadására vállalkozott.

— Akkor menjen s igya meg a teáját, Janka. Főzzön annyi árpakása-leveget, hogy elég legyen éjszákára, bocssássa le a függönyöket és gyujtsa meg a lámpát, de tegye rá az ellenzöt. En itt maradok s fölgyezem, hogy mire van szüksége ennek a báránynak. Nem kell visszajönnie, amíg nem csöngetek.

A szegény, beteg anyja azonban nem aludt. Alig zárult be az ajtó Janka után, amikor Wingrovené odapillantva az ágyra, észrevette, hogy a beteg sötétkék szeme könyörögre tekint rá.

— Mi tetszik, asszonyom?

— Csak arra kérem, hogy maradjon nálam s ne bocssáson idegent hozzám, megfizethetem a fáradságát, — suttogta a beteg.

— Ne aggódjék, kedvesem, nem engedem, hogy idegen ápolja.

Mosoly suhant át a beteg arcán, aki sóhajtott egyet, majd újra lehunyt a szemét, mintha aludnék.

Wingrovené tovább jegyezgetett ceruzával egy kis papírosra, de közben néha megpihent, mintha tűnődne valamin. Janka ezalatt visszavért, s beadott az orvosságból a betegnek. Az orvos is megnézte újra s azt mondta, hogy minden rendben van.

Wingrovené ott aludt a beteg szobájában s nyugodt éjszaka követte a nagyon is mozgalmas napot. Aztán a gondos ápolás bevált s jól ment minden.

— Csak azt nem értem doktor ur — mondotta egy-két nappal később Wingrovené, hogy miért nem veszi sohasem a kezébe ezt a gyönyörű kis babát ez a Brownn?

— Ugyan, ugyan! felelte az orvos — Szegény asszony még nagyon gyöngé, ahhoz, hogy bármivel is foglalkozzék. Ne zaklassa és ne firtassa azt a szomorú történetet, amelyet el akar mondani magának. Nem szabad fölízgatni.

— De már, doktor ur, ilyen otobaságot nem követek el, — fakadt ki sértődötten Wingrovené, — ámbr volna egy kis jussom ahhoz, hogy magyarázatot kérjek tőle.

— Majd csak kimagyarázza magát. Egyelőre az a fontos ráknézve, hogy meggyógyítsuk s elutazhassék. Figyelmeztette-e a szállítóját, hogy milyen tejet küldjön? Gyönyörű a gyermek, vigyáznunk kell, hogy meg ne csapjon.

Brownnét nemsokára félig felöltözve odavitték a pamlagra. Wingrovené azon igyekezett, hogy fölkelte benne az anyai érdeklődést, hallgatását és közömböségét természetellenesnek tartotta.

— Nem tartaná kérem egy kicsit a babuskát, asszonyom, amíg megnézem, rendben van-e az ebédje? Már későre jár az idő.

— Talán elfekhetik a kosárban is! Nagyon ügyetlen vagyok, még sohasem tartottam ilyen kicsi gyermeket.

— Csak próbálja, ugy sem kezdetné szebb gyermekkel. Nézze csak, most észrevette a mell-tűm csillogását. Már kezd figyelni.

— On, ugy látszik, szereti a gyermekeket. Wingrovené. Sok gyermeke volt?

— Csak egy, asszonyom s az isten magához vette ezt is egyeztetendő korában. Nagyon lesújtotta ez az eset. Ha életben marad, akkor most már tizenkilencesztendő volna. Ugy érzem, mintha visszajött volna az én édes picinyem, amikor az öné látom azokban a ruhácskákban, amelyeket olyan boldogan és büszkén készíttettem.

— Boldogan . . . büszkén, — sóhajtott Brownn. — Hát van annak oka a büszkeségre, akinek gyermeke születik?

— Nem tudom okosság-e, vagy oktalanság, de azt hiszem, az anyák büszkék a gyermekükre . . . különösen, ha szeretik a gyermekük apját. — „Ha!” . . . Ah igen! Milyen borzalmas ez a „ha!”

— Nézze csak, hogy odafordul a világosság-hoz a kincseském! Milyen okos!

— Csudálatos az ész derengő ébredése! — felelte bágydant az anya, miközben rápillantott a kicsi emberkére, aki nyugodtan feküdt ott Wingrovené ölében.

— Itt az ebédje, — szólalt meg Wingrovené, amikor a tányérok és poharak csörömpölését meghallotta — remélem, megízleli s eszik is belőle. Ha kissé megerősödne, pompásan meggyógyulna. — Majd megpróbálom. Wingrovené. Mit gondol, mikor engedi meg a doktor ur, hogy elutazzam?

— Három, négy hét előtt semmiesetre sem — felelte Wingrovené, — majd beletette a gyermeket a kosárba és süteményt szellett a beteg számára.

— Nagyon sok édességgel traktált, Wingrovené — mondotta Brownn. — Délután, mihielyt aludtam egy kicsit, pénzt adok önnek, már rég nem kapott tőlem semmit sem.

Hozza csak ide kérem a fiókból azt a kis bördobozt amelynek a kulcsát magára bízam . . . — Majd elhozom, de tessék az ebédjét addig megenni, amíg meleg.

Wingrovené ennek a nevezetes napnak min-

den részletét elmondotta. Macnab dokornak, amikor néhány nap mulva alkalom kínálkozott, hogy bizalmasan elbeszélgethessen vele.

— Azt hiszem, igaz volt önnek, doktor ur, Brownn megfizette az egész tartozását, s azonkívül még öt font sterlinget is adott, ami nagyon szép tőle . . . s egy aranyat Jankának. Az ön számára levelet adott át nekem doktor ur és mosolyogva ezt mondotta: Ne tartson itt sokáig, mert már fogytán van a pénzem s hosszú utazás vár még rám.

— Hm — mondotta az orvos felbontogtva levelet, amelyet el is olvasott rögön. — Nagyon udvariasan ír, öt font sterlinget mellékel s mentetődök az összeg csekélyisége miatt. Pedig teljesen elég; nem fáradoztam sokat. Jól vigyázson Wingrovené, ugy látom Brownn hamárossan el akar innen szabadulni, pedig a számlája legalább is öt-hat font sterlingre szaporodik, mire elutazhatik. Kezdem érteni ezt a titokzatos hölgyet. Ugye még nem mondta el a történetét?

— Nem, doktor ur, de azért még sem kételkedem a tisztességességében. Odavittette magának kis bördobozát s kinyitotta egy kicsi kulccsal, amelyet még éjjel is a nyakán hord. A doboz nehéz s azt hiszem, hogy még sok pénz van benne. Nagyon sajnálnám, ha elutaznék, bankódnám a babuska után. Barmenyire Brownn ellen van is a látszat, mégis biztos vagyok abban, hogy tisztességes uriaszony . . . akinek talán kegyetlen férje van.

— Moglehet — felelte az orvos. — Fájdalom, sok urinó került már bajba. Tagadhatatlan, hogy Brownn, ha ráadja magát egyszer a beszélgetésre nagyon kedves és megnyerő . . . elhallgatott, majd a fejét csóválta, valami nagy megrázkódást érthető. A maga helyén Wingrovené én erősen szemmel tartanám, amikor kissé megerősödik. Ugyancsak készül, hogy elmenjen innen.

— Talán igaz van, doktor ur, de ez az asszony mindig becsületes marad. Csak tegnap mondta, hogy szeretne valami tisztességes dajkát, mert nem utazhatik egymagában a kicsikével. Lathatja . . .

— Mit láthatok . . . a dajkát?

— O, a doktor ur mindig tréfálkodik.

— Mégis furcsa eset, s szeretném ha tud volna már az egész dolgon.

— Nem hiszem, hogy kellemetlenség lehet a dologból.

— Majd elvállik, Wingrovené.

A váratlanul érkezett baba öthetes volt már, s Brownn néhány nap óta már egészen felöltözve tanyázott szalonyjában, Wingrovené vagy Janka mindig az íróasztalnál találta, amikor váratlanul benyitottak hozzá, de sohasem küldött levelet s ő sem kapott.

Wingrovené ezalatt alig távozott hazulról, s akkor járt a maga dolga után, amikor betegje már erőre kapott.

— A városba kell mennem, Janka, — mondotta egyszer — törleszteni akarok a házunkra. Ugyis elkéstem már három nappal, ami pedig nem történt még meg velem.

— Már én bizony nem halasztanám.

— Szép az idő, talán rábíratnók Brownnét, hogy jöjjön ki a szabadba. Már itt az ideje, hogy megkereszteljük a kis babát s nem tudom rávenni, hogy erre is gondoljon.

— Ez bizony baj! — felelte Janka.

Amikor Macnab másnap meglátogatta a betegét, csak Jankát találta otthon. Wingrovené a városba ment.

— Hogy van a beteg? — kérdezte.

— Nem valami jól, — felelte Janka. — Annnyira fáj a feje, hogy nem tudott megmaradni az ágyban. Hallottam, amint az éjszaka fel s alá járkált a szobájában.

— Talán a picike . . . — kezdte a doktor.

— Oh nem. Arra asszonyom vigyáz éjjel — szakította félbe Janka.

— Ez baj! Meg kell gyógyítanom Brownnét fejfájását — s a doktor gyorsan lesietett a lépcsőn.

Nem sokáig maradt a betegnél s amikor Janka kinyitotta neki a kaput, megjegyezte, hogy semmiképpen sincs melege a beteggel.

— Ideges fejfájásnak tartom. Menjen föl hozzám rögön. Fölhírtam valami orvosnővel, hozza el, mihielyt uridje házerkezik. A patikában nincs meg ez az orvosság, de megkaphatja bármelyik vegyszernél. Teát ne adjon ma délután a betegnek.

Az orvos távozása után Janka felsietett a beteghez. Brownn ott ült a pamlagon a gyermek mellett, akinek vánkosskból és indiai shawlokból készített ágyat. Merőben bántam a gyermekre, aki mély álmából fölébredve ásitott és nyugtózott.

— Mégis csak megszereti szegény kicsikét — gondolta Janka.

— A doktor valami orvosságot rendelt, hogy bevegym a fejfájásom ellen. Szeretném, ha rögön meghozná — mondotta Brownn, miközben átnyújtotta a receptet.

(Folytatás következik.)



## KÜLÖNFÉLÉK

## Koldus vagyok...

Koldus vagyok, nem ismerem a pompát,  
És jóbarátom sohasem volt a kínos,  
Mint szegény bűnös, szívem láncra verve,  
És olykor vérig hat a rabillinc.  
Egy imám van, amelyivel téged áldak,  
Kinek kezében életem, mindenem,  
Te győztes lány, én éles zsarnokom te,  
A tiéd az én koldus-életem.

Ez ima sír a lelkek rejtekében,  
Ha bohóc-sípkám vígan csörgetem,  
S ha kacagástól könny szárok szemembe,  
Egy könny ég akkor az én lelkemben.  
Ha ez a könny beszélni tudna hozzád,  
Tudom, hogy túltenne a lantomon,  
Mégejtne téged is egy búvós álom, —  
— Én eldőlök, ah de nem tudom!

Kopott a lantom bús melódiája,  
De nékem kedves, jól tudom, miért:  
A rim s a ritmus csöngelő heroldok,  
Kik díszmenetben jönnek szívedért.  
S megötlök, álom tarka koponyában,  
Mint főbohóc, ott állok lesbe én,  
S o koldus-nép előtted porba hajlik, —  
Tíéd a nota, óh mert — az enyém.

Hajdabá gyöngyöt, kávirát a nyakadra  
Nem adhatok tenéked, édesem,  
De van egy könnyem, van egy únoti nótám,  
Amelyben ott sír egész életem.  
Oh vedd a könnyet, vedd a dőre nótát, —  
— Én adnék mást, de nincsen egyebem:  
Egy kopott nóta száll fel szívemből,  
Egy könny ég érted az én lelkemben.

Borsoi Lajos.

— A japán nő. Erre fel Európában, ahol a nő iránt való udvariasság és előzékenység a rabszolgaság határát érinti, bizonyára irigységet kelt a férfiak közt a japán családai éré. Ennek ugyanis fő jellemvonása a nő föltétlen meghódolása a férfi előtt. Már maga a férjhezmenés is a nő akaratának a teljes elhanyagolásával történik. Amit az apa a jövendőbeli vejeivel megbeszél, az szent és sérthetetlen, a menyasszonynak abba semmi beleszólása. És abban a szemlemben, ahogyan a házasságot megkötik, folytatódik is a japán házasság. A nő ki van szolgáltatva férjé abszolút hatalmának. Az az udvariasság és előzékenység, ami a japán házasságleletben mutatkozik, mindig a férj javára és a feleség rovására megy. Mikor egyszer egy német tudós látogatást tett egy japán kollegájánál, az asszony oly végtelen alázatos készséggel szolgálta ki a vendéget, hogy az úgy bánt vele, mint cseléddel szokás és valóság, megdöbbent később, mikor a ház ura japán módra ebéd után bemutatta a kiszolgáló nőt mint feleséget. Japánban ismeretlen fogalom az, hogy: nagyságos asszony. A nő ott megtestesítése az akarat nélkül való engedelmességnek. Minden mozdula a a férfi kényelmére megy. Ha a japán férj elmegy hazuról, az asszonynak minden vitát kizáró kötelessége rásegiteni a kabátot, kezébe adni a botot vagy esernyőt és fejére helyezni a kalapot még akkor is, ha ez ágaskodásba kerül. Ha férj és feleség éjeli vasuton van a férj a maga számára foglalja le az alvásra berendezett kupéban a fejköszte, az egész takarót és a hely legnagyobb részét, míg az asszony a sarokban kuporog. Ha a férj bármily okból megharagszik feleségére, szó nélkül visszaküldi szülőihez. A japán törvények a válásra vonatkozólag korlátlan tért nyitnak a férj kényének kedvének, nem csoda tehát, ha a japán házasságok harmadrésze válással záródik. A válás sohasem a nő kezdeményezéséből történik, mert ezáltal a japán törvény értelmében a nő elesik gyermekeitől, mégis a válás ódiuma mindig a nőt terheli. Az ilyen házasságlelet természetes, hogy ingerli az európai férfiak irigységét.

— Védekezés az influenza ellen. Általános betegség, különösen így télen, az influenza. Főleg a kövekezőkkel jár föl és ha vígázatlanul ér, nagyon megkönyíti a hát dolgot. Maga az influenza, ha kellemtelen is, mert úgy ránehezedik a testre és kedélyre, mint az ólom, mégsem veszedelmes. Ott kezdődik a veszedelmes volta, hogy ha nem gyógyítják gondosan; elmérgesedhetik és tetemesen meggyöngyögtetési a szervezet ellentálló képességét. A tüdőbajok nagy része influenzára vezethető vissza. Első és mellőzhetetlen óvatintézkedés tehát, hogy az influenza ember a szobát őrize és lehetőleg ágyban maradjon. Leginkább a levegő hőmérsékletének a változásai okozzák az influenzát. Tanácsos ezért megőrizni a fizikumot a hideg és meleg viszontagságait ellen. Semmiképp sem ajánlható ebből a szempontból a túlságosan óvatlan embereknek tartzkodása a szabad levegőnél, mert ez elpultítja az

organizmust, érzékenyebbé és ezáltal a hűlés iránt jogkönyebbá teszi. Hozzá kell alkalmazkodnunk a klímához, amelyben élünk: ez a legfontosabb szabály az influenza ellen való védekezésben. Ennek pedig lényeges eleme a test tisztántartása. Ugyanis, ha az ember nem fürdik gyakran, a bőr ingerlékenyebbé válik a külső hatásokkal szemben, ami aztán sűrű és makacs hűléseket idéz elő. A bőr ellentálozó képességének konzerválása véget célszerű télen is gyakori fürdés. Nem szabad megfeledkezni az influenzára vonatkozólag a ruhákodásról sem. Sulyt kell helyezni a téli és nyári ruha között való különbségre, mert ha ugyanolyan ruhában jár az ember télen-nyáron, elveszti érzékét a temperatura változásai szemben. Sok meghűlésnek az a vígázatlanság az oka, amely abban nyilvánul, hogy télelen 10-12 fok között emberek jól beöltözött szobában nem vetik le a felső kabátjukat, ha csak egy pár percet akarunk maradni. Az ember így kihervül és ha aztán a hideg levegőre megy, egy alapos hűlésnél mi sem természetesebb. Ha csak egy pillanatra megy is valaki felső kabátján, egy meleg szobába, a legelőbb óvatosság kívánja, hogy levegő a felső kabátot. Továbbá, mikor a melegből hidegbe megyünk át, ügyelnünk kell arra is, hogy a szánk be legyen csukva, mert a forró lélegzet a hideg levegővel egyesülve, végzetessé válhatik.

## KÖZGAZDASÁG

## A malomtrust.

Budapest, január 30.

A malmok fuzionális törekvéseit — a fuzió sugalmazott szöszölő — újabb hazafias köntössel leplezik, utólván amaz osztrák ellenséges indulatu fogadtatásra, amelylyel a törekvések Ausztriában telálkoztak. Minket ugyan senki sem vádolhat meg osztrákbárársággal, de a mi szemünkben még nem megy érdemszámba Bécs gyűlölségének megszerzése. Aztán meg a bécsi gyűlölségre való hivatkozás nagyon is hasonlíthat a Bodóné ismert eljárására, amikor tőle a bor árát kérték. Sem hazafiságot nem várt senki a malmoktól, sem azt, hogy Ausztriát reánk uszítsa.

A fuzióra kényszerített malmok részvényesei feleletet várnak arra, hogy miért kell 3 darab molnár részvényt adniok 1 db. első budapestiért? S az első budapesti malommal barátokozó sajtó, a kérdés elől kitérve, a fuzió hazafias voltát igyekszik kimutatni. Jött ugyan multheti cikkünkre való feleletképp valami nyilatkozatféle a fuziót erőszakolók részéről, amely a két malom jövedelmezőségének arányáról kimutatni igyekezett, hogy egymáshoz úgy viszonylik, mint 1 a 3-hoz. Már most, nem is szólva arról, hogy még a jövedelmezőség alapján sem jöszölhet ez a számarány, hogy lehet értékeserőnél a cserélt értékek jövedelmezőségét az egyetlen számítás alapnak föltüntetni? Megbízható alapja a számításnak az, amely az elmúlt 4 rossz év esetleges jövedelmi viszonyaiból indul ki s nem tekint az értékek megbecsülésénél az illető értékek bebecsét? Valamely vállalat jövedelme a konjunktúrától, a helyes vezetéstől, malmoknál még a tőzsdéspekulációk véletlen sikerétől is függ, ami az illető vállalat értékével semmi összefüggésben nincsen. Az iparvállalatok belső értékét azok termelő képessége vagy azok vagyona alapján szokás és kell megállapítani. Ha az első budapestinek a malomtelepét egyszer majd ki fogják sejtaitani, a kisajátításnál nem az akkori jövedelem alapján fogják a kártalanítási összeget megállapítani, hanem a malomtelep telkének a berendezésnek értéke alapján. A molnárak és sűtők malmanak kinullázásra szánt részvényesei azonban joggal utalhatnak arra, hogy részvényeik belső becset tekintve, őket alaposan becsapni készülnek. Ez kiderül a következő számításból. Vegyük mindenekeelőtt szemügyre a két malomvállalat termelő képességének arányát. A molnárak és sűtők társulatának két pözmalma van. Az egyiket, a régit, amely a mult évben csak 6 hónapig volt üzemben, kihagyjuk a számításból. Az egész évi üzembem álló újabb malomtelep napi őrlőképessége 2200 métermázsza. Az első budapestinek három malma van. Együtt üzemképességük napi 4300 métermázsza. Ha ez utóbbi vállalat 100 métermázszával többet volna képes naponként őrlöni, akkor érne föl egy részvénye a sűtők malmanak két részvényével, de akkor is csak kétfelével s nem hárommal, amennyit cserébe követelnek a fuziót hajszolók.

Ha ez a számítás nem tetszik: összehasonlíthatjuk az 1902. évi mérlegeik alapján a két malom vagyoni viszonyait is egymással. A molnárak és sűtők vagyona 6,437,000 korona, az első budapesti 12,611,000. Az arány megint 2:1-hez. Vagy vegyük a tiszta vagyon alapján az értékesítési viszonyt. A molnárknál a fenti összességű értékesítés és adósságok fejében le kell vonnunk 3,928,000 koronát s akkor marad tiszta vagyónként: 2,509,000 korona. Az első budapesti-

nél ugyane címeken le kell vonnunk 8,296,000 koronát, amikor aztán tiszta vagyon gyanánt 4,415,000 korona áll elő. Ha ez a tiszta vagyon kb. 1 millió koronával nagyobb volna, akkor lehetne csak arról szó, hogy kétszer annyit ér, mint a másik.

Azról azonban, hogy háromszor annyit érne, csak a kényelmi s vezetésre képtelen igazgatóság beszélhet, amelyet leginkább az jellemoz, hogy közgyűlési föhatalmazás s a részvényesek bármint formában való megkérdőzése nélkül merészkedett belemenni ebbe a fejetetőjére állított tranzakcióba.

Ezek után már most kérdezzük, hivatkozhatik-e hazafiságra oly üzleti vállalkozás, amely magyar részvényeseket ennyire meg meri rövidíteni. Kárpótolhatja-e a megrövidített részvényesek veszteségükért az a tudat, hogy veszteségeik árán legalább sikerült Ausztriát ismét magunk ellen ingerelni?

Mi úgy hisszük, hogy nem. S a részvényesek szervezkedés előkészületeiből azt látjuk, hogy ők sem engedik a maguk börtét ellenállás nélkül a vásárra vinni. Kívánjuk nekik őszinte szívből, hogy az ellenük tervezett puccs kudarcra végződjék, s biztosítjuk a szervezkedőket az őznetlen s igazán hazafias sajtó buzgó támogatásáról s fellépésükét őzrommel üdvözölő magatartásáról.

A gazdasági hetiszemlélet hétfői számunkban közöljük.

**Gazdasági hírek.** A magyar földhitelintézet 3 1/2%-os zálogleveleiből 100 millió korona értékűt kíván elhelyezni Németországban a Beichröder-cégtől, a Diskonto-társulattól és a darmstadi bankból alakut konzorcium, amely erre vonatkozó kérelmét Berlinben már be is nyújtotta. — A vidéki agrárpolitikai és gazdasági előadásokat — a magyar gazdaságtudományról kiadott jelentés szerint — várhatóan nagy mértékben korlátozák s ennek nyomában már számos szövetkezet van a vidéken alululában. — A szövetkezetek szövetkezési alapszabálytervezeték kidolgozásával s szervezésével a magyar gazdaságtudományt megbizta dr. Bernát István igazgató. — Nagy őzrommel vetik kereskedői s hivatalnokai körökben a fővámbáz-igazgatóságunk azt az intézkedését, hogy a vámbáz-igazgatóságok ezentul nem kell ténálval és 2 példányban kiállítani, hanem elégséges azt tunceruzával s a másodpéldányt kébbe csinálva kiállítani. Ezzel a kereskedelmi irodák munkája, de a vámbáz hivatalnokoké is több mint felénivel megapad, aminek hatása a gyorsabb elintézés körül máris észlelhető. — A kereskedelmi alkalmazottak szolgálati viszonyait nem külön törvényre, hanem az ipartörvény küszöbön levő revizója keretében fogja szabályozni a kereskedelmi miniszter, amint ezt Halló Tivadar a budapesti kereskedelmi terület igazgatósági ülésén tegnap bejelentette. — A telefontörvény lezárítása tárgyában folyó most tárgyalások a kereskedelmi minisztériumban, amelyek eredménye a mostani átalakítások befejezése után érvényre fog emelkedni.

A Magyar Országos Központi Takarékpénztár igazgatósága most közli a lejelőt 1903. üzletév mérlegét. A tiszta nyereség 1,641,282-88 korona, a multévinél 87,484-90 koronával nagyobb. Az igazgatóság elhatározta, hogy a közgyűlést február 20-ára hívja össze s eléje csak azt az indítványt terjeszt, hogy a tartalékok megjelelő gyarapítása mellet az osztalék-szelvény 80 koronával (3 koronával több, mint a mult évben) váltsák be és a lemmaradv 132,924-91 korona a jövő év számlájára vezessék át.

**Sajtó és közgazdaság.** Ezen címmel Singer Zsigmond a Neue Freie Presse budapesti tudósítója, a kiváló publicista, február 6-án előlovasást tart az Országos Kereskedelmi és Iparcsarnok-ban. A előlovasás után társasvácsora lesz.

**Termés-statisztika.** A Magyar Királyi Központi Statisztikai Hivatal most tette közzé a nyolc fontosabb mezőgazdasági termény 1903. évi aratásáról szóló végleges statisztikai adatokat, amelyek bő részletességgel tüntetik fel az ország aratási eredményét. A statisztikai hivatal szembeállította az 1903. évi eredményét az 1900. évi eredményével, amelyből kitűnik, hogy szántóterületeinknek évtizedek óta állandóan tapasztalt növekedése, nemcsak nem szűnt meg, hanem az utolsó három évben igen jelentékeny volt. A szántóterületek növekedésével párhuzamosan növekedett az egyes termények vetésterülete is, különösen a 16bb terményeké; így például az 1900—1903. évek között az őzsi buza vetésterülete 157 ezer, a tavaszi árpa vetésterülete 83 ezer, a zabé 49 ezer, a szemes tengeri 110 ezer, a burgonyáé 50 ezer katasztrális holddal növekedett.

**Cégyezetli jogosultság.** A bévárosi takarékpénztár igazgatósága legutolsó ülésében Veres József intézőt cégyezetli jogosultsággal ruházta fel.

A The Mutual newyorki életbiztosító-társaság a napokban tett közzé az 1903. évi mérlegét, mely ismét lényeg bizonyította a kölcsönösségi elv diadalának az életbiztosítás terén. Valóban meglepőek azok a számadatok, melyeket a The Mutual közléstesz és melyek lényegesen bizonyítják, hogy a The Mutual továbbra is megállja a helyét mint a világ legnagyobb és legdagdább biztosító-társasága. Különösen kiemelendő, hogy törvényes életbiztosítási tisztelettel a The Mutual meg 308,583,000 frank







Félszemek.

Table with exchange rates for various banks and locations like Magyar bank, Francia bank, etc.

Könyvnyomdai részvények.

Table with stock prices for printing companies like Alkotmány, Farska-Társulat, etc.

Váltóárnyak.

Table with exchange rates for various banks and locations like Amsterdam, Brüssel, London, etc.

A budapesti terménytőzsde.

A terménytőzsdeben a szezonoszerű hangulatnak megfelelően alakult az árak és végül a terményüzleti árjegyzék-bizottság hivatalosan a következő árnyakokat állapította meg:

Jegyzetek: Heremag Inocerna magyar 53.-62.-korona, vörös aprószemű 52.-54.-korona, vörös erdélyi ... korona, vörös bányási ... korona, közpészesű 50.-61.-korona, nagysemmű 03.-88.-korona, Szemeszár: budapesti 66.-66.50 korona, vidéki ... korona, Táblaszaloma: légezenártított vidéki ... korona, városi 4 darabos 58.-58.50 korona, 3 darabos 60.-60.50 korona, füstölt ... korona, Szilva: boszniai, szokás szerinti minőség 18.-18.50 korona, 120 darabos ... korona, 100 darabos 23.50-28.-korona, 85 darabos 25.25-26.75 korona, azonosalszálkásra, Szerbiai szokás szerinti minőség 17.75-18.25 korona, 100 darabos 22.25-22.75 korona, 85 darabos 25.-25.50 korona, Szilva: slávoniai 17.50-18.-korona, szerbiai 15.50-16.-korona, ásonnal való szállításra,

A bécsi értéktőzsde.

Az előzetes azok a jelentések, amelyek szerint Oroszország visszautasította a japán követeléseket és a fegyverkezést fokozott mértékben folytatja, valamint a külföldi tőzsdék alacsony jegyzései, az irányzat általános ellanyúlását okozták, Hitelek és lammvasút és alpesi részvények árfolyama nagy mértékben oszlokkent. A sorompóértékek közül Fegyvergyár, Prágai vasmű, Rudolfkőhő és Cseh bánya részvények iránt teljes, erős részvételenség mutatkozott. Zárhat író nyugodtabb lett az üzem, mert Newyorkból megnyugtató hírek érkeztek a kelet-ázsiai helyzetéről. Az árfolyamok azonban a kedvező hírekre is csak mérsékelten javultak.

A déli tőzsdén nyugodt volt az üzem, az árakban csekély volt a hullámzás, mivel a Berlinből érkező jegyzések nem okoztak semmi mozgalmat. Prágai vasmű 1995.-, Cseh bánya 1253.-, Rudolfkőhő 318.-korona.

Zárhat, londoni alacsonyabb jegyzésekre, gyenge. Prágai vasmű 1890.-, Magánkamattal 2 1/2-2 1/4 10/100.

Bécs, január 30. (Magyar értéktőzsde) 4 1/2-1/2-os aranyárjárdék 119.-, Itzai és szegedi kölcsön-sorsjegye 104.50 Magyar vasút kölcsön estében ... Magyar keleti vasúti állami kötvény ... Magyar lezámító- és pusztaúti bank ... Rumanurányi vasműrészvény 47.75, Magyar koronajárdék 88.80 4 1/2-1/2-os Magyar földüzem. kötvény 98.25, Magyar hitelbank részvény 760.25, Magyar nyeregményi kölcsön sorsjegye 207.-, Kassa-odobergi vasúti részvény ... Magyar keresked. bank 2852.- Magyar cauzipari ... Magyar Jelzőbank 514.50, Adria 472.-

Bécs, január 30. (Osztrák értéktőzsde) 4 1/2-1/2-os papírjárdék 100.00, 4 1/2-1/2-os aranyárjárdék 102.80, 1860-os sorsjegye ... Osztrák hitelrészvény 455.-, Angol-osztrák bank ... Bécsi bankjegye: 518.75, Osztrák-magyar bank 1804.- Déli vasút 85.25, Dunagőzhajós részvény 872.-, Dohányrészvény 335.-, Császári és királyi arany 11.34, Német-banaváltók 117.05, 4 1/2-1/2-os estét járdék 100.80-100.80, Osztrák koronajárdék 100.50, 1860-ik sorsjegye 257.-, Osztrák hitelintézet részvény 605.75, Unibank 538.50, Osztrák Lánderbank 437.-, Osztrák-magyar államvasút 866.25, Kibavólyi vasút 415.-, Alpesi bányarészvény 416.25, 20 frank, arany 19.05, Londoni váltó 239.57 Német írásvay Litt B. ... Bécsi írásvay Litt A. ... Lovót tonó 305.-, Osztrák Lloyd 729.-, Török sorsjegye 130.25, Az irányzat gyengül.

Bécs, január 30. (A Budapesti Napló tudósítójának telefonjelentése.) A délutáni magánforgalomban a zártak a következők voltak: Osztrák hitelrészvény 668.50, Magyar hitelrészvény 771.50 Angol-Osztrák bank 232.50 Bécsi bankjegye 518.- Union bank 539.- Lánderbank 438.- Osztrák-magyar államvasút részvény 869.25 Déli vasút 85.75 Kibavólyi vasút 425.50 Eszakyugyati vasút részvény ... Dohányrészvény 336.50, Rimanurányi vasmű 476.-, Alpesi bányarészvény 417.- Május járdék 100.60, Magyar korona járdék 98.80, Török sorsjegye 130.25 Német bírdémi mázsa 117.05-117.10, Naposondor 19.05.

Külföldi értéktőzsde.

Berlin, január 30. (Tőzsdéi tudósítás.) A nyugati tőzsdék tegnap bányásztá, valamint a mai lanyha bécsi előtőzsde a forgalom megnyitásával kedvezőtlenül hatottak. Vezető papírok realizációi bank- és szénrészvényeket is gyonyítottak. Járdaradók kezdetben átlétekeltek, vasutak részben engedtek. Később bankok javultak, éppúgy bányarészek is. A második tőzsdésidőben a forgalom csaknem teljesen szűntelt. Magánlezárási kamattal 2 1/4 1/100.

Berlin, január 30. (Zárhat.) 4 1/2-1/2-os papírjárdék

101.25, 4 1/2-1/2-os estét aranyárjárdék 102.80, Kibavólyi vasút ... Magyar koronajárdék 99.40, Osztrák-magyar államvasút 143.40, Kassa-odobergi vasút ... Bécsi váltó 85.50, Magyar vasút becsüzetési kölcsön ... Alpesi bányarészvény ... Di-con-Comandit 192.50, Altalános vállalkozási Edison 227.-, Gelsenkirchen 213.50, Laura-kőhő ... 234.80 4 1/2-1/2-os estétjárdék 100.20 4 1/2-1/2-os magyar arany 234.80 100.75, Osztrák hitelrészvény 210.75, Déli vasút járdék 100.75, Osztrák bankjegye 216.-, 16.40, Károly-Lajos vasút ... Török dohányrészvény ... 4 1/2-1/2-os új orosz kölcsön 98.-, Török dohányrészvény ... Osztrák járdék 103.60, Magyar hitelbank ... Dynamit Trust 166.25, Harpeni 203.05, Az irányzat szilárd.

Berlin, január 30. (A Budapesti Napló tudósítójának távirata.) Esti forgalmak: 4 1/2-1/2-os magyar aranyárjárdék ... Magyar koronajárdék 99.40, Osztrák hitelrészvény ... Magyar koronajárdék 143.40, Déli vasút 16.40, 210.75, Osztrák-magyar államvasút 143.40, Dohány vasút ... Eszakyugyati vasút ... Kibavólyi vasút ... Orosz bankjegye készpénz ... Buschtcherban ... Orosz bankjegye ... (Ultimo) Lombard

Páris, január 30. (Zárhat.) Osztrák-magyar államvasút 719.-, Új török konzol 85.75, Egyiptomi járdék 103.25, Osztrák Lánderbank ... Páris bankjegye 1103.39 1/2-os francia járdék 97.45, 4 1/2-os spanyol járdék 85.80 3 1/2-os törleszhető járdék 97.70, Crédit foncier de France 668.-, A pesi bányarészvény ... 4 1/2-os 1890, román kölcsön 90.05, Görög kölcsön 208.-, Váltó Olaszország 1/2 1/2 pari, Váltó Amsterdamra 206.18, Váltó Brüsszelle 1/2 1/2. De Beers 604.50, Chartered 55.25, 6 1/2-os bolgar kölcsön 307.-, Magyar aranyárjárdék 102.80, Déli vasút 89.50, Váltó Londonra 251.60, Osztrák aranyárjárdék 100.90, Török sorsjegye 125.-, Meridional vasút 721.-, 4 1/2-os olasz járdék 102.30 Ottománbank 581.- 3 1/2-1/2-os francia járdék ... Osztrák földhitelezintézet 1307.-, Déli vasút elsőbbségi kötvény 320.25, 4 1/2-1/2-os 1896, román kölcsön ... Dohányrészvény 361.-, Váltó Bécsre 103.85, Váltó német piacokra 121.58, Rio 12.25, East Rand 158.50, Randfontein 61.40, Magyar Jelzőbank 554.50, Az irányzat bágyadt.

Frankfurt, január 30. (Zárhat.) 4 1/2-1/2-os papírjárdék 101.25, 4 1/2-1/2-os osztrák aranyárjárdék 102.85, 4 1/2-1/2-os magyar aranyárjárdék 100.70, Osztrák hitelrészvény 210.70, Osztrák-magyar államvasút 143.50, Eszakyugyati vasút ... Buschtcheradi vasút ... Londoni váltó 204.75, Bécsi bankjegye 133.50, Villamos részvény 144.- 3 1/2-1/2-os magyar aranykölcsön 80.10, 4 1/2-1/2-os estétjárdék 101.23, Osztrák koronajárdék 101.10, Magyar koronajárdék 90.50, Osztrák-magyar bank 115.80, Déli vasút részvény 16.50, Kibavólyi vasút ... Bécsi váltó 853.83, Párisi váltó 814.16, Unibank részvény ... Alpesi bányarészvény 213.-, Az irányzat gyenge.

Hamburg, január 30. (Zárhat.) 4 1/2-1/2-os estétjárdék 101.70, 1860. sorsjegye 168.-, Déli vasút 16.30, 4 1/2-1/2-os Osztrák aranyárjárdék 103.-, Osztrák hitelrészvény 210.75, Osztrák-magyar államvasút 143.20, Olasz járdék 103.50, 4 1/2-1/2-os magyar arany járdék 100.60, Az irányzat csendes.



Budapesti takarékpénztár és Országos Zálogkölcsön Részvénytársaság, Bízletintézet részvénytőke: 10 millió korona. Elnök: Tolnay Lajos, vezérigazgató: Bonke Gyula. Központ: VI. Andrássy-é. S. Magy. kir. szab. osztályosorszájként felállított helye IV. Ferenciek-tere 4. Kézszalagütlek: IV. Károly-körút 18.; IV. Ferenciek-tere 4. Irányító sarok: VII. Király-utca 57.; VIII. József-körút 2.; Úllut 6. sz.

Első Leány kiházasítási Egylet M. sz. gyermek- és életbiztosító intézet Budapest, VI. ker., Teréz-körút 40-42. Alapították 1863. Legelőnyösebb díjtáblázatok gyermek- és mindenemű életbiztosításokra, havi bízletések mellett is. Tartalékok: 10,000,000 korona. Eddig kiizetett biztosítást összeg hét millió korona. Biztosítási állomány: 49,000,000 korona.

Vizállás.

Table with water levels for various locations like Dunai, Tisza, M-Sziget, etc.

Budapest-kőbányai sertéskereskedelmi csarnok jelentése.

Január 30. A sertésállat iránzata: szilárd. A) Esti: sertések 40.0 A magyar előőr endő. Oreg nehéz (párónkint 400 kilogramm felüli súlyban) 113-120 fillérig. Oreg közep (párónkint 300-240 kilogramm terjedő súlyban) ... fillérig. Fialai nehéz (párónkint 320 kilogramm felüli súlyban) 122-123 fillérig. Fialai közep (párónkint 261-250 kilogramm terjedő súlyban) 122-123 fillérig. Fialai könnyű (párónkint 240 kilogramm terjedő súlyban) ... fillérig. II. Magyar szodóit: Nehéz (párónkint 280 kilogramm felüli súlyban) ... fillérig. Közép (párónkint 240-280 kilogramm súlyban) ... fillérig. Könnyű (párónkint 200 kilogramm terjedő súlyban) ... fillérig. III. Romániai: Nehéz (párónkint 320 kilogramm felüli súlyban) ... fillérig. Közép (párónkint 240-320 kilogramm terjedő súlyban) ... fillérig. Könnyű (párónkint 200 kilogramm terjedő súlyban) ... fillérig. IV. Romániai eredeti (Stanc),

Nehéz (párónkint 240 kilogramm terjedő súlyban) ... fillérig. Könnyű (párónkint 240 kilogramm terjedő súlyban) ... fillérig. V. Szerbiai: Nehéz (párónkint 280 kilogramm felüli súlyban) 120 ... fillérig. Közep (párónkint 240-260 kilogramm terjedő súlyban) 119 ... fillérig. Könnyű (párónkint 240 kilogramm terjedő súlyban) 117-119 fillérig.

Serlésletszám 1904. január 28. napján volt kézelet 21.271 darab. - 1904. január 28. napján felhagyott 493 darab. - 1904. január 29. napján eszálítottott 656 darab, 1904. január hó 30. napjára maradt kézeletben 21.118 darab.

Időjelzés.

As Országos Meteorológiai Intézet hivatalos jelentése. - Január 30.

Table with weather forecasts for various locations like Akna-Szalina, Szatmár, Vambor-Namény, etc.

Jelek magyarázata: K. = kelet, Ny. = nyugat, D. = dél, É. = észak. A felhőzet: 1 = egészen derült, 2 = többnyire derült, 3 = részben felhős, 4 = többnyire borult, 5 = egészen borult, \* = eső, \* = hó, = = köd, < = vihar.

Házunkban a hőmérséklet többnyire emelkedett, mind a mellett a fagypontra alul maradt. Némi csapadék a déli részeken fordult elő.

Anglia fölül új depresszió köze eddig és egész Nyugaton sülyedt a levegőnyomás. Keleten is meggyengült a maximum. Európa nyugati felében az idő enyhébb lett és heveny-kint esők is előfordultak. Az angol és francia partokon erős szelek fújnak.

Külsőt: Enyhébb idő várható, eltérve esapadékkal.

Kivonat a hivatalos lapból.

Január 30. Kinevezés. A vallás- és közoktatásügyi m. kir. miniszter Horváth Béla okleveles tanított a nagy-szöllősi állam elemi népiskolához rendes tanítóvá kinevezte. Megemlékezés. A vallás- és közoktatásügyi m. kir. miniszter Meisner Miklós, a mattemokai országos bizottságnál ideiglenes minőségben alkalmazzott tükárt ez általában véglegesítette. Áthelyezés. A vallás- és közoktatásügyi m. kir. miniszter Haeki József lajtavafu állami elemi iskolai tanított a fülöp-szallás-kerékgyűftu elemi iskolához áthelyezte. Anyakönyvi kinevezés. A belügyminiszterium vezetőlével megbízott magyar királyi miniszterelnök az aradi második anyakönyvi kerületbe Posch Dező iradai segédintézet anyakönyvvezető-helyettesé, Bars vármegyében a felsőgyördői anyakönyvi kerületbe Turcán Pál körjegyzőt anyakönyvvezetővé, Beszterce-Naszód vármegyében az entrádai anyakönyvi kerületbe Fürst Lajos körjegyzőt irnokot anyakönyvvezető-helyettesé, Borsod vármegyében a tiszatúrjai anyakönyvi kerületbe Szilgyi Zoltán segédjegyzőt, a szentistvári Nádasky Miklós segédjegyzőt anyakönyvvezető-helyettesé, Csik vármegyében a gergelyszentmihályi anyakönyvi kerületbe Máthé László segédjegyzőt anyakönyvvezető helyettesé, Gömör-Kisbent vármegyében a ratkószobrtói anyakönyvi kerület székhelyét, a kerület elevenezésének megjelölés megváltoztatása mellett, Szik kisközségbe helyezte és ugyancsak anyakönyvi kerületbe Vialó Béla körjegyzőt anyakönyvvezetővé, Háromszék vármegyében a nagybecsoni anyakönyvi kerületbe Bardócz Samuel bízletot anyakönyvvezető-helyettesé, Nagykütlő vármegyében a dámsi anyakönyvi kerületbe Rondoéan János nyugalmazott tanított anyakönyvvezető-helyettesé, Nyitra vármegyében a handlovai anyakönyvi kerületbe Erdős Antal körjegyzőt anyakönyvvezetővé, a nagykirályi anyakönyvi kerületbe Demény Béla segédjegyzőt anyakönyvvezető-helyettesé, Szolnok-Doboka vármegyében a szurdoki anyakönyvi kerületbe Hollós András körjegyzőt irnokot anyakönyvvezető-helyettesé, Tolnavarmegyében a murgai anyakönyvi kerületbe Schnid Vilmos jegyzőt anyakönyvvezetővé, Troncsóvármegyében a felsőváradcsói anyakönyvi kerületbe Pongrácz Sándor helyettes körjegyzőt anyakönyvvezetővé, Vasvármegyében a szentleleki anyakönyvi kerületbe Hobol Ede szentleleki lakost, a németzentörthelyi Szöllös Mihály segédjegyzőt anyakönyvvezető-helyettesékké nevezte ki. Nemmagyarországiak. Kugli Ignác budapesti lakos eszálítottott névenek Koltvári, kiskuru Kohn Béla jászberényi lakos Székere, kiskuru Klein Béla budapesti lakos Kisro, Friczka János budapesti lakos Székelyre, Burszák András budapesti







# Színházak, szórakozó helyek.

**M. KIR. OPERAHÁZ.**  
 Vasárnap, 1904. január hó 31-én.  
**Hymnus.**  
 Előadja a zenekar kísérete mellett az énekar.  
 Utána:  
**Hunyadi László.**  
 Nagy opera 4 szakaszban. Zenéjét szerzte Erkel Ferenc. Szövegét írta Egressy B.  
 Személyek:  
 V. László Kiss Mária Payor  
 Czillei Ulrik Szendrői Erzsébet Ney H.  
 Hunyadi L. Pichler Rozgonyi Mihályi  
 Hunyadi M. Palóczy Egy némes Kárpát  
 Gara Várady  
 Kezdeté 7 óraker.

**NEMZETI SZÍNHÁZ.**  
 Vasárnap, 1904. január hó 31-én.  
 Déltűn 2 1/2 óraker, mérsékelt helyárrakkal.  
**A b o r.**  
 Faraszt-vigjáték 3 felvonásban. Írta Gárdonyi Géza.  
 Személyek:  
 Baracs Imre Gyenes Eszter Blaha L.  
 Matyi Rózsashegyi Göre Gábor Romcs  
 Baracsné Alsözegny Gőrené Bemjén  
 Szonyogné Györgyné Durbintó Vizvári  
 Rózi Lígóti Kácsa Faludi  
 Mihály Gabányi Bige Narcizs  
 Este:  
**Egyenlőség.**  
 Fantázia 4 felvonásban. Írta: Barrie. Fordította: Fáy J. Béla.  
 Személyek:  
 Lord Leam Boross Ernőst Rózsashegyi  
 Lady Mary Márkus Brocklehurstné Heivay  
 Lady Agatha Vizvári M. A. fia Náday B.  
 Lady Catherine Paulay E. Mr. Crichon Pethes  
 Kezdeté 7 óraker.

**VIGSZÍNHÁZ.**  
 Vasárnap, 1904. január hó 31-én.  
 Déltűn 3 óraker mérsékelt helyárrakkal:  
**Józi.**  
 Bohózat 3 felvonásban. Írta Molnár Ferenc.  
 Személyek:  
 Dr. Sebő Hegedűs Attila Tanay  
 Dr. Verpelőti Góta Micu Fábian  
 Csongrády Fenyvesi Péter Szerényi  
 Csongrádyné Varsányi Poldi Tapoczai  
 Lajos bácsi Vendrói Franci Bardi  
 Tóthné Körtész József Gyözö  
 Este:  
**A mormota.**  
 Bohózat 3 felvonásban. Írta Mars és Xaurof. Fordította Kürthy Emil.  
 Személyek:  
 Canibel Góth Cesarine Nógrády  
 Diane Varsányi Lebarjolt Tanay  
 Dubar Tapoczai Glacis Szerényi  
 Aurélie Gazi Germette Sarkadi  
 Mérandet Balassa Pasiphae Nikó  
 Kezdeté 7 1/2 óraker.

**NÉPSZÍNHÁZ.**  
 Vasárnap, 1904. január hó 31-én.  
 Déltűn 2 1/2 óraker mérsékelt helyárrakkal:  
 Blaha Luiza szeszony vendéglő-léptéval.  
**A szökött katona.**  
 Eredeti népszimn dalokkal. Írta: Szilágyi Ede. Zenéjét szerzte Szerdahelyi József.  
 Személyek:  
 Monti gróf Szirmai Juleza Blaha L.  
 Kamilla Krecsányi Génesi Pázmány  
 Korpádiné Siposné Pista Ujvári  
 Gergely Pintér Miska Raskó  
 Lajos Solymosi Völgyi Szabó  
 Este:  
**Katinka grófnő.**  
 Nagy operett 3 felv., előjátékkal. Írta Faragó Jenő. Zenéjét szerzte Hüvös Iván.  
 Személyek:  
 Romanovszky Kiss M. István gróf Irsai  
 Katalin grófnő Harmath Anna grófnő Krecsányi  
 Ulászló gróf Szirmai Katinka Kúry  
 Simon gróf Kiss K. Teofil herceg Kovács M.  
 János gróf Bál nt Pető, diák Komlósi  
 Lodoiska Suhajda Reseda Káponai  
 Laura grófnő Kaposi Aranyvirág Sátori  
 Erzsébet Molnár Ulrics Ujvári  
 Ján Pintér Pásztorfi Szentmiklósy  
 Kezdeté 7 1/2 óraker.

**A legjobb magvakat  
 A legnemesebb fákat  
 A legújabb rózsákat és növényeket  
 A legszebb virágokat**  
 stb. szállít a legfinomabb minőségű asszálással mellet, a legújabb és köpölkösi díszes előadó 1904. évi fájargyák alapján, mely kiváratra ingyen küldött.  
**MÜHLE VILMOS**  
 cs. és kir. udvari szállító  
**TEMESEVÁROTT**  
 (mag és virágkorekedés, fák és növények nagytenyésztése)  
 Ői koránan felült magrendeléseknek mindezen bérmentesen küldöttek és ezekhez legújabb kertészeti kézikönyvem „Műhite tanácsadója a kertművelésben” — minden korigyára részere az a legjobb kézikönyv — ingyen lesz mellékelve.

**KÉZIMUNKA**  
 képos Árjegyzékem 270 oldalon, 2900 részletesen körülírt rajzokban, orvosa fői a női kézimunkák összes anyagait és teljes utabiztosítást nyújt azon vevőknek, akik megrendeléseiket személyesen nem eszközölközték, kiváratra ingyen és bérmentesen megküldöm.  
**Bérczi D. Sándor**  
 kézimunka nagyiparos  
 Budapest, Király-utca 4.  
 VICTORIA előadótt hímzőgép 6. koronán.  
**„KOH-I-NOOR“**  
 géphímzőselyem  
 Singer, Wheeler & Wilson stb. gépekhez egyedül gyártókatra

**Pontos és legjobb  
 ÓRÁK**  
 5 évi jótállás mellett.  
 Egyházi szent órányek, keresztelői kannák, ékszerök, évszékzók  
**részletfizetésre is.**  
 Javításokra és védelmi megrendésekre különféle gondot fordított — Árjegyzék 2000 rajzzal ingyen és bérmentve.  
**POLGÁR KÁLMÁN**  
 műorás  
 Budapest, Erzsébet-körút 29. szám.

**Óriás választék**  
 kottalombokban és farsangi cikkekben, újszerek, tréfas szonok, korandoli stb. háttérnek díszítés, szülőgömböket 7 méter hosszúk 1. k. zold lombgömböket, méterenként 20 fill, díszes képek stb. Tréfas bazár 100 nyereségen 12 koronánál feljebb. Kínfogó, ruhafélszák, 10 koronánál rendezésű csomagolású tárgyok.  
**Árjegyzék ingyen.**  
**Franz Karl Bisenius**  
 WIEN, I., Singerstrasse Nr. 11.

**INGYEN**  
 díszajánlók bárkinek sorjegyét, hogy eddig nyertek-e, ha a sorjegy számokat beküldi nekünk.  
**Pénzkölcsön**  
 kapható barmly sorjegyre az érőkáptára előre kamatok ellenében még akkor is, ha papírok már máshol elölgöten vannak.  
**SCHÖN ES BREITNER**  
 bank- és váltóház  
 BUDAPEST,  
 VII., Erzsébet-körút 56. sz.  
 (a Király-utca mellett).

**Hálószerzők,**  
 ebédikredencek, díszesek, előzófalak, konyhakredencek és többféle bútorek eladó, készpénzzel és részletfizetéssel. Hálószerzők, bútorok, vasutak, Hungary-ter 3. sz. udvarban. Királybazar felmentelést tüdéz.  
**Elektronos**  
 sebítámpa, mindig használatra kény.  
 Egy kény-nyűt agomás az órák és fényes villámvilágítás szerzői készlettel, teljesen kész állapotban, szabadon könyven és kényelműben fordított. Készítés helyéi. Hónapokig tartó villágítás. Ára díszes órák 4 k. pótbateriá 1 k. 60 fill. Székely-útszántárréteim.  
 Kéni J. W. K. VII. ker. Westbalmér, 30. Viszontelárolóknak szentelők.

**Dr. Kovács kézpasztája**  
 csakis főhald alakú védőleggyel valódi, 3 nap alatt minden közti gyónedés és fűhérdi várszó. Egy üveggyel, ára 1.20 k. Hozzávaló szappan 1 k.  
**International szőrvesztő**  
 nehányezszi hűszelmit után az Arrol és közöl a szőri ószerevéltentli elárolás. Egy üveggyel, ára 5 koronák. — 1 órákár.  
**Dr. Kovács Ernő gyogyászterára**  
 Budapest, VI., Czir-utca 17. szám.  
 Megjelen 1. „Follett-titkok” kiváratra ingyen és bérmentve.

**Nyilt levél!**  
 Tudománkra hozom, hogy megjelent művészek kivitték és több száz eredeti fényképpel ellátott nagy Árjegyzékem, melyet utánaemlének, ki címét velem közli, világhírű találmányommal, a **GUZI-kenőccsel** együtt ingyen **A GUZI-kenőcs** adom, amely a bőrt a repedéstől megóvjva és így minden neml vasarolt 1 évi irásbeli jótállást vállalok. Ha cipővel dolgozol bekedel. Mindenki, ki cipőszárazságtól neml szerez be, egy tégely GUZI-kenőccet és egy pár elegáns cipőszámfát kap teljesen ingyen. Minden ridedi rendelést kölcsön megrendelésre szállítok és csupán 20 k. ajándék számlákkal. Neml megrendelő cipőket hálszállítással visszaveszek és a pénz mindon levonás nélkül visszaküldöm. Merteknek legpontosabb, ha haratsnyaban egy papírlapra álva, a lábaltal körvonalait lerajzoljuk.  
 Pérszima vices cipő — — — — — 3. —  
 Garsdör, elegáns, víz fűző-cipő — — — — — 3.50  
 Feltűnő eleg. box fűz. v. betétes cipő 4. —  
 Elegáns szaloncipő, fűző vagy cugos 4. —  
 Oroszlák, fűzős vagy cugos-cipő — — — — — 3.50  
 Borsó-cizma, egy darabból hálszállítással vízmentestve, erős, gazdázók részere 7.50  
 Gyermekcizma v. sz. 7. 6. 2-20, 12. 6. 2.50  
 Fimom cizma, erős víz bőrből saját készítmény 3 évesétől 2 frt 20 kr.  
 8 " " " 2 " 40 "  
 5 " " " 5 " 50 "  
 Halna csizma, utántzat bárány szőrme béfessel térdig érő — — — — — 5 " 50 "

**AGULÁR IGNÁCZ**  
 BUDAPEST,  
 Fő-úlet:  
**VII., ker. Kerepesi-ut 30f. sz.**

**HOLLANDI**  
 életbiztosító részvényársaság (Algemeene Maatschappij van Levensverzekering in Lijfrente)  
 BUDAPEST,  
 VIII., Kerepesi-ut 1,  
 (A nemzeti színház bérházában.)  
 Igazgató: TOLNAY LAJOS. Vezérnök: STIGANTZ IMRE.  
 1902. év végeig  
**250 millió korona**  
 biztosítás kötetett  
 A társaság mindononem biztosított előggyel, melynek alapját az emberi élet képszi, az életbiztosítás, taléris és halál-össze szőli, valamint örvagy nyugdíjbiztosítás, azonnali kifizetés és elhalasztott életjáradékokat, kifizetésű biztosítékokat, gyermekok részere stb. Bővebb felvilágosításul szőljék a magyarországi vendéglátás- és üdülési Budapestre, valamint a vidéki képviselőket.  
**Referenciákat**  
 a Magyar Államias hitelbank ad.

**Kivonat a díjtáblázatokról!**  
 A tőke elhalasztás alkalmával fizetendő  
 A tőke 20 év után vagy ideelőtt elhalasztás alkalmával azonnali fizetendő  
 Díjtétel 100 koronán után

Kor	Kor	Kor	Kor	Kor	Kor	Kor	Kor
25	1.80	34	2.30	43	3.10	52	4.80
26	1.84	35	2.38	44	3.20	53	4.88
27	1.88	36	2.46	45	3.34	54	5.12
28	1.93	37	2.54	46	3.50	55	5.37
29	1.98	38	2.63	47	3.70	56	5.64
30	2.03	39	2.72	48	3.91	57	5.93
31	2.09	40	2.82	49	4.08	58	6.24
32	2.16	41	2.94	50	4.26	59	6.57
33	2.23	42	3.04	51	4.46	60	6.97

**FOVAROSI ORFEUM**  
 VI., Nagyszombat-utca 17.  
 Ma vasárnap d. n. 4 óraker  
**Nagy családi előadás**  
 16 helyárrakkal.  
 Esti 8 óraker  
**nagy előadás**  
 a kitűnő janári műsorral.  
**Vénusz a földön** Hirtelen harag  
 stb. stb.  
 A dítkeriben reggeli 5 óráig Vörös Elek előnyezése-kara hangversenyek.  
 Személyhittelt, előző (előzetes) havi vagy negyed részleteknek (házasági üdvözlők, ház- és földtulajdonosoknak, meglőli II. helyre is), hivatalnokok és kereskedőknek, iparosoknak, csőszek részere nékül is, győztes és díszközön.  
**BALASSA ÁRPÁD** bankbizományi irodája  
 Budapest, VI. ker. Vörösmarty-utca 57. sz.  
 TELEFON. Válaszbélyeg.

**Színházak heti műsora.**

	Magy. kir. Opera.	Nemzeti színház	Vigszínház	Népszínház	Magyar színház	Királyszínház	Uránia színház
<b>Hétfő</b>	Álarcos-bál	Messziás	A csodagyermek	Katinka grófnő	Sherry	A feskék	Modern asszony
<b>Kedd</b>	Denevér	Váljunk el	Ocskay brigádéros	A gyimesi vadvirág	Tavaszi	A feskék	A tánc
<b>Szerda</b>	Nincs előadás	Megjött a papa	A mormota	Katinka grófnő	Sherry	A feskék	Modern asszony
<b>Csütörtök</b>	Orfeusz. Ve'enceli karnevál	Egyenlőség	Az aranyhíd	Katinka grófnő	A drótosztó	A feskék	Jótkonyecél előadás
<b>Péntek</b>	Tozsa	Flirt	A mormota	Katinka grófnő	Hajduk hadnagya	A feskék	Jótkonyecél előadás
<b>Szombat</b>	Carmen	Flirt	Lulu	Katinka grófnő	Hajduk hadnagya	A feskék	Modern asszony
<b>d. n. Vasárnap este</b>	Fólt, amely tisztít	Józi	Józi	Tündérlak Magyarhonban	Hajduk hadnagya	Makrancos hölgyek	
	Flirt	A mormota	A mormota	Katinka grófnő	A feskék		











Minden az egyetérti beiktatás... Kereslet.

ÁRNYÉK HIRDETESEK

A hirdetőkre díjmentesen ad felvilágosítást a kiadóhivatal: VIII., Kerepesi-ut 25. szám.

Kiadóhivatali telefon-szám: 64-39.

Levélbeli tudakozásokra ingyen adunk felvilágosítást, csak a válasza szükséges bélyegyet kell mellékelni. Tudakozóknak a hirdetés számát a kiadóhivattal mindig közölni kell.

Apró hirdetőket Kerepesi-ut 25. sz. alatt (Telefon 54-39.)... Bloekner J. Kereslet. Brenner sóvörök. Eckstein Bernát. Fischer J. D. Falkenstein Soma. Györi Vilmos. Goldberger A. V. Goldner Jozsef. Goldruber Mór. Groszmann Jágó. Hansen és Vogler. Jambrikovits. Kerzberg Rozália. Leopold Gyula. Kereszt Radófi. Mező Antal. Nemetsch A. J. N. Nagel Ottó. Rehenecz Hona. Sikray Sanna. Selyem Jakab. Sopronyi V. Székely Gyula. Tenczer Gyula. Tóth Lajos. Tuskák Janka. Weitzenfeld Jakab. Winter és Nagy. Splinx. Tuskák Janka. Weitzenfeld Jakab. Winter és Nagy.

Szivilien. Biony aggodtán már, hogy kessé leveleivel, de hála istennek... Kereslet. Keresek. Benzin motort. Gyakornok. Üzlethelyiségeket. Vecházester. Kárpitos-tanonc. Bolti szolga. Minden. Tannói felvétetik. Érettségizett. Divatárusnő. Könyveket. Biztos keresetre. Lapváltó. Int. gyermektelen. Hurut.

KINALAT. Festőművész. Érettségire. 30.000 korona. Betöltendő. Kovácspatakon. Veszprémben. Egy vendég. Keres nélkül. Irógépek. Palotaifalu. Pékközlőzet. Vendég. Keres nélkül. Aranykéz-szálloda. Kötő. Pénzkölcsönt. Pénzkölcsönt. Fűző készítés. Dr. Silberstein Ötvs Adó. Vidéki. Köztisztviselő. Hurut.

Fludorovits vendég. Áthelyezés miatt. 30.000 korona. Betöltendő. Kovácspatakon. Veszprémben. Egy vendég. Keres nélkül. Irógépek. Palotaifalu. Pékközlőzet. Vendég. Keres nélkül. Aranykéz-szálloda. Kötő. Pénzkölcsönt. Pénzkölcsönt. Fűző készítés. Dr. Silberstein Ötvs Adó. Vidéki. Köztisztviselő. Hurut.

3 cseplőkészlet. Készpenzes kölcsön. 15-let 70 évig. Örkbenád. Gymanziumi. Finom fehér. Övd a feleség. Minden asszony. Kanári madarak. Művészi szeti könyvtár. Koronghi Lippich Elek. A házasított. Divald Kornél. Éber László. Meller Simon. Lampel R.

En Csillag Anna. 188 cm. érles hosszú. A kereskedelemügyi miniszter. Csillag Anna. Rudas M. Budapest. Fogsorokat. Régi ezüst tárgyakat. Fuchs David utoda. Nemes Kanári. Csokoládé és Cacao.

Kereslet. Keresek. Benzin motort. Gyakornok. Üzlethelyiségeket. Vecházester. Kárpitos-tanonc. Bolti szolga. Minden. Tannói felvétetik. Érettségizett. Divatárusnő. Könyveket. Biztos keresetre. Lapváltó. Int. gyermektelen. Hurut.

Kereslet. Keresek. Benzin motort. Gyakornok. Üzlethelyiségeket. Vecházester. Kárpitos-tanonc. Bolti szolga. Minden. Tannói felvétetik. Érettségizett. Divatárusnő. Könyveket. Biztos keresetre. Lapváltó. Int. gyermektelen. Hurut.

KINALAT. Festőművész. Érettségire. 30.000 korona. Betöltendő. Kovácspatakon. Veszprémben. Egy vendég. Keres nélkül. Irógépek. Palotaifalu. Pékközlőzet. Vendég. Keres nélkül. Aranykéz-szálloda. Kötő. Pénzkölcsönt. Pénzkölcsönt. Fűző készítés. Dr. Silberstein Ötvs Adó. Vidéki. Köztisztviselő. Hurut.

Fludorovits vendég. Áthelyezés miatt. 30.000 korona. Betöltendő. Kovácspatakon. Veszprémben. Egy vendég. Keres nélkül. Irógépek. Palotaifalu. Pékközlőzet. Vendég. Keres nélkül. Aranykéz-szálloda. Kötő. Pénzkölcsönt. Pénzkölcsönt. Fűző készítés. Dr. Silberstein Ötvs Adó. Vidéki. Köztisztviselő. Hurut.

3 cseplőkészlet. Készpenzes kölcsön. 15-let 70 évig. Örkbenád. Gymanziumi. Finom fehér. Övd a feleség. Minden asszony. Kanári madarak. Művészi szeti könyvtár. Koronghi Lippich Elek. A házasított. Divald Kornél. Éber László. Meller Simon. Lampel R.

En Csillag Anna. 188 cm. érles hosszú. A kereskedelemügyi miniszter. Csillag Anna. Rudas M. Budapest. Fogsorokat. Régi ezüst tárgyakat. Fuchs David utoda. Nemes Kanári. Csokoládé és Cacao.

Kereslet. Keresek. Benzin motort. Gyakornok. Üzlethelyiségeket. Vecházester. Kárpitos-tanonc. Bolti szolga. Minden. Tannói felvétetik. Érettségizett. Divatárusnő. Könyveket. Biztos keresetre. Lapváltó. Int. gyermektelen. Hurut.

Kereslet. Keresek. Benzin motort. Gyakornok. Üzlethelyiségeket. Vecházester. Kárpitos-tanonc. Bolti szolga. Minden. Tannói felvétetik. Érettségizett. Divatárusnő. Könyveket. Biztos keresetre. Lapváltó. Int. gyermektelen. Hurut.

KINALAT. Festőművész. Érettségire. 30.000 korona. Betöltendő. Kovácspatakon. Veszprémben. Egy vendég. Keres nélkül. Irógépek. Palotaifalu. Pékközlőzet. Vendég. Keres nélkül. Aranykéz-szálloda. Kötő. Pénzkölcsönt. Pénzkölcsönt. Fűző készítés. Dr. Silberstein Ötvs Adó. Vidéki. Köztisztviselő. Hurut.

Fludorovits vendég. Áthelyezés miatt. 30.000 korona. Betöltendő. Kovácspatakon. Veszprémben. Egy vendég. Keres nélkül. Irógépek. Palotaifalu. Pékközlőzet. Vendég. Keres nélkül. Aranykéz-szálloda. Kötő. Pénzkölcsönt. Pénzkölcsönt. Fűző készítés. Dr. Silberstein Ötvs Adó. Vidéki. Köztisztviselő. Hurut.

3 cseplőkészlet. Készpenzes kölcsön. 15-let 70 évig. Örkbenád. Gymanziumi. Finom fehér. Övd a feleség. Minden asszony. Kanári madarak. Művészi szeti könyvtár. Koronghi Lippich Elek. A házasított. Divald Kornél. Éber László. Meller Simon. Lampel R.

En Csillag Anna. 188 cm. érles hosszú. A kereskedelemügyi miniszter. Csillag Anna. Rudas M. Budapest. Fogsorokat. Régi ezüst tárgyakat. Fuchs David utoda. Nemes Kanári. Csokoládé és Cacao.

Kereslet. Keresek. Benzin motort. Gyakornok. Üzlethelyiségeket. Vecházester. Kárpitos-tanonc. Bolti szolga. Minden. Tannói felvétetik. Érettségizett. Divatárusnő. Könyveket. Biztos keresetre. Lapváltó. Int. gyermektelen. Hurut.

Kereslet. Keresek. Benzin motort. Gyakornok. Üzlethelyiségeket. Vecházester. Kárpitos-tanonc. Bolti szolga. Minden. Tannói felvétetik. Érettségizett. Divatárusnő. Könyveket. Biztos keresetre. Lapváltó. Int. gyermektelen. Hurut.

KINALAT. Festőművész. Érettségire. 30.000 korona. Betöltendő. Kovácspatakon. Veszprémben. Egy vendég. Keres nélkül. Irógépek. Palotaifalu. Pékközlőzet. Vendég. Keres nélkül. Aranykéz-szálloda. Kötő. Pénzkölcsönt. Pénzkölcsönt. Fűző készítés. Dr. Silberstein Ötvs Adó. Vidéki. Köztisztviselő. Hurut.

Fludorovits vendég. Áthelyezés miatt. 30.000 korona. Betöltendő. Kovácspatakon. Veszprémben. Egy vendég. Keres nélkül. Irógépek. Palotaifalu. Pékközlőzet. Vendég. Keres nélkül. Aranykéz-szálloda. Kötő. Pénzkölcsönt. Pénzkölcsönt. Fűző készítés. Dr. Silberstein Ötvs Adó. Vidéki. Köztisztviselő. Hurut.

3 cseplőkészlet. Készpenzes kölcsön. 15-let 70 évig. Örkbenád. Gymanziumi. Finom fehér. Övd a feleség. Minden asszony. Kanári madarak. Művészi szeti könyvtár. Koronghi Lippich Elek. A házasított. Divald Kornél. Éber László. Meller Simon. Lampel R.

En Csillag Anna. 188 cm. érles hosszú. A kereskedelemügyi miniszter. Csillag Anna. Rudas M. Budapest. Fogsorokat. Régi ezüst tárgyakat. Fuchs David utoda. Nemes Kanári. Csokoládé és Cacao.

Kereslet. Keresek. Benzin motort. Gyakornok. Üzlethelyiségeket. Vecházester. Kárpitos-tanonc. Bolti szolga. Minden. Tannói felvétetik. Érettségizett. Divatárusnő. Könyveket. Biztos keresetre. Lapváltó. Int. gyermektelen. Hurut.

Kereslet. Keresek. Benzin motort. Gyakornok. Üzlethelyiségeket. Vecházester. Kárpitos-tanonc. Bolti szolga. Minden. Tannói felvétetik. Érettségizett. Divatárusnő. Könyveket. Biztos keresetre. Lapváltó. Int. gyermektelen. Hurut.

KINALAT. Festőművész. Érettségire. 30.000 korona. Betöltendő. Kovácspatakon. Veszprémben. Egy vendég. Keres nélkül. Irógépek. Palotaifalu. Pékközlőzet. Vendég. Keres nélkül. Aranykéz-szálloda. Kötő. Pénzkölcsönt. Pénzkölcsönt. Fűző készítés. Dr. Silberstein Ötvs Adó. Vidéki. Köztisztviselő. Hurut.

Fludorovits vendég. Áthelyezés miatt. 30.000 korona. Betöltendő. Kovácspatakon. Veszprémben. Egy vendég. Keres nélkül. Irógépek. Palotaifalu. Pékközlőzet. Vendég. Keres nélkül. Aranykéz-szálloda. Kötő. Pénzkölcsönt. Pénzkölcsönt. Fűző készítés. Dr. Silberstein Ötvs Adó. Vidéki. Köztisztviselő. Hurut.

3 cseplőkészlet. Készpenzes kölcsön. 15-let 70 évig. Örkbenád. Gymanziumi. Finom fehér. Övd a feleség. Minden asszony. Kanári madarak. Művészi szeti könyvtár. Koronghi Lippich Elek. A házasított. Divald Kornél. Éber László. Meller Simon. Lampel R.

En Csillag Anna. 188 cm. érles hosszú. A kereskedelemügyi miniszter. Csillag Anna. Rudas M. Budapest. Fogsorokat. Régi ezüst tárgyakat. Fuchs David utoda. Nemes Kanári. Csokoládé és Cacao.

Kereslet. Keresek. Benzin motort. Gyakornok. Üzlethelyiségeket. Vecházester. Kárpitos-tanonc. Bolti szolga. Minden. Tannói felvétetik. Érettségizett. Divatárusnő. Könyveket. Biztos keresetre. Lapváltó. Int. gyermektelen. Hurut.

Kereslet. Keresek. Benzin motort. Gyakornok. Üzlethelyiségeket. Vecházester. Kárpitos-tanonc. Bolti szolga. Minden. Tannói felvétetik. Érettségizett. Divatárusnő. Könyveket. Biztos keresetre. Lapváltó. Int. gyermektelen. Hurut.

KINALAT. Festőművész. Érettségire. 30.000 korona. Betöltendő. Kovácspatakon. Veszprémben. Egy vendég. Keres nélkül. Irógépek. Palotaifalu. Pékközlőzet. Vendég. Keres nélkül. Aranykéz-szálloda. Kötő. Pénzkölcsönt. Pénzkölcsönt. Fűző készítés. Dr. Silberstein Ötvs Adó. Vidéki. Köztisztviselő. Hurut.

Fludorovits vendég. Áthelyezés miatt. 30.000 korona. Betöltendő. Kovácspatakon. Veszprémben. Egy vendég. Keres nélkül. Irógépek. Palotaifalu. Pékközlőzet. Vendég. Keres nélkül. Aranykéz-szálloda. Kötő. Pénzkölcsönt. Pénzkölcsönt. Fűző készítés. Dr. Silberstein Ötvs Adó. Vidéki. Köztisztviselő. Hurut.

3 cseplőkészlet. Készpenzes kölcsön. 15-let 70 évig. Örkbenád. Gymanziumi. Finom fehér. Övd a feleség. Minden asszony. Kanári madarak. Művészi szeti könyvtár. Koronghi Lippich Elek. A házasított. Divald Kornél. Éber László. Meller Simon. Lampel R.

En Csillag Anna. 188 cm. érles hosszú. A kereskedelemügyi miniszter. Csillag Anna. Rudas M. Budapest. Fogsorokat. Régi ezüst tárgyakat. Fuchs David utoda. Nemes Kanári. Csokoládé és Cacao.

Csokoládé és Cacao. Gyarak: Köln, Pozsony, Berlin, London, New-York. Mindenütt kapható.



Minden szó egyszeri beiktatása... nonpareille betűkből 4 allér. Vas- tagabb betűkből 8 allér.

Hirdetésekre díjmentesen ad fel- világosítást a kiadóhivatal... VIII. Kerepesi-ut 25. szám.

Lövélheli tudakozására ingyen adunk felvilágosítást, csak a válasza szükséges bélyeget kell mellékelni.

Apré hirdetések Kerepesi-ut 25. szám

Blöckner J. hirdetői iroda... Iv. ker. Erőds-utca 6. szám.

KERESLET.

Gyakorlati... Házmesteri állás... Géplakatos... Kőnyelvi...

Tanuló

Úgyes főosztályban felvételt... Szondy-utca 69. szám.

Vaszertergályos

Segéd állás keres. Szerencs- utca 30. III. 11. 6104

Gyermekjáték

Könyvtárral, magas áron vés- sárol. Goldgruber antikvárus. Buda, Péter-utca 17. 1728

Nemzetiszlász

Közlekedni külföldi utas- sáknak... 1427

Régi cipőket

Vásárolni... S. Szendrői Elice IV. ker. utca. 1749

Úgyes

Wehler-Wilson gépművelők... 1744

Vaszek

Havargó kőzet... 1743

Házasítók

Férfit keresek... 1743

Könyvelő-ülők

Egyedre idegenen minél-gyö- rűbb... 1743

Birtokosok!!!

Legnagyobb föltétel... 1743

Birtokosok!!!

Legnagyobb föltétel... 1743

Birtokosok!!!

Legnagyobb föltétel... 1743

Birtokosok!!!

Legnagyobb föltétel... 1743

Birtokosok!!!

Legnagyobb föltétel... 1743

Birtokosok!!!

Legnagyobb föltétel... 1743

Úgyes kalap

Stáfferőző nők föltétel... 1744

Vérpiros

Férfjainak... 1743

Kosmetikai udjon- ságok

Jóvedelmű... 1743

Gyakorlati

Írások... 1743

Házmesteri állás

Kereső... 1743

Géplakatos

Segéd állás... 1743

Kőnyelvi

Méregkő... 1743

Tanuló

Úgyes főosztályban... 1743

Vaszertergályos

Segéd állás... 1743

Gyermekjáték

Könyvtárral... 1743

Nemzetiszlász

Közlekedni... 1743

Régi cipőket

Vásárolni... 1743

Úgyes

Wehler-Wilson... 1743

Vaszek

Havargó kőzet... 1743

Házasítók

Férfit keresek... 1743

Könyvelő-ülők

Egyedre... 1743

Birtokosok!!!

Legnagyobb... 1743

Birtokosok!!!

Legnagyobb... 1743

Birtokosok!!!

Legnagyobb... 1743

Birtokosok!!!

Legnagyobb... 1743

Birtokosok!!!

Legnagyobb... 1743

Birtokosok!!!

Legnagyobb... 1743

Birtokosok!!!

Legnagyobb... 1743

! Kőcsönök !!

Alant... 1743

! Kőcsönök !!

Alant... 1743

! Kőcsönök !!

Alant... 1743

! Kőcsönök !!

Alant... 1743

! Kőcsönök !!

Alant... 1743

! Kőcsönök !!

Alant... 1743

! Kőcsönök !!

Alant... 1743

! Kőcsönök !!

Alant... 1743

! Kőcsönök !!

Alant... 1743

! Kőcsönök !!

Alant... 1743

! Kőcsönök !!

Alant... 1743

! Kőcsönök !!

Alant... 1743

! Kőcsönök !!

Alant... 1743

! Kőcsönök !!

Alant... 1743

! Kőcsönök !!

Alant... 1743

! Kőcsönök !!

Alant... 1743

! Kőcsönök !!

Alant... 1743

! Kőcsönök !!

Alant... 1743

! Kőcsönök !!

Alant... 1743

! Kőcsönök !!

Alant... 1743

! Kőcsönök !!

Alant... 1743

! Kőcsönök !!

Alant... 1743

! Kőcsönök !!

Alant... 1743

Cukraszda

Budapest legfőbb... 1743

Vendéglo

VII. kerületben... 1743

Vendéglo

VII. kerületben... 1743

Vendéglo

VII. kerületben... 1743

Vendéglo

VII. kerületben... 1743

Vendéglo

VII. kerületben... 1743

Vendéglo

VII. kerületben... 1743

Vendéglo

VII. kerületben... 1743

Vendéglo

VII. kerületben... 1743

Vendéglo

VII. kerületben... 1743

Vendéglo

VII. kerületben... 1743

Vendéglo

VII. kerületben... 1743

Vendéglo

VII. kerületben... 1743

Vendéglo

VII. kerületben... 1743

Vendéglo

VII. kerületben... 1743

Vendéglo

VII. kerületben... 1743

Vendéglo

VII. kerületben... 1743

Vendéglo

VII. kerületben... 1743

Vendéglo

VII. kerületben... 1743

Vendéglo

VII. kerületben... 1743

Vendéglo

VII. kerületben... 1743

Vendéglo

VII. kerületben... 1743

Vendéglo

VII. kerületben... 1743

Vegyzéselt

Ruha- és föltétel... 1743

Urlik

Alagon... 1743

Vendéglo

VII. kerületben... 1743

Vendéglo

VII. kerületben... 1743

Vendéglo

VII. kerületben... 1743

Vendéglo

VII. kerületben... 1743

Vendéglo

VII. kerületben... 1743

Vendéglo

VII. kerületben... 1743

Vendéglo

VII. kerületben... 1743

Vendéglo

VII. kerületben... 1743

Vendéglo

VII. kerületben... 1743

Vendéglo

VII. kerületben... 1743

Vendéglo

VII. kerületben... 1743

Vendéglo

VII. kerületben... 1743

Vendéglo

VII. kerületben... 1743

Vendéglo

VII. kerületben... 1743

Vendéglo

VII. kerületben... 1743

Vendéglo

VII. kerületben... 1743

Vendéglo

VII. kerületben... 1743

Vendéglo

VII. kerületben... 1743

Vendéglo

VII. kerületben... 1743

Vendéglo

VII. kerületben... 1743

Vendéglo

VII. kerületben... 1743

Vendéglo

VII. kerületben... 1743

Vendéglo

VII. kerületben... 1743

Vendéglo

VII. kerületben... 1743

Vendéglo

VII. kerületben... 1743

Vendéglo

VII. kerületben... 1743

Vendéglo

VII. kerületben... 1743

Vendéglo

VII. kerületben... 1743

Vendéglo

VII. kerületben... 1743

Vendéglo

VII. kerületben... 1743

Vendéglo

VII. kerületben... 1743

Vendéglo

VII. kerületben... 1743

Vendéglo

VII. kerületben... 1743

Vendéglo

VII. kerületben... 1743

Vendéglo

VII. kerületben... 1743

Vendéglo

VII. kerületben... 1743

Vendéglo

VII. kerületben... 1743

Vendéglo

VII. kerületben... 1743

Vendéglo

VII. kerületben... 1743

Vendéglo

VII. kerületben... 1743

Vendéglo

VII. kerületben... 1743

Vendéglo

VII. kerületben... 1743

Vendéglo

VII. kerületben... 1743

Vendéglo

VII. kerületben... 1743

Nyomatott a "Patria" irodalmi vállalat és nyomdai részvénrtársaság körforgópeén, Budapest, IX., Döbö-ut 25.